

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

SEÇİM SİSTEMLERİ VE KÜLTÜR BOYUTLARI: OECD VE AB ÜLKELERİNİN
KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Burak KILIÇ

GAZİANTEP – 2018

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SIYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

SEÇİM SİSTEMLERİ VE KÜLTÜR BOYUTLARI: OECD VE AB ÜLKELERİNİN
KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Burak KILIÇ

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Dr. Ahmet KESER

GAZİANTEP – 2018

KABUL ve ONAY

Burak KILIÇ tarafından hazırlanan “**SEÇİM SİSTEMLERİ VE KÜLTÜR BOYUTLARI: OECD VE AB ÜLKELERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ**” başlıklı bu çalışma **08/02/2018** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucu **başarılı** bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Şakir DİNÇŞAHİN

(Başkan)

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KESER

(Üye)

Yrd. Doç. Dr. Mesut ŞÖHRET

(Üye)

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. 08.02.2018

Doç. Dr. Mazlum ÇELİK

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “SEÇİM SİSTEMLERİ VE KÜLTÜR BOYUTLARI: OECD VE AB ÜLKELERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ” başlıklı çalışmanın tarafımda, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.
08/02/2018

[İmza]
Burak KILIÇ

ÖNSÖZ

Seçim sistemleri ve kültür boyutları tezi, ülkelerin seçim sistemlerini ve kültürel özelliklerini anlayabilmemiz açısından önemli bir çalışmadır.

Yüksek lisans tez çalışmamda beni yönlendiren, eleştirilerini, yorumlarını, fikirlerini ve bilgilerini paylaşan, yardımını ve desteğini esirgemeyen, çok değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Ahmet Keser'e teşekkür eder ve saygılarımı sunarım.

Doç. Dr. Şakir Dinçşahin'e, Yrd. Doç. Dr. Mesut Şöhret'e, Yrd. Doç. Dr. Bilal Çıplak'a, Doç. Dr. Mazlum Çelik'e ve Yrd. Doç. Dr. Orhun Burak Sözen'e de teşekkür eder ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisansımı yaptığım Hasan Kalyoncu Üniversitesine ve bende emeği olan değerli hocalarıma da teşekkür ederim.

Çalışmam sırasında yardımlarını ve değerli eleştirilerini sunan anne, babama, kardeşlerime ve tüm arkadaşlarıma; sabır ve anlayışla her an için yanımda olduklarından dolayı teşekkür ederim.

Büyük emek sarf ederek hazırladığım bu çalışmanın ülkeme ve milletime faydalı olmasını temenni ederim.

Gaziantep, 2018

Burak KILIÇ

ÖZET

Her ülkenin sahip olduğu özellikler farklıdır. Bu farklılıklar birçok alanda kendisini gösterir. Bunlara örnek olarak seçim sistemleri, kültürel yapı, ekonomik yapı, siyasi ve idari yapı, coğrafi yapı gibi özellikler verilebilir. Biz bu farklılıklardan seçim sistemleri ve kültür boyutlarını ele alacağız ve bunlar arasındaki ilişkiye değineceğiz. Mesela seçim sistemlerine göre ülkelerin bazısı çoğunlukçu bazısı nispi ve bazısı da karma seçim sistemini uygulamaktadır. Bir de bu farklılıklardan kültürel özelliklere değineceğiz. Her ülkelerin kendisine özgü bir kültürel yapısı çok uzun yıllar sonra oluşmuş bir kültürü vardır. Kimi ülke kadınsı kimisi erkeksidir veya kimisi bireycidir kimisi toplulukçudur. Bu araştırma ülkelerin seçim sistemlerini, kültürel özelliklerini araştırmak, okuyucu ile buluşturmak ve bilimsel bir kaynak meydana getirmek amacı ile hazırlanmıştır. Bu araştırma, birçok kaynak (makale, kitap...) ve internet yardımı ile hazırlanmıştır. Meta analizi yani, analizlerin analizi yöntemi kullanılmıştır. Nesnel ve objektif bir çalışmadır. Bu çalışmada OECD ve AB ülkeleri yani 41 tane ülkenin kültürel boyutları, seçim sistemleri, nüfusları, milletvekili sayıları ve kişi başına düşen milletvekili sayıları yer alır. Bu çalışmada, sonuç bölümünde de yer aldığı gibi seçim sistemleri ile kültür boyutları ve seçim sistemleri ile kişi başına düşen milletvekili sayısı arasındaki ilişki incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Seçim Sistemleri, Demokrasi, Kültür Boyutları, Milletvekili Sayısı

ABSTRACT

Each country has different features. These differences denote themselves in many areas. Examples include electoral systems, cultural, economic, political and administrative structures, and geographical structures. In this study, it is considered the electoral systems and cultural dimensions from these differences and will be referred to the relationship between them. For example, according to the selection systems some are majorities, some are proportional and some are mixed systems. We will also touch on the cultural features of these differences. Each country has its own cultural structure, a culture that has formed after many years. Some are feminine, some are masculine, some are individual, and some are collectivist. This research has been prepared with the aim of investigating the country's electoral systems, cultural characteristics, finding out about them for readers and adding into the literature as a scientific resource. This research has been prepared with many sources (including articles, books ...) and internet. Meta-analysis is used. It is an objective study by an objective perspective. In this study, OECD and EU countries, namely the cultural dimensions of 41 countries, electoral systems, population, deputies and deputies per capita are included. Also, in conclusion, the relationship between electoral systems and cultural dimensions, electoral systems and the number of deputies per capita have been examined.

Keywords: Electoral System, Democracy, Cultural Dimensions, Number of Deputies

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR.....	ix

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	3
2.1. Demokrasi ve Temsil Kavramı.....	3
2.2. Seçim Sistemleri.....	5
2.2.1. Çoğunluk Esasına Dayalı Seçim Sistemi.....	6
2.2.1.1. Tek Turlu Çoğunluk Sistemi.....	6
2.2.1.1.1. Tek Turlu Dar Bölge Seçim Sistemi.....	6
2.2.1.1.2. Liste Usulü (Blok Oy) Sistemi.....	7
2.2.1.1.3. Alternatif Oy Sistemi.....	7
2.2.1.2. İki Turlu Çoğunluk Sistemi.....	7
2.2.2. Nispi Temsil (Orantılı) Sistemi.....	8
2.2.2.1. Ulusal Düzeyde Nispi Temsil.....	9
2.2.2.2. Seçim Çevresi Düzeyinde Nispi Temsil.....	10

2.2.2.2.1. En Büyük (Bakiye) Artık Usulü	10
2.2.2.2.2. En Kuvvetli Ortalama Usulü.....	11
2.2.2.2.3. Milli Bakiye (Ulusal Artık) Usulü	12
2.2.2.2.4. d'Hondt Usulü.....	13
2.2.3. Karma Sistemler	14
2.2.3.1. Çoğunluk Yöntemi Ağırlıklı Karma Sistemler	15
2.2.3.2. Nispi Temsil Sistemi Ağırlıklı Karma Sistemler	16
2.2.3.3. Dengeli Karma Sistemler	16
2.3. KÜLTÜR BOYUTLARI.....	17
2.3.1. Güç Mesafesi (Power Distance Index).....	21
2.3.2. Bireyci ve Kolektivist Yapı (Individualism - Collectivism)	23
2.3.3. Belirsizlikten Kaçınma (Uncertainty Avoidance)	24
2.3.4. Maskülen ve Feminen Toplum (Masculinity - Femininity)	25
2.3.5. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon (Long Term - Short Term Orientation).....	26
2.3.6. Serbestliğe Karşı Sınırlama (Indulgence).....	28
2.4. Parlamentoda Milletvekili ve Seçmen Sayısı Arasındaki İlişki	37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM.....	42
3.1. Araştırma Modeli	42
3.2. Evren ve Örneklem.....	43
3.3. Veri Toplama ve Değerlendirme Araçları.....	44
3.4. Veri Analizi ve Yorumlanması Teknikleri.....	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM.....	45
-------------------------------	-----------

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER.....	91
-------------------------------	-----------

KAYNAKÇA	95
-----------------------	-----------

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. Demokratik Rejimin İlkeleri	4
Tablo 2. Ulusal Düzeyde Nispi Temsil Örneği	9
Tablo 3. Seçim Çevresi Düzeyinde Nispi Temsil Örneği	10
Tablo 4. En Büyük Artık (Bakiye) Usulü Örneği.....	11
Tablo 5. En Kuvvetli Ortalama Usulü Örneği.....	12
Tablo 6. d'Hondt Usulü Örneği.....	13
Tablo 7. Çoğunluk Yöntemi Ağırlıklı Karma Sistemler Örneği	15
Tablo 8. Bazı Demokratik Ülkelerde Uygulanan Seçim Sistemleri.....	16
Tablo 9. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.....	18
Tablo 10. Kültür Boyutları	31
Tablo 11. YSK, Seçim Çevrelerine Tahsis Edilen Milletvekili Sayıları.....	37
Tablo 12. Türkiye'deki İllerin Plaka Kodları	40
Tablo 13. OECD ve AB Ülkelerinin Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayıları	41
Tablo 14. OECD'ye Üye Ülkeler	46
Tablo 15. AB' ye Üye Ülkeler.....	47
Tablo 16. OECD ve AB Ülkelerinin: Kültür Boyutları, Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayıları ve Seçim Sistemleri	49
Tablo 17. Frekans Analizi (Mean, Median, Mode, Minimum, Maksimum) Sonuçları.....	53
Tablo 18. OECD ve AB Ülkelerinin Frekans Analizi Sonuçları.....	54
Tablo 19. Güç Mesafesi Frekans Analizi Sonuçları	56
Tablo 20. Bireyci ve Kolektivist Yapı Frekans Analizi Sonuçları	57
Tablo 21. Maskülen ve Feminen Yapı Frekans Analizi Sonuçları.....	58
Tablo 22. Belirsizlikten Kaçınma Frekans Analizi Sonuçları	60
Tablo 23. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Frekans Analizi Sonuçları	61
Tablo 24. Serbestliğe Karşı Sınırlama Frekans Analizi Sonuçları	62
Tablo 25. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Frekans Analizi Sonuçları.....	64
Tablo 26. Seçim Sistemlerinin Frekans Analizi Sonuçları.....	66
Tablo 27. Güç Mesafesi Normallik Testi	71
Tablo 28. Güç Mesafesi Çarpıklık ve Basıklık Değeri.....	71
Tablo 29. Bireyci ve Kolektivist Yapı Normallik Testi	72

Tablo 30. Bireyci ve Kolektivist Yapı Çarpıklık ve Basıklık Değeri.....	72
Tablo 31. Maskülen ve Feminen Toplum Normallik Testi	73
Tablo 32. Maskülen ve Feminen Toplum Çarpıklık ve Basıklık Değeri.....	73
Tablo 33. Belirsizlikten Kaçınma Normallik Testi	74
Tablo 34. Belirsizlikten Kaçınma Çarpıklık ve Basıklık Değeri.....	74
Tablo 35. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Normallik Testi.....	75
Tablo 36. Serbestliğe Karşı Sınırlama Normallik Testi	76
Tablo 37. Serbestliğe Karşı Sınırlama Boyutunun Çarpıklık ve Basıklık Değeri	76
Tablo 38. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Çarpıklık ve Basıklık Değeri	77
Tablo 39. Çoğunlukçu Sistem Çarpıklık ve Basıklık Değeri	78
Tablo 40. Nispi Sistem Çarpıklık ve Basıklık Değeri	79
Tablo 41. Karma Sistem Çarpıklık ve Basıklık Değeri	80
Tablo 42. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı ile Çoğunlukçu Seçim Sistemi Arasındaki Korelasyon Analizi.....	82
Tablo 43. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı ile Nispi Seçim Sistemi Arasındaki Korelasyon Analizi.....	83
Tablo 44. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı ile Karma Seçim Sistemi Arasındaki Korelasyon Analizi.....	84
Tablo 45. Çoğunlukçu Seçim Sistemi ile Kültür Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi ..	85
Tablo 46. Nispi Seçim Sistemi ile Kültür Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi.....	86
Tablo 47. Karma Seçim Sistemi ile Kültür Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi.....	87

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. İhtiyaçlar Hiyerarşisi.....	19
Şekil 2. Hofstede, Türkiye'nin Kültür Boyutları	29
Şekil 3. Türkiye'de Bir Milletvekili Başına Düşen Nüfus.....	39
Şekil 4. Avrupa Birliğine Üye ve Aday Ülkeler	48
Şekil 5. OECD ve AB Ülkeleri	67
Şekil 6. Frekans Analizi Sonucu Seçim Sistemlerinin Yüzdeler Dağılımı.....	68
Şekil 7. Güç Mesafesi Histogramı	71
Şekil 8. Bireyci ve Kolektivist Yapı Histogramı	72
Şekil 9. Maskülen ve Feminin Toplum Histogramı	73
Şekil 10. Belirsizlikten Kaçınma Histogramı	74
Şekil 11. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Histogramı.....	75
Şekil 12. Serbestliğe Karşı Sınırlama Histogramı	76
Şekil 13. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Histogramı	77
Şekil 14. Çoğunlukçu Sistem Histogramı	78
Şekil 15. Nispi Sistem Histogramı	79
Şekil 16. Karma Sistem Histogramı.....	80
Şekil 17. Ülkelere Verilen Kültür Puanlarının Taban ve Tavanında Hnagi İfadeler Yer Almaktadır?.....	89
Şekil 18. AB ve OECD Ülkelerinin Şeması	92

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
CUMH	: Cumhuriyet
EK	: Ekler
EU	: European Union
IDV	: Bireyci ve Kolektivist Yapı
IND	: Serbestliğe Karşı Sınırlama
KBDMS	: Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı
LTO	: Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon
MAS	: Maskülen ve Feminen Toplum
MS	: Milletvekili Sayısı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OECD	: İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
PDI	: Güç Mesafesi
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
UAI	: Belirsizlikten Kaçınma
VS	: Vesaire
YSK	: Yüksek Seçim Kurulu

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Giriş bölümünde araştırmanın konusu, amacı, sınırlılıkları ve önemi üzerinde durulacaktır.

1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi

Her ülkenin kendisine özgü özellikleri mevcut olup bu özellikler bu ülkeyi diğer ülkelerden farklı kılar. Bu farklılıklardan bazılarını bu çalışma da değinilecektir ve bu farklılıklar ilişkilendirilerek bir kaniya varılmaya çalışılacaktır.

Her ülkenin kendisine has bir kültürü vardır. Kültür, kısa zamanda oluşmaz, çok uzun zaman ve aşamalar sonrasında meydana gelir. Kültürel özellikler coğrafyadan coğrafyaya, kıtadan kıtaya veya bölgeden bölgeye farklılık gösterebilir.

Ülkelerin seçim sistemleri de birbirinden farklıdır. Kimi çoğunlukçu kimi nispi kimi de karma seçim modelini benimsemiştir. Hatta seçim sistemlerin çeşitleri bakımından da ülkeler, farklılık gösterebilir. İşte bu farklılıklarla yani, ülkelerin sahip oldukları seçim sistemleri ve kültür boyutlarının verileri ile bir ilişkilendirme yapılacaktır.

Ülkelerin sahip oldukları yerel değerler ve kültürel boyutları ile uyguladıkları seçim sistemleri arasında ne tür bir ilişkilerin olduğu veya olmadığı incelenip genel bir değerlendirme yapılacaktır. Bu değişkenlere ek olarak ülkelerin parlamentodaki milletvekili sayılarına değinilecek ve kişi başına düşen milletvekili sayıları ile seçim sistemleri arasındaki ilişkiye de bakılacaktır. Kişi başına düşen milletvekili sayısına ulaşmak için ülkelerin nüfusları ve milletvekili sayılarına da ulaşmamız gerekmektedir. Bu veriler bu araştırmada mevcuttur.

Bu çalışmanın başlığı, seçim sistemleri ve kültür boyutlarıdır. Araştırmanın konusu demokrasi, temsil, seçim sistemleri, kültür boyutları, parlamentodaki milletvekili ve seçmen sayısı arasındaki ilişkidir. İlk olarak, demokrasi ve temsil kavramı açıklanacaktır. Sonrasında da seçim sistemlerine değinilecektir. Daha sonra, seçim sistemlerinin türlerine yani; çoğunluk esasına dayalı seçim sistemine, nispi temsil sistemine, karma seçim sistemine ve bunların da alt başlıklarına değinilecektir. Sonraki bölümde de kültür boyutları ele alınacaktır.

Kültür kavramı açıklandıktan sonra türlerine yani; güç mesafesi, bireyci ve kolektivist yapı, belirsizlikten kaçınma, maskülen ve feminen toplum, uzun ve kısa vadeli oryantasyon, serbestliğe karşı sınırlama başlıklarına değinilecektir. Daha sonra da milletvekili ve seçmen kavramlarına değinilecek, seçmen sayısı ile milletvekili sayısı arasındaki ilişkiye bakılacaktır. Ülkelerin nüfus verileri ve milletvekili sayılarının birbirine bölünmesi sonucu elde edilen kişi başına düşen milletvekili sayısı bulunacak ve seçim sistemleri ile ilişkilendirilecektir. Bu çalışmada iki tür ilişki incelenecektir. Bunlar: seçim sistemleri ile kültür boyutları arasındaki ilişki ve seçim sistemleri ile kişi başına düşen milletvekili sayısı arasındaki ilişkidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bir çalışmanın tek amacı olabileceği üzere birden fazla amacı da olabilmektedir. Bu çalışmanın da birden fazla amacı olduğunu söylemek mümkündür. Amaç, araştırmacının neyi araştırmak istediğini kısa, öz ve anlaşılır bir biçimde ifade etmektir.

Bu araştırmanın amacı, farklı bölgelerde olan, farklı kültürel özelliklere sahip olan, farklı siyasi yapısı olan, farklı seçim sistemlerini uygulayan, idari yapısı ve parlamentodaki milletvekili sayısının farklı olduğu ülkelerin bu özelliklerine değindikten sonra, bu farklılıklardan bir uyum yakalanıp yakalanamadığı hususudur. Acaba farklı seçim sistemlerini uygulayan ülkelerin aynı kültürel yapıya sahip olduğu söylenebilir mi? Acaba hangi seçim sistemini uygulayan ülkelerde kişi başına düşen milletvekili sayısı daha fazladır?

Bu ve bu türden soruların cevabı incelenecektir. Farklılıklardan genelleme yapabileceğimiz bir sonuç elde edebilecek miyiz? Amacımız, bu konularda bilgi vermek ve farklılıklar arasında bir uyum yakalayabilmektir. Farklı özelliklere sahip olan ülkeler ilişkilendirilecek ve analiz edilecektir.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, açık ve tam olarak belirtilmiş problemlere doğru çözüm yolları bulmaya yönelik, objektif, planlı ve sistemli bir süreçtir (Kaptan, 1973, 104).

Bir araştırmanın sınırlılığı çok önemlidir. Bu araştırmanın da sınırları belli çerçevede çizilmiştir. Çerçevenin dışına çıkmak demek konunun dağılması demektir. Bu çalışmanın sınırı OECD ve Avrupa Birliğine üye olan ülkelerle çizilmiştir. Seçilen bu ülkelerin seçim sistemleri, kültür boyutları ve kişi başına düşen milletvekili sayıları incelenmiştir. Bu çalışmada evren ve örneklem eşittir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Demokrasi ve Temsil Kavramı

Halkın kendi kendisini yönetme biçimine demokrasi denir (Yılmaz, 1996: 190). Halkın halk tarafından yönetilmesidir ifadesi demokrasinin tanımında kullanılan en yaygın ifadedir. Yönetimin ve egemenliğin halkın elinde olmasıdır (Derdiman, 2006: 91). Abraham Lincoln 1864 senesinde demokrasiyi “halkın, halk tarafından, halk için yönetimi” olarak ifade etmiştir (İba, 2008: 81).

Demokrasi Latince kökenli bir kelimedir. “Demos” ve “kratos” kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur. Demos “halk” anlamına gelmektedir. Kratos ise “egemenlik veya iktidar” anlamına gelmektedir (Gözübüyük, 2003: 22).

Temsil, bir vatandaşın diğer vatandaşların haklarını korunmak ve kullanmasını sağlamak amacı ile halkın bu yetkiyi bu vatandaşa, temsil niyeti ile vermesidir (Armaoğlu, 1955: 8). Araslı 'ya (1972: 10) göre, halkın seçtiği kişilere de temsilci denir.

Seçimlerin günümüzdeki şeklini alması bir anda olan bir gelişme değildir. Zamanla, demokrasinin de katkıları ile günümüzdeki şeklini almıştır. Önceleri belli bir kesim oy hakkına sahipken, günümüzde demokrasinin de katkıları ile herkesin oy hakkına sahip olduğu bir yapı oluşturulmuştur (Tanilli, 1981: 262).

Halk yönetimine giden yol seçimlerden geçer. Georges Burdeau'ya göre seçim kanunu ve seçim sistemi, devletin uygulamadaki tek anayasasıdır (Sezen, 1994: 22).

Özbudun'a (1987: 393) göre demokratik bir düzenden söz edilebilmesi için gerekli bazı şartların varlığı söz konusudur. Bu şartlardan bazıları Tablo 1'deki gibidir:

Tablo 1. Demokratik Rejimin İlkeleri

- Genel oy
- Seçimlerin düzenli şekilde tekrarlanması
- Grupların parti oluşturmalarına ve seçimlere katılmalarına hak tanınması
- Yasama meclisinin seçimle oluşturulması
- Seçimlerin ve seçim kampanyalarının fikir özgürlüğünün olduğu, seçmenlerin temsilcilerle görüşebildiği bir ortamda gerçekleşmesi
- Seçmenlerin oylarını serbest ve gizli şekilde kullanabilmesi gerekir.

Kaynak: Özbudun, 1987: 393

Seçme hakkının demokratik ilkeleri şunlardır: seçme hakkı eşit, genel, bireysel, serbest ve gizli bir haktır (Tanilli, 1981: 263).

- **Eşitlik İlkesi:** Seçimlerde seçmenin kişisel özellikleri, maddiyatı, eğitim durumu ne olursa olsun tek ve eşit oya sahip olmasını ifade eder. Tek kişinin tek oyu vardır (Sosyal, 1968: 61).

- **Genellik İlkesi:** Oy hakkı geneldir. Genel ve eşit oy demokratik ülkelerin hepsinde benimsenmiştir (TBMM Kütüphane ve Dokümantasyon Müdürlüğü, Seçim Sistemleri ve Türkiye'deki Uygulamalar, 1982: 20).

- **Bireysellik İlkesi:** Kişinin oyunu kendisinin kullanması gerektiğini ifade eder. Kişi bu hakkını başkasına devredemez (Karamustafaoğlu, 1970: 141).

- **Gizlilik İlkesi:** Seçme hakkının bir başka ilkesi de gizlilik ilkesidir. Çok önemli bir ilkedir. Kişi oyunu kendi duygu, düşünce ve inancına göre kullanabilmelidir. Seçimlerin güvenilirliği için seçmenin oyunu gizli olarak kullanabilmesi çok önemlidir (TBMM Kütüphane ve Dokümantasyon Müdürlüğü, Seçim Sistemleri ve Türkiye'deki Uygulamalar, 1982: 20).

- **Serbestlik İlkesi:** Seçmenlerin hiçbir şekilde baskı altında kalmadan oylarını serbestçe, özgürce kullanabilmelerini ifade eder (Cotteret ve Emeri, 1991: 42).

2.2. Seçim Sistemleri

Halkın içerisinde belli kesimler bulunmaktadır. Bu kesimlere yönetilen ve yöneticiler dersek bunlar arasındaki bağında seçim sistemleri ile sağlandığını söyleyebiliriz. Seçilenlerin seçenleri temsil ettiği ölçüyle rejim doğru orantılıdır (Çam, 1955: 490).

Seçim, birden fazla adayın kamu görevlerini yapmaları ve halkı temsil etmeleri için seçmenlerce kullanılan oylar sonucu yapılan tercih olarak tanımlanır (Türk, 2006: 76).

Ateş'e (2006: 1) göre, seçimin gerçekleşmesi ve temsilcilerin belirlenmesi için uyulması gereken usullere veya kurallara seçim sistemi adı verilir.

Seçim sistemlerinin temel işlevleri şunlardır:

- **Fayda (yarar) İlkesi:** Ülkeyi hangi parti ya da partilerin yöneteceği ve muhalefetin kimler olunacağını ve denetimi yapacak olan parti ya da partilerin belirlenmesi işlevine yarar ilkesi denir.

- **Yönetimde istikrar (istikrar):** Ülkeyi istikrar içinde yönetecek bir partinin hükümeti kurması işlevine istikrar ilkesi denir.

- **Temsilde adalet (adalet):** Sistemden beklenen sadece bu ilkeler değildir. Ülke içerisinde tarafları olan diğer parti ve gruplara da parlamento içerisinde imkân verilmesi gerekir. Seçime katılan adayların aldıkları oyları oranında temsil edilmesine olanak sağlar. Bu ilkeye de temsilde adalet ilkesi denir (Türk, 2006: 77-78).

Yönetimde istikrar sağlanmaya çalışıldığı zaman temsilde adalet ilkesinden, temsilde adalet sağlanmaya çalışıldığı zaman da yönetilebilirlikten taviz verilecektir (Özbudun, 1955: 13).

Seçim sistemlerinin temel işlevlerinden hareketle; çoğunluk esasına dayalı seçim sisteminin istikrarı, nispi temsil sisteminin de temsilde adalet işlevini sağlamaya yönelik olduğunu söylemek mümkündür. Karma seçim sisteminde yönetimde istikrar ve temsilde adalet birlikte uygulanmaktadır.

2.2.1. Çoğunluk Esasına Dayalı Seçim Sistemi

Bir seçim çevresinde en çok oyu alan parti, o seçim çevresindeki milletvekilliğini ve milletvekilliklerinin tümünü alır (first past the post).

Çoğunluk seçim sistemi, en genel ifade ile isminden de anlaşılacağı üzere en çok oyu alanın seçilmiş kabul edildiği sistemdir (Cotteret ve Emeri, 1975: 49).

Seçimlerde kullanılan ilk ve uygulaması basit bir sistemdir (Tunç, 1999: 139). First past the post yani, önce geçen sandalyeyi kazanır (Douglas, 1967: 26).

Çoğunluk esasına dayalı seçim sistemi ABD, Avustralya, Fransa gibi ülkelerde uygulanmaktadır. Daha fazla örnek için Tablo 8 ve Tablo 16'ya bakılabilir.

Çoğunluk esasına dayalı seçim sistemleri şunlardır:

- Tek turlu çoğunluk seçim sistemi
 - Tek turlu dar bölge seçim sistemi
 - Liste usulü (blok oy) sistemi
 - Alternatif oy sistemi
- İki turlu çoğunluk sistemi

2.2.1.1. Tek Turlu Çoğunluk Sistemi

Çoğunluk esasına dayalı seçim sisteminin çeşitlerindedir ve kendi arasında da sınıflara ayrılmaktadır. Tek turlu çoğunluk sistemi kendi arasında üçe ayrılır:

Tek turlu dar bölge seçim sistemi

Liste usulü (blok oy) sistemi

Alternatif oy sistemi

Şimdi bunları sırası ile açıklayalım.

2.2.1.1.1. Tek Turlu (Dar Bölge) Seçim Sistemi

Tek isimli tek turlu seçim sistemi olarak bilinmektedir. Ülke küçük seçim bölgelerine ayrılır ve bölgede en çok oyu alan kişi seçilir. Çoğunluk esası gereği en çok oyu alan aday milletvekili seçilir. Her seçim bölgesinden bir aday çıkar. Mecliste kaç milletvekili varsa ülke o kadar seçim bölgesine ayrılır (Türk, 1994: 15).

İngiliz sistemi olarak bilinmektedir. İngiltere'nin yanı sıra ABD'de de uygulanmaktadır (Aldıkaçtı, 1980: 7-21; Teziç, 1991: 277; Tunç, 1999: 148). İngiliz sisteminin "Westminster" ABD'nin ise "başkanlık" sistemini uyguladığı söylenebilir. Westminster: Birleşik Krallık'ın demokratik parlamenter sistemine verilen isimdir. İsmi Westminster Sarayı'ndan almaktadır. Başkanlık sistemi ise devlet yönetiminde tek bir kişinin başkanlığında hükümet etme ve devleti yönetme esasına bağlı siyasi sistemdir. Birisi başkanlık sistemi diğeri başka bir sistem olmasına karşın uygulanan seçim sisteminin aynı olduğunu söylemek mümkündür.

2.2.1.1.2. Liste Usulü (Blok Oy) Sistemi

Tek turlu seçim sistemidir. Listeli ya da blok oy olarak da adlandırılır. Listeli tek turlu seçim sistemi olarak da isimlendirilmektedir.

Bu sistemde her seçim bölgesinden birden fazla aday seçilebilir. Oylama aday esaslı ya da parti esaslı olarak yapılır. Aday esaslı olanda en çok oyu alan aday seçilirken; parti esaslı oylamada ise minimum 1 oy fazla alan parti o bölgedeki milletvekillerinin hepsini kazanır (Yüce, 2017: 2).

2.2.2.1.3. Alternatif Oy Sistemi

Ülke seçim çevrelerine ayrılır. Her seçim bölgesinden sadece bir aday seçilir. Halk, adayları sıralayarak oylar ve %50 +1'i alan aday milletvekili seçilir (Yüce, 2017: 3).

2.2.1.2. İki Turlu Çoğunluk Sistemi

Adından da anlaşılacağı üzere iki turlu bir seçim sistemidir. %50'yi aşan adaylar ilk turda seçilir. Eğer çoğunluk yakalanmazsa tekrar seçim yapılır ve çoğunluğu yakalayan aday seçilir. Bu sistem ile anılan ülke Fransa'dır (Teziç, 1998: 274).

İlk turda yarıdan bir fazlasını alan aday kazanır. İlk turda kimse mutlak çoğunluğu yakalayamazsa ikinci tura gidilir ve ikinci turda mutlak çoğunluk aranmaz. En çok oyu hangi aday veya hangi parti almışsa o kazanır.

Çoğunluk seçim sisteminin avantajları ve dezavantajları vardır. Her sistemin üstünlükleri ve sakıncaları vardır. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- Çoğunluk sisteminin avantajları şunlardır:
 1. En önemli avantajı sistemin basit olmasıdır. Oyların sayımı, kazanan partinin belirlenmesi oldukça basittir.
 2. Siyasal katılım çok önemli bir olgudur ve sistemin basit, kolay olması da siyasal katılımı arttırmaktadır.
 3. Ülkede var olan parti sayısı azdır. ABD ve İngiltere örnek verilebilir (Nohlen, 1996: 24).
 4. Siyasal istikrara zemin hazırlar.
 5. Doğru seçimlere olanak ve imkân sağlar.
 6. Çoğunluk esasına dayalı seçim sisteminde sağlam bir muhalefetin varlığı söz konusudur (Yüce, 2017: 3).
- Çoğunluk sisteminin dezavantajları ise şunlardır:
 1. Büyük partiler mecliste söz sahibidir ve küçük gruplar arka planda kalır ve bu da temsilde adalet ilkesine ters bir durumdur (Cotteret ve Emeri, 1991: 58).
 2. Küçük grupların, çoğunluğu sağlayamayan aday veya partilerin mecliste temsil olanağı olmadığından dolayı çoğu oy boşa gitmektedir ve kullanılan boş oy sayısı oldukça fazladır (Tüzel, 1969: 327).
 3. Çoğunluğu kazanan parti veya aday yönetimi kötü kullanabilmektedir. Bu durum mecliste diktatörlüğe neden olabilmektedir (Armaoğlu, 1972: 12).

2.2.2. Nispi Temsil (Orantılı) Sistemi

Her partinin seçmenlerden aldığı oy oranında milletvekili çıkarmasını öngören bir sistemdir. Bu sistemin temel amacı her partiye oranınca, aldığı oy miktarınca ya da siyasal gücü ile orantılı bir biçimde söz hakkı vermektir (Teziç, 1967: 32).

Belçika, Danimarka, İrlanda, Hollanda, İspanya, Lüksemburg, Norveç (Lijphart, 1991: 107), Portekiz, Yunanistan, İsveç, Finlandiya, Avusturya gibi pek çok Avrupa ülkesinde parlamento seçimlerinde nispi temsil sistemi uygulanmaktadır (Bakır ve Sevgi, 1981). Daha fazla örnek için Tablo 8 ve Tablo 16'ya bakılabilir.

Nispi temsil yani orantılı sistemin birbirinden farklı çokça uygulamaları vardır. 300'e yakın uygulamasının olduğu söylenir (Corry ve Hodgetts, 1979: 273). Adalet ilkesine öncelik veren bir yapıdadır bu sistem (Armaoğlu, 1972: 11).

Bu sistemin ilk defa uygulanışı, 1889 yılında Belçika Seçim Kanunu ile olmuştur (Sezen, 1994: 184). Bu sistemde her düşünceye söz hakkı tanınmıştır (Kuzu, 1999: 254).

Gözler'e (2001: 137) göre, nispi temsilin iki uygulanışı söz konusudur. Bunlar:

- Ulusal düzeyde ve
- Seçim çevresi düzeyinde

2.2.2.1. Ulusal Düzeyde Nispi Temsil

Bütün ülke sadece bir seçim çevresi olarak kabul edilir ve adaylar yani milletvekilleri bu çevreden seçilir. Her parti, meclisin üye tam sayısı kadar milletvekili adayı gösterir. Ülke genelinde alınan oy miktarlarınca partiler milletvekili çıkarma hakkı kazanırlar.

Öncelikle kullanılan geçerli oyların parlamento üye tamsayısına bölünerek "ulusal seçim kotası" bulunur (Gözler, 2004: 138).

Örnek: 20.000.000 geçerli oyun kullanıldığı ve parlamentosu 200 milletvekilinden oluşan bir ülkenin ulusal seçim kotası 100.000'dir.

Tablo 2. Ulusal Düzeyde Nispi Temsil Örneği

Parti	Alınan Oy	Kota	Milletvekili
A	8.000.000	: 100.000	80
B	6.000.000	: 100.000	60
C	4.000.000	: 100.000	40
D	1.800.000	: 100.000	18
E	200.000	: 100.000	2

20.000.000 geçerli oyun, 200 milletvekiline bölünmesi sonucu seçim kotası elde edilmiştir. Bu kotadan hareketle her partinin ne kadar aday kazandığı sonucuna varılabilmektedir. Yukarıdaki tablodan yola çıkılarak (Tablo 2) alınan oyun kotaya bölünmesi sonucunda; A partisinin 80 aday, B partisinin 60 aday, C partisinin 40 aday, D partisinin 18 aday ve E partisinin de 2 aday kazandığı sonucuna varılır.

2.2.2.2. Seçim Çevresi Düzeyinde Nispi Temsil

Ülke birden fazla milletvekili çıkaracak seçim bölgelerine bölünür. Alınan oy oranlarıncı partiler milletvekili çıkarırlar. Kalan oylara “artık oy” denir. Artık oylarında değerlendirilmesi için çeşitli yöntemler oluşturulmuştur.

Tablo 3. Seçim Çevresi Düzeyinde Nispi Temsil Örneği

Parti	Alınan Oy	Kota	Milletvekili	Artık Oy
A	36.000	: 20.000	1	16.000
B	30.000	: 20.000	1	10.000
C	24.000	: 20.000	1	4.000
D	10.000	: 20.000	0	10.000

Bu tablodan (Tablo 3) yola çıkılarak nispi temsil sisteminin “dağıtılış” usulüne göre sınıflandırılmasının gerekliliğine değinilecektir. Bu yöntemler açıkta milletvekilliği ve oy bırakmamak için geliştirilmiştir. 20.000 kotalı bir seçimin olduğu düşünülürse ve milletvekili dağılımının da Tablo 3’deki gibi olduğu kabul edilirse şu sonuçlara varılabilir: 2 milletvekilliği açıkta kalmıştır. 40.000 artık oyun, 20.000 seçim kotasına bölünmesi sonucu elde edilen sayı açıkta kalan milletvekili sayısını vermektedir. Artık oyların “dağıtılış” usulüne göre nispi temsil sisteminin dört değişik türü vardır. Bunlar:

- En büyük artık (bakiye) usulü
- En kuvvetli ortalama usulü
- Milli bakiye (ulusal artık) usulü
- d’Hondt usulü (Türkiye) (Gözler, 2004: 139).

2.2.2.2.1. En Büyük Artık (Bakiye) Usulü

Kalan artık oylar sıralanır ve en büyük olanlara kalan milletvekillikleri dağıtılır (Çam, 1990: 255). Eğer oylar eşit çıkarsa her ülkenin kanununa göre belirlenerek işlem ile sonuçlandırılır. Kura veya belirlenecek her hangi bir yöntem ile milletvekillikleri verilir.

Bu sistemin, küçük partileri korumaya yönelik olduğu söylenebilir. Çünkü ilk olarak hiçbir milletvekilliği elde edemeyen parti bu yöntem sayesinde milletvekili çıkarma şansı elde etmektedir (Çam, 1995: 495).

Tablo 4. En Büyük Artık (Bakiye) Usulü Örneği

Parti	Alınan Oy	Kota	Milletvekili	Artık Oy
A	36.000	: 20.000	1	16.000
B	30.000	: 20.000	1	10.000
C	24.000	: 20.000	1	4.000
D	10.000	: 20.000	0	10.000

Seçim sonrası, milletvekillikleri dağılımı yapıldıktan sonra artık oylar hesaplanır. Artık oylar büyükten küçüğe doğru sıralanır ve en büyük olanlara milletvekillikleri verilir. Eşitlik söz konusu ise kura gibi yöntemlere başvurulur. Her ülkenin bu eşitlik için (B ve D partisi) farklı yöntemleri olduğu söylenebilir. Bu yöntem yasa ile belirlenir. Tablo 4’de artan iki milletvekilliğinden biri A partisine diğeri ise B veya D partisine (eşit olduğu için kura veya belirlenecek başka yöntemle) verilir. Bu sayede artık oy ve açıkta milletvekilliği kalmamış olur.

2.2.2.2.2. *En Kuvvetli Ortalama Usulü*

Partilerin aldığı oyların ilk dağılım sonucunda elde ettikleri milletvekili sayılarına 1 eklenmesi ve varılan sayıya bölünmesi sonucu elde edilir. Sayılar sıralanır ve büyük partiler milletvekillerini almaya hak kazanır.

Bu sistem büyük partiler için avantajlı bir konumdadır. Hollanda, Danimarka, Lüksemburg ve İsviçre’de bazen uygulanmaktadır (Üste, 1999: 46).

Tablo 5. En Kuvvetli Ortalama Usulü Örneği

Parti	Alınan Oy	Kota	MV	Artık Oy	Yapılacak İşlem
A	36.000	: 20.000	1	16.000	36.000: 2 (1+1)= 18.000
B	30.000	: 20.000	1	10.000	30.000: 2 (1+1)= 15.000
C	24.000	: 20.000	1	4.000	24.000: 2 (1+1)= 12.000
D	10.000	: 20.000	0	10.000	10.000: 1 (0+1)= 10.000

İlk dağılım sonucunda kazanılan milletvekili sayısı Tablo 5'deki gibidir. İlk dağılım yapıldıktan sonra partinin almış olduğu oy, ilk dağılımda partinin kazanmış olduğu milletvekili sayısına bir eklenmesi sonucu elde edilmiş sayıya bölünür. Varılan bu sonuçlar büyükten küçüğe doğru sıralanır. En büyük sonuçları elde eden partiler milletvekilliklerini kazanmış olur. Örnekte, milletvekilleri A ve B partisine verilir. Bu yöntem sayesinde yapılmış olan seçimde açıkta milletvekili ve artık oy kalmamış olur.

2.2.2.2.3. Milli Bakiye (Ulusal Artık) Usulü

Ülkedeki bütün artık oylar, açıkta kalan milletvekilleri tek bir seçim merkezinde toplanmaktadır.

$$\text{Ulusal seçim kotası} = \frac{\text{Artık oyların toplamı}}{\text{Artık milletvekillerinin toplamı}}$$

Bu işlemin ardından, her partinin artık oyu, seçim kotasına bölünür. Böylelikle her partiye ne kadar milletvekili düştüğü saptanır (Armaoğlu, 1953: 97; Alyot, 1949: 33-34; Teziç, 1998: 285).

Meclise bütün görüşlerin yansıması bakımından olumludur yani temsilde adalet söz konusudur. Fakat siyasi olarak istikrarsızlığa yol açar çünkü en düşük oyu alan adayın dahi meclise girme ihtimali söz konusudur. Türkiye'de 1965 genel seçimlerinde uygulanmıştır (Yüzbaşıoğlu, 1996: 111).

2.2.2.2.4. d'Hondt Usulü

En yüksek ortalama usulü ile aynı sonuçları verirken uygulaması daha basit bir sistemdir. Bu yöntemi Belçikalı Victor d'Hondt bulmuştur ve sisteme adını vermiştir (Türk, 1995: 28). 1878'de bu sistemi tasarlamıştır.

Üste'ye (1999: 47) göre, bu sistemde seçim kotası bulunmaz. Artık oy ve açık milletvekilliği bırakmayan bir usuldür (Üste, 1999: 47).

Büyük partilerin şanslı olduğu bir seçim sistemidir. Türkiye'de uygulanır. Türkiye dışında birçok Avrupa ülkesinde de uygulanır. Hollanda, İzlanda, Portekiz, Avustralya, Belçika, Finlandiya... (Gözler, 2001: 141).

Seçime katılmış siyasî partilerin adları alt alta ve aldıkları geçerli oy sayıları da hizalarına yazılır. Partilerin aldıkları oy sayıları önce 1'e sonra 2'ye, 3'e bölünür. Çıkarılacak milletvekili sayısına kadar bölünür. Sayılar büyükten küçüğe doğru sıralanır. Milletvekillikleri de büyüklük sırasına göre dağıtılır (Sosyal, 1976: 241).

Armaoğlu'na (1953: 121) göre, bu işlemler o seçim bölgesindeki son üyeliğin partilere dağılımına kadar devam etmektedir.

Tablo 6. d' Hondt Usulü Örneği

Partiler	1'e Bölme	2'e Bölme	3'e Bölme	4'e Bölme	5'e Bölme
A	<u>36.000(1)</u>	<u>18.000(4)</u>	12.000	9.000	7.200
B	<u>30.000(2)</u>	<u>15.000(5)</u>	10.000	7.500	6.000
C	<u>24.000(3)</u>	12.000	8.000	6.000	4.800
D	10.000	5.000	3.333	2.500	2.000

Büyük partilerin daha şanslı olduğu bir sistemdir. Açıkta kaç milletvekilliği kaldıysa partinin almış olduğu oy o kadar sayıya bölünür. Tablo 6 göz önünde bulundurulursa 5 milletvekilliğinin açıkta kaldığı sonucuna varılır. Bu yüzden partinin almış olduğu oy ilk olarak 1'e sonra 2'ye, 3'e, 4'e ve 5'e bölünmüştür. Sayılar büyükten küçüğe doğru sıralanır. En büyük sayıdan en küçük sayıya doğru bir sıralama yapılırsa: A partisi 2, B partisi 2, C partisi 1 milletvekili çıkarır, D partisi milletvekili çıkaramaz. Bu sayede açıkta milletvekili kalmamış olur.

Nispi temsil sisteminin avantajları ve dezavantajları aşağıdaki gibidir:

- Nispi temsil sisteminin avantajları şunlardır:
 1. Temside adalet ilkesinin varlığına imkân sağlamaktadır (Cotteret ve Emeri, 1991: 60).
 2. Farklı fikir, ifade ve görüşler parlamentoda yaşam alanı bulur (Cotteret ve Emeri, 1991: 77).
 3. Çoğunluk sisteminde boşa giden oy sayısı fazladır fakat nispi sistemde çoğunluk sistemine kıyasla boşa giden oy sayısı daha azdır. Seçmenler seçimlere katılırlar ve büyük ilgi söz konusudur (Öztekin, 2000: 179; Guy, 1995: 199-205).
 4. Seçmen oylarını bir yerde toplamak zorunda bırakılmaz ve çok geniş bir tercih alanı bulunmaktadır (Caniklioğlu, 1999: 28).
- Nispi temsil sisteminin dezavantajları şunlardır:
 1. İstikrar, yönetimde istikrar sağlanamaz. İktidarı tek bir partinin kazanması zordur ve genellikle koalisyonlarla sonuçlanır (Teziç, 1998: 280). İstikrarlı bir hükümetin kurulması zordur. İstikrarsız olan hükümette devlet için olumsuzdur ve sosyal, ekonomik, siyasi buhranlar ortaya çıkabilmektedir (Armaoğlu, 1955: 241).
 2. Seçmen ve adaylar arasında zayıf bir ilişki doğurmaktadır (Sezen, 1994: 207).
 3. Her çıkar grubu bir parti kurabilir çünkü parti kurmak kolaydır (Yıldız, 1960: 11).

2.2.3. Karma Seçim Sistemleri

Çoğunluk esasına dayalı seçim sisteminin ve nispi temsil sisteminin olumlu yönlerini almıştır. İki ana sistemin sakıncalarını, dezavantajlarını gidermek amacı ile oluşturulmuş bir sistemdir (Yavaşgel, 2004: 105-106). Bu şekilde birden fazla seçim sistemi ile yeni bir seçim sistemi oluşturmaya “seçim mühendisliği” adı verilir (Mackenzie, 1967: 85; Teziç, 1991: 293). Önceki bölümlerde incelenen çoğunluk sistemi ve nispi temsil sisteminde var olan sakıncalar, yeni sistemler aranmasında en önemli etkenlerdir. Sonuç olarak, çoğunluk sisteminin ağır bastığı, nispi temsil sisteminin ağır bastığı ya da her ikisinin eşit derecede kullanıldığı sistemler ortaya çıkmıştır.

Öden'e (2003: 55) göre, ülkeler istikrarı sağlamak için 1990 yılından sonra bu sistemi uygulamaya başlamışlardır.

Yönetimde istikrar ve temsilde adalet bu sistemde birlikte uygulanır (Atar, 1990: 87; Cotteret ve Emeri, 1991: 70; Sezen, 1994: 208).

Milletvekillerinin seçilmesi ülkeden ülkeye değişir. Kimisi Nispi seçim sistemi ağırlıklıyken kimisi de çoğunluk ağırlıklıdır ve milletvekillerinin ne kadarının nispi seçim sistemi ile ne kadarının çoğunluk sistemi ile seçileceğine o ülke karar vermektedir (Özkan, 2007: 111).

Maurice Duverger'e (1986) göre;

Nispi temsil bünyesinde çok sayıda katı, sert ve bağımsız parti eğilimindedir. Çoğunluk sistemi ise birbirine bağımlı partiler oluşturma niyetindedir (Yavaşgel, 2004: 58).

Japonya, Rusya gibi devletlerde karma seçim sistemi uygulanır. Daha fazla örnek için Tablo 8 ve Tablo 16 incelenebilir.

2.2.3.1. Çoğunluk Yöntemi Ağırlıklı Karma Sistemler

Çoğunluk yönetimi ağırlıklı seçim sistemidir. Burada tek türlü çoğunluk sistemi söz konusudur. Ülke seçim çevrelerine bölünür. Japon seçim sistemi, bu sistemin özelliklerini içeren en iyi örneklerden biridir (Cotteret ve Emeri, 1991: 79-80).

Örneğin;

Kayıtlı seçmen sayısı: 300.000

Geçerli oy sayısı: 180.000

Milletvekili sayısı: 7 ise;

Tablo 7. Çoğunluk Yöntemi Ağırlıklı Karma Sistemler Örneği

A	Partisi:	92.000
B	Partisi:	45.000
C	Partisi:	24.000
D	Partisi:	19.000
Toplam:		180.000

Tam sayıya yuvarlatılmış milletvekilliklerinin yarısı 4 olsun. Bu durumda bu milletvekilleri geçerli oyların mutlak çoğunluğunu elde eden A partisine verilir. Geri kalan 3 aday, geçerli oyların % 5 'den fazla olan listeler arasında paylaşılır. İkinci tura katılamayacak partiler arasında ittifak yoluna gidilir. İkinci tur nispi temsil sistemine göre yapılır. Ağırlık ise; çoğunluk seçim sistemindedir.

2.2.3.2. Nispi Temsil Sistemi Ağırlıklı Karma Sistemler

Bu sisteme göre parlamentoda milletvekili kazanılabilmesi için belli oranda oya sahip olmak gerekmektedir. Ülkeden ülkeye sistem farklılık göstermektedir. Kimi ülkede bu oran nüfus ile belirlenirken kimi ülkede de yasa ile (%1, %2, %3...) belirlenmektedir (Üste, 1999: 86).

2.2.3.3. Dengeli Karma Sistemler

Nispi sistem ile çoğunluk sisteminin eşit oranda yer aldığı sistemdir. Ülke birden fazla seçim bölgesine ayrılır ve her seçim bölgesinde en fazla oyu alan aday kazanır. Kalan milletvekilliklerde nispi temsil yöntemi ile paylaşılır. Federal Almanya'da uygulanmıştır.

Kişiselleştirilmiş nispi seçim sistemi olarak da bilinmektedir (Cotteret ve Emeri, 1991: 84). Bu sistem temsilde adaleti, partilerin etkisini, seçmen ve aday özgürlüğünü uzlaştırmayı hedeflemektedir (Cotteret ve Emeri, 1991: 85).

Tablo 8. Bazı Demokratik Ülkelerde Uygulanan Seçim Sistemleri

ÜLKELER	SEÇİM SİSTEMLERİ
Hollanda	<i>Nispi Temsil</i>
Belçika	<i>Nispi Temsil</i>
Danimarka	<i>Nispi Temsil</i>
İsveç	<i>Nispi Temsil</i>
İspanya	<i>Nispi Temsil</i>
Portekiz	<i>Nispi Temsil</i>
Avusturya	<i>Nispi Temsil</i>
İsrail	<i>Nispi Temsil</i>
İngiltere	<i>Çoğunluk Sistemi</i>

Tablo 8. Bazı Demokratik Ülkelerde Uygulanan Seçim Sistemleri (devamı)

ÜLKELER	SEÇİM SİSTEMLERİ
Fransa	<i>Çoğunluk Sistemi</i>
İtalya	<i>Karma Sistem</i>
Rusya	<i>Karma Sistem</i>
Japonya	<i>Karma Sistem</i>

Kaynak: Lijphart, 1986: 133; Teziç, 1991: 276-306; Aleskerov, Ersel ve Sabuncu, 1999: 215-234; Öden, 2003: 54-65

Avrupa’da uygulanan en yaygın sistem nispi temsil sistemidir. İngiltere, Fransa ve ABD’de “dar bölge” seçim sistemi uygulanırken, Avrupa’da uygulanan en yaygın sistem nispi temsil sistemidir. Danimarka, İspanya, Estonya, İrlanda, Lüksemburg, Malta, Moldavya, Norveç, Polonya, Portekiz, Çekya, Romanya, Bulgaristan ve Türkiye’de nispi temsil sistemi uygulanmaktadır. İtalya, Litvanya, Rusya, Ukrayna ve Almanya’da ise bu iki sistemin karma modelleri uygulanmaktadır (Eren, 2014).

2.3. Kültür Boyutları

Geert Hofstede kültürü, bir insan ya da topluluğu diğer insan veya topluluklardan ayıran farklılıklardır diye tanımlamaktadır. Kültür aklın yazılımıdır ve insan aklının derinliklerinde yer almaktadır (Hofstede, 1984: 82).

Bu değerler veya farklılıklar ilk olarak çocukluk döneminde zihinlerde yer etmeye başlar. Bu farklılıklar hayat tecrübeleri ve sosyal çevreler sonucunda oluşur (Hofstede, 1991: 4).

Hofstede (2005: 4) kültürü, yazılı olmayan kurallardır diye de tanımlanmaktadır.

Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinin bir sonucu olarak, insanların aynı temel ihtiyaçlara sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

<u>Kendini gerçekleştirme (self – actualization)</u>
<u>Saygınlık ihtiyaçları (Esteem)</u>
<u>Sevgi ihtiyaçları (Love / Belonging)</u>
<u>Güvenlik ihtiyaçları (Safety)</u>
<u>Fizyolojik ihtiyaçlar (Physiological)</u>

Kaynak: İnceoğlu, 1985

Bu piramitte (Şekil 1) ihtiyaçlar güçlüden zayıfa doğrudur. En güçlü olan fizyolojik ihtiyaçlar olurken, en zayıf olanı da kendini gerçekleştirmedir. Piramidin yukarisına doğru çıkıldıkça güdülenme azalmaktadır (İnceoğlu, 1985: 269-270).

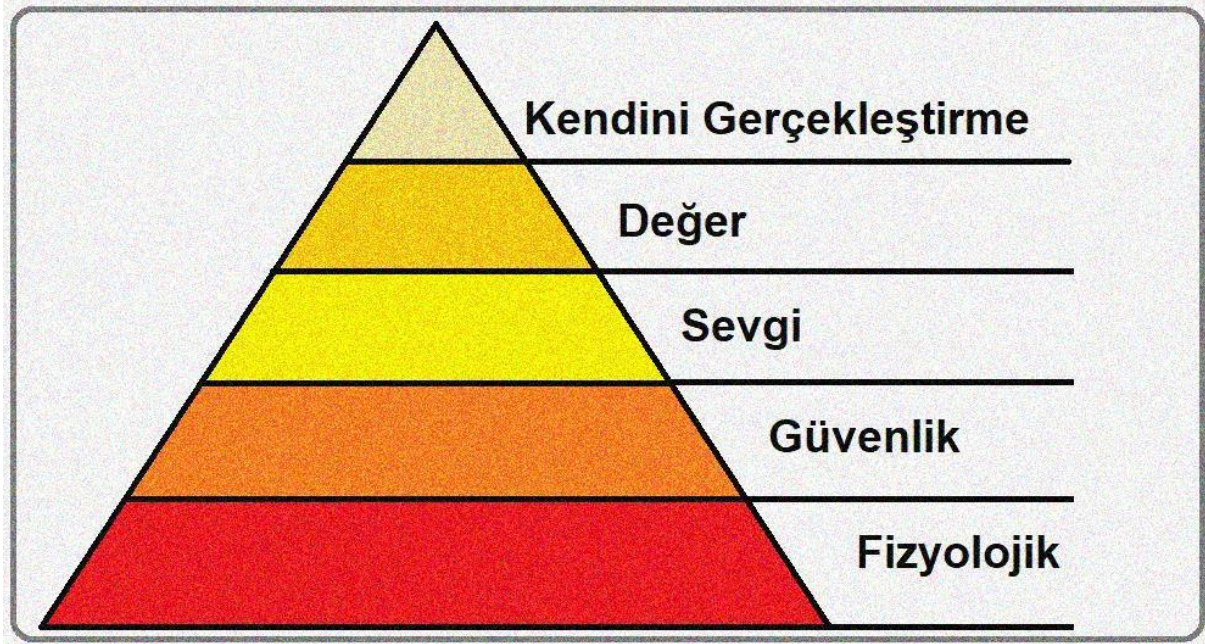
Fizyolojik ihtiyaçlar kendini gerçekleştirmeden daha önemli bir ihtiyaçtır. Önem sırasına göre ihtiyaçlar: fizyolojik ihtiyaçlar, güvenlik ihtiyaçları, sevgi ihtiyacı, değer ihtiyacı ve kendini gerçekleştirme ihtiyacıdır. Piramidin tabanında fizyolojik ihtiyaçlar yer almaktadır. Piramidin tavanında ise kendini gerçekleştirme ihtiyacı vardır. Tabandan tavana doğru ihtiyacın şiddeti azalmaktadır.

Bireylerin ihtiyaç tatmin tanımlamasındaki fark ise kültürler arasındaki farklılıkları meydana getirmektedir (Scarborough, 1998: 2; Cesere ve Sadri, 2003: 37).

Kültür, kişinin tutum ve davranışlarını yönlendiren normlar, davranış kalıpları, inançlar olarak da tanımlanmaktadır (Kutanis, 2006: 1).

Çoğu araştırmacı kültür ve kültürün boyutları konusunda araştırmalar yapmıştır. Bunlardan özellikle, 1984 yılında Hollandalı Geert Hofstede çeşitli kültürlerden bireylerin niçin ve nasıl etkilendiğini açıklamaya yardımcı boyutların olduğunu savunmuştur. 70 farklı ülkeden, 116.000 katılımcı ile yaptığı araştırmanın sonucunda bu sonucu elde eder (Hofstede, 1991; Hofstede, 2001; Korkmaz, 2009: 20).

Genel anlamda kültür, öğrenilen ve paylaşılan değerler, inançlar, davranış özellikleri ve semboller toplamı olarak ifade edilmiştir (Koçel, 2003: 29).

Şekil 1. İhtiyaçlar Hiyerarşisi

Kaynak: İnceoğlu, 1985; Hicks, 1972; Gawel, 1997: 1-2

Fizyolojik ihtiyaçlara: nefes alma, yeme, içme, cinsel ilişki, uyuma, boşaltım gibi örnekler verilebilir. Güvenlik ihtiyacına: vücudun, işin, kaynakların, ahlakın, ailenin, sağlığın, mülkiyetin güvenliği örnekleri verilebilir. Sevgi ya da ait olma ihtiyacına: arkadaşlık, aile ile olan yakınlık, çevre ile olan yakınlık örnekleri verilebilir. Değer ihtiyacına: kendine saygı, güven, başkalarına saygı gösterme ve başkaları tarafından saygı görme örnek olarak gösterilebilir. Kendini gerçekleştirme ihtiyacına: maneviyat, yaratıcılık, doğallık, problem çözme, gerçeklerin kabulü örnekleri verilebilir.

Daha öncede belirtildiği gibi bütün insanlar temelde aynı ihtiyaçlara sahiptir. Bu ihtiyaçlar Şekil 1'deki gibidir. Bu ihtiyaçların tatmin tanımlamasındaki fark kültürü oluşturur.

Kültürün oluşumda rol oynayan faktörler ve kurumlar; ekoloji ve fiziksel çevre, aile, din, eğitim ve politik sistem olarak değerlendirilmektedir (Yeşil, 2009: 103-104). Bu faktörler Tayeb (1992: 121) tarafından özetlenmiştir:

Ekoloji ve fiziksel çevre: İklim ve çevrenin oluşturduğu fiziksel şartlar bir gruba ait kültürün gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Aile: Aile ortamında büyüklerden öğrenilen her şey kişinin yaşamında önemli etkilere sahip olacaktır.

Din: Din insanların temel değer sistemlerinin oluşmasında önemli rol oynamaktadır. Nelerin doğru ya da yanlış olduğu konusundaki prensipler her dinde mevcuttur.

Eğitim: İyİ bir Şekilde oluşturulmuş eğitim sistemine sahip toplumlarda, resmi eğitimin k¼lt¼r¼n oluşmasında b¼y¼k rol¼ vardır. Eğitim sisteminin dayandığı değerler sistemi, yapılan uygulama ve eğitim stilleri birÇok alanda k¼lt¼r¼n oluŐmasına katkı sağlayacaktır.

Politik Sistem: Diğer sosyal sistemler gibi bir toplumun politik sistemi hem k¼lt¼r¼ oluşturur hem de o toplumun k¼lt¼r¼ tarafından oluŐturulur.

Parker (1998: 165) k¼lt¼r¼ okyanusta buzdağına benzetir. Nasıl ki buzdağının g¼r¼nen kısmı varsa k¼lt¼r¼nde g¼r¼nen kısımları vardır. K¼lt¼r¼n de davranış, normlar, adetler, dil ve sembollerden oluŐtuđu ve bunların da k¼lt¼r¼n g¼r¼nen kısımları olduğunu ifade etmiştir.

Dil: Czinkota et al dilin, k¼lt¼r¼n aynası olduğunu s¼yler (Czinkota, Ronkainen ve Moffett, 1996: 300). Mendenhall et al dilin, insanların arasında iletişim kurmasındaki en önemli araŐ olduğunu s¼ylemiŐtir (Mendenhall, Punnett ve Ricks, 1995: 79).

Hodgetts ve Luthans, ise dilin bilgi fikir ve d¼Ő¼ncelerin aktarılması ve yorumlanmasında kullanılan en önemli araŐlardan biri olması nedeniyle k¼lt¼r¼n önemli bir parŐası olduğunu belirtmiŐlerdir (Hodgetts ve Luthans, 1997: 126).

Din: Din, yaşam işin gerekli idealleri belirler ve bu idealler de bireylerin ve toplumların değer ve davranıŐlarında kendini g¼stermektedir (Czinkota, Ronkainen ve Moffet, 1996: 304). Nelerin doğru ya da nelerin yanlış olduğu her dinde mevcuttur.

Değerler ve Tutumlar: Değerler, bireyler tarafından iŐselleŐtirilmiŐ paylaşılan değerler ya da grup normları olarak ifade edilmektedir (Czinkota, Ronkainen ve Moffet, 1996: 306). Hodgetts ve Luthans, ise değerlerin k¼lt¼r¼ etkilediğini belirtmiŐtir. Hodgetts ve Luthans ise tutumları, olaylara ve nesnelere karşı bireyin belli bir Şekilde hareket etme ve hissetme eğilimi olarak tarif etmiştir (Hodgetts ve Luthans, 1997: 129). Değişime karşı toplumun nasıl bir tutum sergileyeceği farklılık g¼stermektedir (Czinkota, Ronkainen ve Moffet, 1996: 306).

Adet ve Gelenekler: Adetler, yaygın ve yerleŐmiŐ uygulamalar olarak ifade edilir. Tarz, davranış Őekli ise bir toplumda uygun olarak g¼r¼len davranışlar olarak nitelendirilmektedir (Hodgetts ve Luthans, 1997: 130).

Maddi K¼lt¼r¼: Bir toplum sosyal aktivitelerini nasıl yapar ve teknolojilerini nasıl kullanır sorusunun cevabıdır (Czinkota, Ronkainen ve Moffet, 1996: 310).

Estetik: Bir toplumun sanatsal beğenisini ifade eder ve sanatsal beğeni toplumdan topluma farklılık g¼sterir. Edebiyat, m¼zik, resim... (Hodgetts ve Luthans, 1997: 131).

Eğitim: Bilgi edinme ve oğrenme s¼recidir. Her toplum işin Çok önemlidir (Mendenhall, Punnett ve Ricks, 1995: 92).

Sosyal Kurumlar: Yöneticilerin ve çalışanların rollerini belirleyen yapılaşmalardır.

Sosyal Sistemler: Sosyal sistemler, evlenme adetlerinden tutun, eğlence aktiviteleri, sınıflar arası insanların etkileşimleri ve akrabalık ilişkileri gibi çeşitli aktiviteleri içerisine alan geniş bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gelişmişlik Düzeyi: Ülkeler gelişmişlik düzeyleri bakımından da farklılık göstermektedir (Czinkota, Ronkainen ve Moffet, 1996: 312).

Hofstede (1991: 5) kültürü, bir grup ya da kategorideki insanları, diğer grup ya da kategorideki insanlardan ayıran aklın kolektif planlaması olarak tanımlamaktadır.

Hofstede kültürel boyutları ilk olarak, orijinal olarak 4 boyutta incelemiştir:

1. Güç Mesafesi
2. Bireyci ve Kolektivist Yapı
3. Belirsizlikten Kaçınma
4. Maskülen ve Feminen Toplum (Hofstede, 1984).

Hofstede daha sonra bu boyutlara ek olarak yani 5. boyut olan, aşağıdaki boyutu eklemiştir:

5. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon (Hofstede, 2001).

Hofstede son olarak da 6. Boyut olarak aşağıdaki boyutu ekler:

6. Serbestliğe Karşı Sınırlama (Hofstede ve Minkov, 2010).

Ulusal kültür altı boyuta sahiptir. Bunlar şu şekildedir: güç mesafesi, bireyci ve kolektivist yapı, belirsizlikten kaçınma, maskülen ve feminen toplum, uzun ve kısa vadeli oryantasyon, serbestliğe karşı sınırlama (Hofstede, 2011: 7-8; Keser, Gürbüz ve Türen, 2015: 577).

2.3.1. Güç Mesafesi (Power Distance Index)

İlk olarak güç mesafesi boyutunu açıklayacağız. Bazı toplumlarda insanlar gücün eşit dağıtılmadığını savunurlar (Sargut, 2001: 182). Bu savunmanın sonucu olarak oluşan nispi uzaklığa güç mesafesi denir. Yüksek güç mesafesine sahip olanların bir yerleri vardır ve statü bunlar için önemlidir (Mooji ve Hofstede, 2002: 63).

Güç mesafesi boyutu, toplumdaki tüm bireylerin eşit olmadığını ve bu toplumların kültürlerinin bu eşitsizliklere karşı tutumunun nasıl olduğunu ifade eder.

Güç mesafesi, bir ülkedeki kurum ve kuruluşların daha az güçlü üyelerinin durumunun nasıl olduğunu ve ne gibi özellikleri olduğunu belirtir. Ayrıca bu boyut gücün toplum içerisinde eşit bir şekilde dağıtılmadığını kabul eder (Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017).

Düşük güç mesafesine sahip olan ülkelerin özellikleri şunlardır:

- Eşitsizlikler minimuma indirilmiştir. Her birey aynı hakka sahiptir.
- Gücsüz ve güçlü insanlar birbirine bağımlıdır.
- Uzlaşma önemlidir.
- Hiyerarşi kolaylık sağlamak içindir.
- Üstler erişime açıktır. Maaş farkı azdır.
- Astlar danışılmayı bekler (Hofstede, 1997: 37).
- Yöneticiler becerikli ve demokratıdır.
- Değişim doğal bir süreç ile oluşur.
- Çocuklara eşit birey olarak davranılır.
- Çalışanlar patronlarına karşı rahattırlar.
- Çalışanların güveni ve özgüveni yüksektir (Aycan, 2000: 192-221).
- Yaşlı insanlara karşı pozitif tutum vardır.
- Çocuklara aile bireyi gibi davranılır.
- Üst düzey yöneticiler gençtir.
- Orta yaş kırktan sonra başlar (Hofstede, 2001: 107-108).

Yüksek güç mesafesine sahip olan ülkelerin özellikleri şunlardır:

- Eşitsizlikler kabullenir. Güçlü olan ayrıcalıklıdır.
- Gücsüz insanlar güçlü insanlara bağımlıdır.
- Merkeziyetçilik ön plandadır.
- Hiyerarşi bir ihtiyaç olarak bulunur.
- Üstler erişilmezdir. Maaş farkı fazladır.
- Astlar emir beklerler (Hofstede, 1997: 37).
- Yöneticiler iyiliksever, otokrat ve babacandır.
- Değişimler devrim, zorlama ya da darbelerle oluşur.
- Çocuklara itaat etmeleri öğretilir.
- Çalışanlar patronları ile çelişkiden kaçınırlar.
- Çalışanlar güven konusunda isteksiz bir tutum sergilerler (Aycan, 2000: 192-221).
- Yaşlı insanlara karşı negatif tutum vardır.
- Çocuklara itaat öğretilir.
- Üst düzey yöneticiler yaşlıdır. Orta yaş kırktan önce başlar (Hofstede, 2001: 96-98).

Düşük güç mesafesine sahip toplumlarda bireyler kararlara dâhil olmak isterken yüksek güç mesafesine sahip toplumlarda bireyler yöneticilerinin istediği şekilde hareket ederler (Rodrigues, 1988: 31).

Yüksek Güç Mesafesi

Orta Güç Mesafesi

Düşük Güç Mesafesi

2.3.2. Bireyci ve Kolektivist Yapı (Individualism – Collectivism)

Hofstede, bu kültürü iki kutupta inceler ve bir uca bireyciliği diğer uca da kolektivist yapıyı koyar. Hangi uca dâhil olacağı konusu ile bireylerin topluma dâhil edilme konusu arasında sıkı bir ilişki söz konusudur. Bireyler topluma ne denli dâhil edilmektedir?

Bireylerin kendilerine mi yoksa bir gruba mı yöneldikleri sorusunun yanıtıdır (Steger, Schindel ve Krapf, 2002: 34).

Bu boyutla ele alınan temel konu, bir toplumun üyeleri arasında koruduğu bağımlılık derecesinin durumudur. İnsanların kendi imgelerini "ben" olarak mı yoksa "biz" olarak mı tanımladığı ile ilgili bir değerdir. Bireyci toplumlarda, insanlar kendilerine ve yalnızca doğrudan ailelerine bakarlar. Kolektivist toplumlarda ise insanlar sadakat karşılığında “gruplar” halinde yaşamaktadırlar (Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017).

Yüksek Düzey Bireycilik

Orta Düzey Bireycilik

Düşük Düzey Bireycilik

Kolektivist yapıya sahip olan ülkelerin özellikleri şu şekildedir:

- Kimlik kişinin ait olduğu sosyal gruba bağlıdır.
- Biz odaklıdır.
- İlişkiler işten daha önemlidir. Uyum korunur.
- Yüksek içerikle iletişim vardır.
- İşveren ve işçi arasındaki ilişki karırlıklı ahlak anlayışına bağlıdır.

Bireyci olan toplumların özellikleri şu şekildedir:

- Kimlik bireye bağlıdır.
- Ben odaklıdır.
- Bireysel seçimler önem taşır.
- Düşük içerikli iletişim söz konusudur.
- İşveren ve işçi arasındaki ilişki karşılıklı faydaya dayanmaktadır.

Kolektivist yapıya sahip olan ülkelerin özellikleri şu şekildedir:

- Gruplar yönetir (Hofstede, 1997: 67).
- Grubun dayattığı sorumlulukların yerine getirilmesi gereklidir.
- Grup içi uyum önemlidir. Birebir tartışmalardan kaçınılmaktadır.
- Ekonomik gelişim daha azdır.
- Yönetim gruplara yöneliktir.
- Uyum vurgulanır (Hofstede, 2001: 244-254).

Bireyci olan toplumların özellikleri şu şekildedir:

- Bireyler yönetir (Hofstede, 1997: 67).
- Birey kendi koyduğu sorumlulukları ya da görevleri yerine getirir.
- Birey düşüncelerini direk olarak belirtir.
- Ekonomik gelişim daha fazladır.
- Yönetim bireylere yöneliktir.
- Farklılık normaldir (Hofstede, 2001: 244-254).

Kolektivist yönetim uygulamaları grup dayanışmasına, grup başarısına ve grup ödülüne vurgu yapar (Newman ve Nollen, 1996: 758).

2.3.3. Belirsizlikten Kaçınma (Uncertainty Avoidance)

Bir toplumun belirsiz durumları tehdit edici olarak kabul etmesi olarak tanımlanmaktadır (Sofyalıoğlu ve Aktaş, 2001: 91). Belirsizlikten kaçınma skoru yüksek ise o toplumda yazılı ve biçimsel kurallar fazladır (Sargut, 2001: 180). Bu grupta toplumlar, belirsizlikten kaçınma eğilimi yüksek ve düşük toplumlar olarak sınıflandırılmaktadır (Husted, 1999: 345). Belirsizlikten kaçınma eğilimi düşük toplumlarda kolay risk alınır ve yeni fikirlere karşı da toleranslıdırlar (Oliver ve Cravens, 1999: 747). Belirsizlikten kaçınma eğilimi düşük toplumlar daha az duygusallardır ve riski kabullenebilir bir yapıdadırlar (Attia, Shankarmahesh ve Singhapakdi, 1999: 613). Husted (1999: 345)'e göre rüşvet ve benzeri durumlar, belirsizliği azaltan mekanizmalar olarak kabul edilmektedir.

Belirsizlikten Kaçınma Düzeyi Yüksek

Belirsizlikten Kaçınma Düzeyi Orta

Belirsizlikten Kaçınma Düzeyi Düşük

Bir toplumun geleceğinin nasıl olacağı asla bilinemeyecek bir gerçektir. Bu boyut, toplumların bu gerçeği nasıl ele aldığı konusu ile ilgilidir. Geleceği kontrol etmeye çalışmalı mıyız, yoksa bunun olmasına izin vermeli miyiz? Bir toplum belirsiz durumlar karşısında aldığı önlemler ve kurumlarca tehdit oranını azaltabilir (Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017).

Belirsizlik oranı düşük toplumların özellikleri şunlardır:

- Düşük seviyede stres söz konusudur.
- Belirsizlikler günlük yaşamın bir parçasıdır. Olaylar geliştiği şekilde kabul edilir. Risk almakta bir sıkıntı yoktur.
- Görüş farklılıkları kabullenilir.
- Kural ve kanunlara fazla ihtiyaç duyulmaz.
- Başarı motivasyonu sağlar.
- Esnek bir planlama vardır (Hofstede, 1997: 125).
- Üst düzey yöneticiler stratejiye dâhildir.
- Yöneticiler çalışanlara yöneliktir.
- Yöneticiler her şeyi bilmeyebilir.
- Değişime direnç azdır.
- Firmaya bağlılık önemli değildir.
- Gerekirse kurallar çığnenebilir.
- Yüksek iş tatmini vardır.
- İş gücü değişimi yüksektir (Hofstede, 2001: 169-170).

Belirsizlik oranı yüksek toplumlarda aşağıdaki özellikler görülmektedir:

- Belirsizlikler karşısında stres seviyesi yüksektir.
- Hayattaki belirsizlikler bir tehdit olarak görülür. Bununla mücadele edilmesi gerekir.
- Fikir birliği olması yönünde bir ihtiyaç vardır.
- Kural ve kanunlara ihtiyaç duyulmaktadır.
- Güven motivasyonu sağlar.
- Katı bir planlama vardır. Hatalardan kaçınma bir ihtiyaçtır (Hofstede, 1997: 125).
- Üst düzey yöneticiler uygulamaya dâhildir.
- Yöneticiler görevlere yöneliktir.
- Yöneticiler her şeyi bilir.
- Değişime direnç fazladır.
- Firmaya bağlılık önemlidir.
- Çalışanlar kuralları ihlal edemezler.
- Düşük iş tatmini vardır.
- İş gücü değişimi düşüktür (Hofstede, 2001: 169-170).

2.3.4. Maskülen ve Feminen Toplum (Masculinity–Femininity)

Hofstede'ye göre “eğer bir toplumda atılganlık, para elde etme ve materyalist eğilimler egemen değerler olarak öne çıkıyorsa, insana verilen önem arka planda kalıyorsa, bu toplumların egemen değerlerinin, eril kültürünü benimsediği söylenebilir.

Dişil kültürün göstergeleriye, insanlar arası ilişkilere ve insana verilen önem, yaşamın genel niteliğini önde tutmak biçiminde ortaya çıkmaktadır.

Toplumlarda geleneksel anlamda dişilikle ilişkilendirilen kavramlar şunlardır: şefkatli, merhametli, nazik, sadık, çocuklara karşı sevgi dolu ve anlayışlı olmak (Sargut, 2001: 175).

Erkeksi kùltürün egemen olduğu toplumlar daha cesaretli ve daha girişkenlerdir. Erkeksi kùltürlerde içi tek başına yapma eğilimi vardır ve bu yüzden de başkalarına güvenmek başarısızlık gibi görülebilmektedir. Amaçların gerçekteşmesi için her türlü risk ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Bu kùltürde bağımsızlık karşılıklı bağımlılıktan daha çok tercih edilir. Erkeksi kùltürlerde kurumlara güven vardır ve tercih edilen de kurumlara güvendir (Park, Borde ve Choi, 2002: 85).

Eril değer sistemi, okulda başlar ve hem iş yaşamında hem de boş zamanlarında devam eder. Kadınsı bir toplumda, yaşam kalitesinin başarımın işareti olduğu kabul edilir (Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017).

Yüksek Skor (Eril)

Orta Düzey Eril Toplum

Düşük Skor (Dişil)

Maskülen toplumların özellikleri şunlardır:

- Bireyler hırs odaklıdır.
- Çalışmak için yaşanırlı.
- Başarılı kişilere karşı hayranlık vardır.
- Para ve işler önemlidir.
- Performans ve adalet üzerine stres vardır.
- Sorunlar güçlü tarafın lehine çözülür (Hofstede, 1997: 96).
- Bireysel kararlara inanmak gerekir.
- Yüksek iş stresi vardır.
- İş insan yaşamının merkezindedir (Hofstede, 2001: 298-318).

Feminen toplumların özellikleri şunlardır:

- Yaşam kitlesi bireylerin odak noktasıdır.
- Hayatı yaşamak için çalışmak gerekir. Çalışmak yaşamak içindir.
- Daha şanssız insanlara karşı şefkatlidirler.
- İnsan ilişkileri ve içten ilişkiler önemlidir.
- Eşitlik ve dayanışma üzerine stres vardır.
- Sorunlar taviz ve müzakerelerle çözülür.
- Grup kararları ön plandadır.
- Düşük iş stresi vardır.
- İş insan yaşamının merkezinde değildir (Hofstede, 2001: 298-318).

2.3.5. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon (Long Term-Short Term Orientation)

Bu boyut, her toplumun mevcut ve gelecekteki zorluklarla uğraşırken kendi geçmişiyle bağlantı kurması gerektiğini savunmaktadır. Toplumlar bu iki varoluş amacına farklı şekillerde öncelik vermektedirler (Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017).

Önceleri “confucitaion dynamism” olarak isimlendirilen bu boyut daha sonra Long-Term Orientation olarak ifade edilmiştir. Bu boyut, ilk 4 boyutun kapsamadığı Asya kültürünü kapsamaktadır (Ardichvili, 2001: 365).

Farklı özellikteki toplumların, kimisi hemen sonuç beklemekte; kimisi de zamanla sonuç elde etmeyi hedeflemektedir (Barkema ve Vermeulen, 1997: 849). Kısa dönemi benimseyen toplumlarda hemen kâr amacı güdülmekteyken, uzun dönemde zaman içerisinde belli işlemler sonucunda kâr elde etmeye odaklanılır (Roath, Miller ve Cavusgil, 2002: 10-11).

Uzun Vadeli Uyum

Kısa Vadeli Uyum

Uzun vadeyi benimseyen ülkelerin özellikleri şu şekildedir:

- Azim ve çaba kazanımların yavaş yavaş ortaya çıkmasını sağlar.
- Birikimler ve kaynakların doğru kullanımı önemlidir.
- Yatırım için mevcut kaynakların kullanımı gerekir.
- Sınırlı mevki yükümlülüğü söz konusudur (Hofstede, 1997: 173).
- Hayattaki en önemli olaylar gelecekte olacaktır.
- İhtiyaçların karşılanması ileri tarihe atılabilir.
- Neyin iyi neyin kötü olduğu duruma göre değişir.
- Gelenekler değişen koşullara uygun olmalıdır.
- Aile hayatı paylaştırılmış görevler ile yönetilir.
- Kişinin yaptıkları faziletli olmalıdır.
- Çocuklar tutumlu olmalıdır.
- Birikim ve yatırım önemlidir.
- Yapısı belli matematiksel işlemler vardır.

Kısa vadeyi benimseyen ülkelerin özellikleri şu şekildedir:

- Çabaların sonuçlarının ortaya hızla çıkması beklenmektedir.
- Harcama konusunda sosyal bir baskı söz konusudur.
- Yatırım için küçük miktarda sermaye gerekir.
- Sınırsız mevki yükümlülüğü söz konusudur (Hofstede, 1997: 173).
- Hayattaki en önemli şey geçmişte oldu ve şimdi oluyor.
- İhtiyaçların hemen karşılanması beklenir.
- İyi ve kötünün ne olduğu ile ilgili evrensel kurallar vardır.
- Gelenekler kutsaldır.
- Aile hayatı büyükler tarafından yönetilir.
- Birey doğru düşünmeli ve dürüst olmalıdır.
- Çocuklar saygıyı öğrenmelidir.
- Sosyal harcama ve tüketim vardır.
- Yapısı belli olmaya problemler vardır. İş yaşamında kısa vadeli kararlara odaklanılır (Lonner, Dinnel, Hayes ve Sattler, 2017).

Uzun vadeyi benimseyen ülkelerin özellikleri şu şekildedir:

- İş yaşamında gelecekteki pazar pozisyonlarına odaklanılır (Lonner, Dinnel, Hayes ve Sattler, 2017).

• *Kısa vadeyi* benimseyen ülkelerin özellikleri şu şekildedir:

- İş yaşamında kısa vadeli kararlara odaklanılır (Lonner, Dinnel, Hayes ve Sattler, 2017).

2.3.6. Serbestliğe Karşı Sınırlama (Indulgence)

Toplumsallaştırma olmadan “insan” olmaz. Bu boyut, insanların arzularını ve dürtülerini, yetiştirildikleri yola dayalı olarak kontrol etmeye çalıştıkları ölçüde tanımlanır. Nispeten zayıf kontrol "hoşgörü" ve nispeten güçlü kontrol "kısıtlama" olarak adlandırılır. Dolayısıyla kültürler “müthiş” veya “engellenmiş” olarak tanımlanabilir. Mutluluk ve yaşam arasındaki durumu inceler. Serbestliği yüksek olan toplumlarda bireyler temel insani ihtiyaçlarını karşılamada daha özgürdürler. Hayattan zevk alma ve eğlenceye dayalı tutkularını gerçekleştirme konusunda insanlar daha özgürlerdir (Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017).

Bir topluluğun üyelerinin hevâ (istek) ve heveslerini ne kadar kontrol altında tutabildikleridir. Hevesli topluluklar göreceli olarak isteklerini ve heveslerini yerine getirmekte kendilerini özgür bırakmışlardır (Şeker, 2015).

Sınırlama oranları yüksek olan toplumlarda ise bireyler kendi ihtiyaçlarını sosyal normlar altında baskırlar. Toplum ahlaki disipline önem verir. Bireyler kötümser olmaya eğilimlidir.

Serbestlik Değeri Yüksek Toplum

Serbestlik Değeri Düşük Toplum

Serbestlik değeri yüksek olan toplumlarda şu davranışlar gözlemlenmektedir:

- Özgürce davranış söz konusudur
- Maddi ödüller önem taşımaz.
- Nesnelere fonksiyonları için kullanılır yani sosyal statü için kullanılmazlar.
- Bireyler daha pozitif ve iyimserlerdir.

Sınırlamanın fazla olduğu toplumlarda ise şunlar gözlemlenmektedir:

- Davranışlar bastırılmış ve kontrol altına alınmıştır.
- İyi işlerin sonunda maddi ödül beklenmektedir.
- Nesnelere sosyal statü için vardır. Örneğin: ev, araba, iş...
- Bireyler daha negatif ve kötümserdirler.

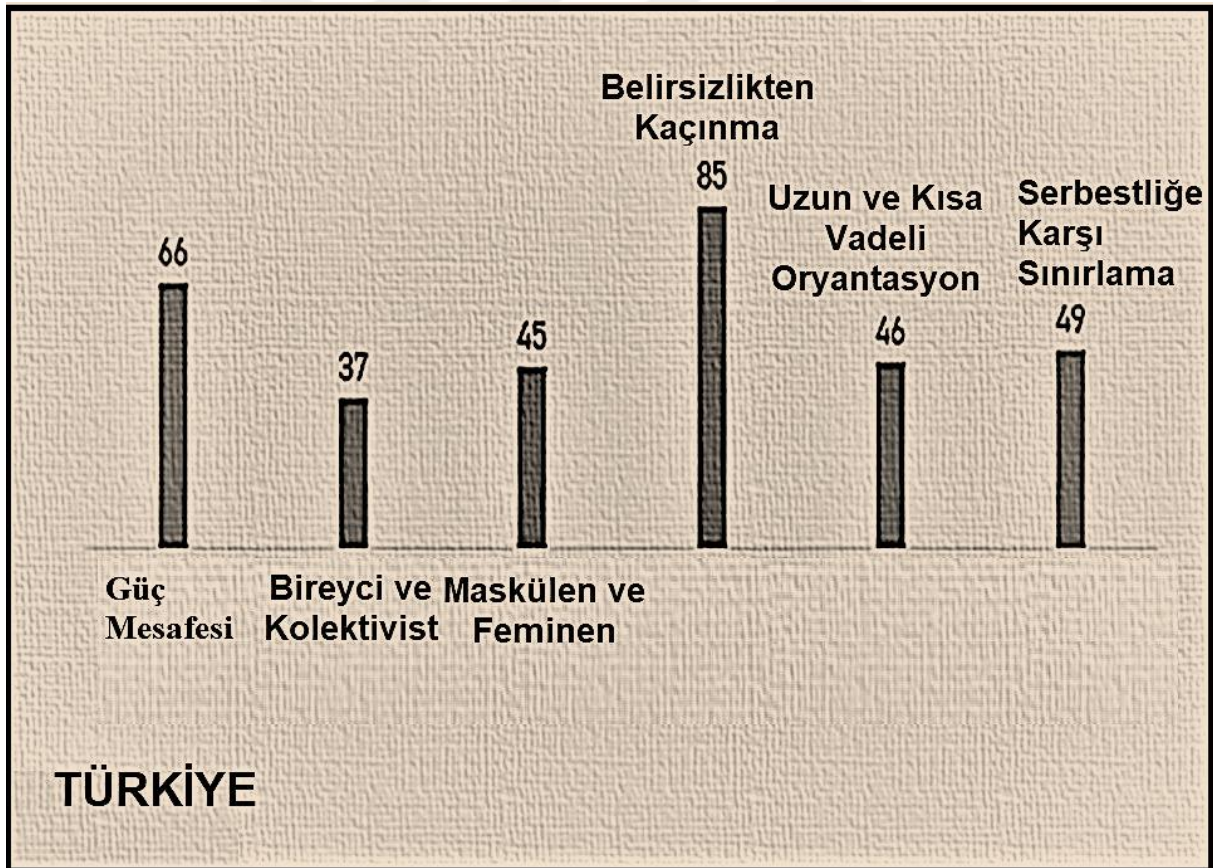
Serbestlik değeri yüksek olan toplumlarda şu davranışlar gözlemlenmektedir:

- Daha dışadönük ve sempatik olurlar.
- Boş vakitler ve arkadaşlar önem taşır.

Sınırlamanın fazla olduğu toplumlarda ise şunlar gözlemlenmektedir:

- Bireyler daha içe dönüktür.
- Arkadaşlar ve boş vakitler az önem taşımaktadır (Hofstede, Hofstede'nin Kültür Boyutları, 2012: 4).
- Kolayca haksız muamele yapıldığını hissedebilirler.

Türkiye'nin kültür boyutları skorları aşağıdaki gibidir. Daha sonra diğer ülkelerin de kültürel değerleri verilecektir. Kültürel özellikleri incelenen ülkelerin tamamı tablo 10'da yer almaktadır. Türkiye'nin aldığı puanlar şu şekildedir. Güç mesafesi 66, bireyci ve kolektivist yapısı 37, maskülen ve feminen toplum boyutu 45, belirsizlikten kaçınma değeri 85, uzun ve kısa vadeli oryantasyon puanı 46 ve serbestliğe karşı sınırlama puanı 49'dur.

Şekil 2. Hofstede, Türkiye'nin Kültürel Boyutları

Kaynak: <https://www.hofstede-insights.com/>

Şekildeki puanlar neyi ifade eder? Türkiye'nin kültürel özellikleri nasıldır? Bu sorunun cevabı kısaca aşağıdaki gibidir:

Güç aralığı yüksek bir ülkedir. Bu ifadelerin yüksek ya da düşük olması hususu önceki sayfalarda açıklanmıştır. Türkiye, kolektivist bir ülkedir. Biz anlayışı hâkimdir. Kolektivist toplumun özelliklerine de önceki sayfalarda değinilmiştir. Türkiye'de feminen özelliklerin daha ağır bastığını söyleyebiliriz. Türkiye'de belirsizlikten kaçınma boyutunun skoru çok yüksektir. Bu boyutun skorunun yüksek olması durumunda o ülkede hangi özelliklerin var olduğuna önceki bölümlerde değinilmiştir. Mesela bu ülkelerde yasa ve kurallara büyük ihtiyaç vardır. Uzun ve kısa vadeli oryantasyon boyutuna bakıldığında zaman Türkiye orta derecede bir skor almıştır. Bu ifadeden hâkim bir kültür tercihi çıkarmak mümkün değildir. Serbestliğe karşı sınırlama skoru da aynı şekilde ara bir değer olduğundan dolayı net bir şey söylemek doğru olmaz.

Hofstede tıpkı Türkiye gibi her ülkeye sıfır ile yüz arasında skorlar vermiştir. Kültürel boyutları altı sınıfa ayıran Hofstede her boyuta ayrı ayrı sıfır ile yüz arasında skorlar vermiştir. Bu skorlarda sıfıra ve yüze yaklaştıkça hangi ifadeler hâkimdir sorusunun cevabını sonraki sayfalarda vereceğiz. Fakat sonraki sayfada yer alan kültür boyutları tablosunun daha net anlaşılması ve yorumlanması bakımından burada da kısaca değinilecektir.

Sıfıra yaklaştıkça güç mesafesi düşer ve yüze yaklaştıkça da güç mesafesi yükselir. Sıfıra yaklaştıkça kolektivist toplum özelliği hâkimken, yüze doğru yaklaşıldıkça bireyci toplum özelliği hâkimdir. Sıfıra yaklaştıkça feminen yani, dişil toplum özellikleri ağır basarken, yüze yaklaşıldıkça maskülen yani, eril özellikler ağır basar. Sıfıra doğru yaklaştıkça belirsizlikten kaçınma düşük, yüze doğru yaklaştıkça belirsizlikten kaçınma yüksektir. Sıfıra doğru yaklaştıkça kısa vadeli oryantasyon, yüze doğru yaklaştıkça uzun vadeli oryantasyon özellikler baskındır. Sıfıra doğru yaklaştıkça sınırlama fazla, yüze doğru yaklaştıkça da bağımsızlık fazladır. Sonraki sayfalarda ülkelerin kültürel özelliklerinin skorları tablo halinde verilmiştir.

Tablo 10. Kùltür Boyutları

Ùlkeler	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND
Albania (Arnavutluk)	90	20	80	70	61	15
Angola (Angora)	83	18	20	60	15	83
Argentina (Arjantin)	49	46	56	86	20	62
Australia (Avustralya)	36	90	61	51	21	71
Austria (Avusturya)	11	55	79	70	60	63
Bangladesh (Bangladeş)	80	20	55	60	47	20
Belgium (Belçika)	65	75	54	94	82	57
Bhutan (Butan)	94	52	32	28		
Brazil (Brezilya)	69	38	49	76	44	59
Bulgaria (Bulgaristan)	70	30	40	85	69	16
Burkina Faso	70	15	50	55	27	18
Canada (Kanada)	39	80	52	48	36	68
Cape Verde	75	20	15	40	12	83
Chile (Şili)	63	23	28	86	31	68
China (Çin)	80	20	66	30	87	24
Colombia (Kolombiya)	67	13	64	80	13	83
Costa Rica (Kosta Rika)	35	15	21	86		

Tablo 10. Kültür Boyutları (devamı)

Ülkeler	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND
Croatia (Hırvatistan)	73	33	40	80	58	33
Czech Republic (Çekya)	57	58	57	74	70	29
Denmark (Danimarka)	18	74	16	23	35	70
Dominican Republic (Dominik Cumh.)	65	30	65	45	13	54
Ecuador (Ekvador)	78	8	63	67		
Egypt (Mısır)	70	25	45	80	7	4
El Salvador	66	19	40	94	20	89
Estonia (Estonya)	40	60	30	60	82	16
Ethiopia (Etiyopya)	70	20	65	55		
Fiji	78	14	46	48		
Finland (Finlandiya)	33	63	26	59	38	57
France (Fransa)	68	71	43	86	63	48
Germany (Almanya)	35	67	66	65	83	40
Ghana (Gana)	80	15	40	65	4	72
Greece (Yunanistan)	60	35	57	100	45	50
Guatemala	95	6	37	99		
Honduras	80	20	40	50		
Hong Kong	68	25	57	29	61	17

Tablo 10. Kültür Boyutları (devamı)

Ülkeler	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND
Hungary (Macaristan)	46	80	88	82	58	31
Iceland (İzlanda)	30	60	10	50	28	67
India (Hindistan)	77	48	56	40	51	26
Indonesia (Endonezya)	78	14	46	48	62	38
Iran (İran)	58	41	43	59	14	40
Iraq (Irak)	95	30	70	85	25	17
Ireland (İrlanda)	28	70	68	35	24	65
Israel (İsrail)	13	54	47	81	38	
Italy (İtalya)	50	76	70	75	61	30
Jamaica (Jamaika)	45	39	68	13		
Japan (Japonya)	54	46	95	92	88	42
Jordan (Ürdün)	70	30	45	65	16	43
Kenya	70	25	60	50		
Kuwait (Kuveyt)	90	25	40	80		
Latvia (Letonya)	44	70	9	63	69	13
Lebanon (Lübnan)	75	40	65	50	14	25
Libya	80	38	52	68	23	34
Lithuania (Litvanya)	42	60	19	65	82	16

Tablo 10. Kültür Boyutları (devamı)

Ülkeler	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND
Luxembourg (Lüksemburg)	40	60	50	70	64	56
Malawi	70	30	40	50		
Malaysia (Malezya)	100	26	50	36	41	57
Malta	56	59	47	96	47	66
Mexico (Meksika)	81	30	69	82	24	97
Morocco (Fas)	70	46	53	68	14	25
Mozambique (Mozambik)	85	15	38	44	11	80
Namibia (Namibya)	65	30	40	45	35	
Nepal	65	30	40	40		
Netherlands (Hollanda)	38	80	14	53	67	68
New Zealand (Yeni Zelanda)	22	79	58	49	33	75
Nigeria (Nijerya)	80	30	60	55	13	84
Norway (Norveç)	31	69	8	50	35	55
Pakistan	55	14	50	70	50	0
Panama	95	11	44	86		
Peru	64	16	42	87	25	46
Philippines (Filipinler)	94	32	64	44	27	42

Tablo 10. Kùltür Boyutları (devamı)

Ùlkeler	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND
Poland (Polonya)	68	60	64	93	38	29
Portugal (Portekiz)	63	27	31	99	28	33
Puerto Rico (Porto Riko)	68	27	56	38	19	99
Romania (Romanya)	90	30	42	90	52	20
Russia (Rusya)	93	39	36	95	81	20
Saudi Arabia (Suudi Arabistan)	95	25	60	80	36	52
Senegal	70	25	45	55	25	
Serbia (Sırbistan)	86	25	43	92	52	28
Sierra Leone	70	20	40	50		
Singapore (Singapur)	74	20	48	8	72	46
Slovakia (Slovakya)	100	52	100	51	77	28
Slovenia (Slovenya)	71	27	19	88	49	48
South Africa (Güney Afrika)	49	65	63	49	34	63
South Korea (Güney Kore)	60	18	39	85	100	29
Spain (İspanya)	57	51	42	86	48	44
Sri Lanka	80	35	10	45	45	
Suriname (Surinam)	85	47	37	92		

Tablo 10. Kültür Boyutları (devamı)

lkeler	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND
Sweden (İsveç)	31	71	5	29	53	78
Switzerland (İsviçre)	34	68	70	58	74	66
Syria (Suriye)	80	35	52	60	30	
Taiwan (Tayvan)	58	17	45	69	93	49
Tanzania (Tanzanya)	70	25	40	50	34	38
Thailand (Tayland)	64	20	34	64	32	45
Trinidad and Tobago (Trinidad ve Tobago)	47	16	58	55	13	80
<u>TURKEY (Türkiye)</u>	66	37	45	85	46	49
Ukraine (Ukrayna)	92	25	27	95	55	18
United Arab Emirates (Birleşik Arap Emirlikleri)	90	25	50	80		
United Kingdom (Birleşik Krallık)	35	89	66	35	51	69
United States (ABD)	40	91	62	46	26	68
Uruguay	61	36	38	99	26	53
Venezuela	81	12	73	76	16	100
Vietnam	70	20	40	30	57	35
Zambia (Zambiya)	60	35	40	50	30	42

Kaynak: Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017

2.4. Parlamentoda Milletvekili ve Seçmen Sayısı Arasındaki İlişki

Seçim, yönetenlerin (milletvekili...), yönetilenlerce (seçmenler) yetkilendirildiği işlem olarak tanımlanmaktadır (Cotteret ve Emeri, 1975: 11; Yavaşgel, 2004: 4-53-77; İba, 2006: 169; Coşkun, 2004: 5).

Bir ülkede, bir bölgede, bir kentte ya da bir köyde yaşayanların ya da oturanların tümüne “nüfus” denir.

Nüfus / Milletvekili Sayısı: Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı

YSK'nın kullandığı yöntemin detayları şöyledir: (Buradaki ifadeler YSK'nın 2 Şubat 2015 tarihinde almış olduğu 115 no.lu Karar'dan aynen alınmıştır): “... Milletvekillerinin seçim çevrelerine dağılımı yapılırken; toplam milletvekili sayısından (550) önce her bir İl'e bir milletvekili tahsis edilir. Son genel nüfus sayımı ile belli olan Türkiye nüfusu, kalan milletvekili sayısına (469) bölünmek suretiyle bir sayı elde edilir. İl nüfusunun bu sayıya bölünmesi ile her ilin ayrıca çıkaracağı milletvekili sayısı tespit olunur. Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı 550'yi bulmadığı takdirde, nüfusu; milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin, artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konular ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıra esas alınarak dağıtımına tabi tutulur. ...” (Göksel ve Çınar, 2015: 2).

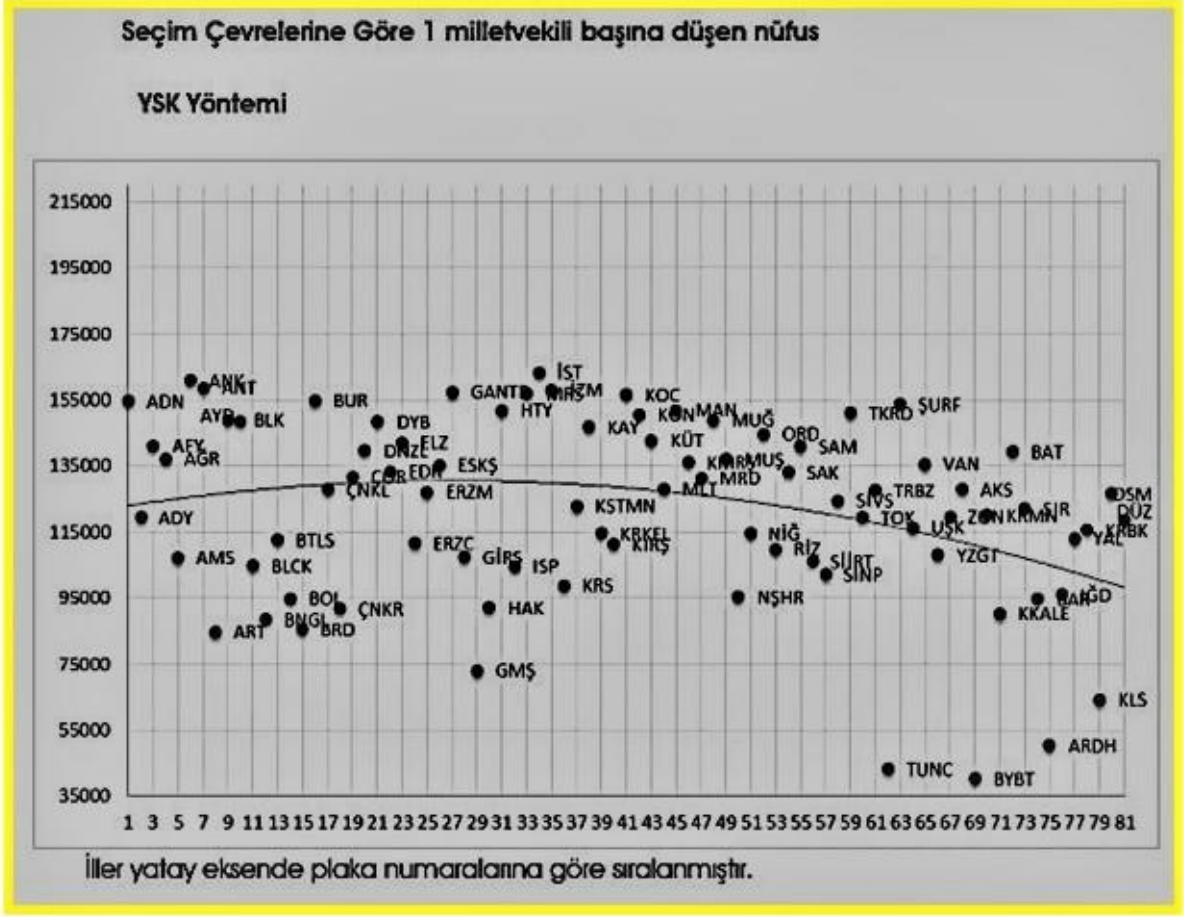
Tablo 11. YSK, Seçim Çevrelerine Tahsis Edilen Milletvekili Sayıları

İL	MV	İL	MV	İL	MV
ADANA	14	ADİYAMAN	5	AFYONKARAHİSAR	5
AĞRI	4	AKSARAY	3	AMASYA	3
ANKARA 1	18	ANKARA 2	14	ANTALYA	14
ARDAHAN	2	ARTVİN	2	AYDIN	7
BALIKESİR	8	BARTIN	2	BATMAN	4
BAYBURT	2	BİLECİK	2	BİNGÖL	3
BİTLİS	3	BOLU	3	BURDUR	3
BURSA	18	ÇANAKKALE	4	DENİZLİ	7
DİYARBAKIR	11	DÜZCE	3	EDİRNE	3
ELAZIĞ	4	ERZİNCAN	2	ERZURUM	6

Tablo 11. YSK, Seçim Çevrelerine Tahsis Edilen Milletvekili Sayıları (devamı)

İL	MV	İL	MV	İL	MV
ESKİŞEHİR	6	GAZİANTEP	12	GİRESUN	4
GÜMÜŞHANE	2	HAKKÂRİ	3	HATAY	10
IĞDIR	2	ISPARTA	4	İSTANBUL 1	31
İSTANBUL 2	26	İSTANBUL 3	31	İZMİR 1	13
İZMİR 2	13	KAHRAMANMARAŞ	8	KARABÜK	2
KARAMAN	2	KARS	3	KASTAMONU	3
KAYSERİ	9	KIRIKKALE	3	KIRKLARELİ	3
KIRŞEHİR	2	KİLİS	2	KOCAELİ	11
KONYA	11	KÜTAHYA	4	MALATYA	6
MANİSA	9	MARDİN	6	MERSİN	11
MUĞLA	6	MUŞ	3	NEVŞEHİR	3
NİĞDE	3	ORDU	5	OSMANİYE	4
RİZE	3	SAKARYA	7	SAMSUN	9
SİİRT	3	SİNOP	2	SİVAS	5
ŞANLIURFA	12	ŞIRNAK	4	TEKİRDAĞ	6
TOKAT	5	TRABZON	6	TUNCELİ	2
UŞAK	3	VAN	8	YALOVA	2
YOZGAT	4	ZONGULDAK	5		

Kaynak: Göksel ve Çınar, 2015: 3-5

Şekil 3. Türkiye’de Bir Milletvekili Başına Düşen Nüfus

Kaynak: Göksel ve Çınar, 2015: 3-5

Yukarıdaki şekilde illerin yatay ekseninde plaka numaralarına göre sıralandığını görmekteyiz. Plaka numaralarına daha kolay ulaşılabilmesi ve şeklin daha iyi anlaşılabilmesi için bu kodlara karşılık gelen iller tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Türkiye'deki İllerin Plaka Kodları

İL	KOD	İL	KOD	İL	KOD	İL	KOD
Adana	1	Diyarbakır	21	Kocaeli	41	Trabzon	61
Adıyaman	2	Edirne	22	Konya	42	Tunceli	62
Afyon	3	Elazığ	23	Kütahya	43	Şanlıurfa	63
Ağrı	4	Erzincan	24	Malatya	44	Uşak	64
Amasya	5	Erzurum	25	Manisa	45	Van	65
Ankara	6	Eskişehir	26	K. Maraş	46	Yozgat	66
Antalya	7	Gaziantep	27	Mardin	47	Zonguldak	67
Artvin	8	Giresun	28	Muğla	48	Aksaray	68
Aydın	9	Gümüşhane	29	Muş	49	Bayburt	69
Balıkesir	10	Hakkâri	30	Nevşehir	50	Karaman	70
Bilecik	11	Hatay	31	Niğde	51	Kırıkkale	71
Bingöl	12	Isparta	32	Ordu	52	Batman	72
Bitlis	13	İçel	33	Rize	53	Şırnak	73
Bolu	14	İstanbul	34	Sakarya	54	Bartın	74
Burdur	15	İzmir	35	Samsun	55	Ardahan	75
Bursa	16	Kars	36	Siirt	56	Iğdır	76
Çanakkale	17	Kastamonu	37	Sinop	57	Yalova	77
Çankırı	18	Kayseri	38	Sivas	58	Karabük	78
Çorum	19	Kırklareli	39	Tekirdağ	59	Kilis	79
Denizli	20	Kırşehir	40	Tokat	60	Osmaniye	80
						Düzce	81

Kaynak: <http://gib.gov.tr/plaka-harf-grubu>

Tablo 13. OECD ve AB Ülkelerinin Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayıları

ÜLKELER	K.B.D.M.S.	ÜLKELER	K.B.D.M.S.
ALMANYA	116.596	JAPONYA	273.105
ABD (The United States of America)	742.820	KANADA	107.355
AVUSTRALYA	160.846	KIBRIS (Kıbrıs Rum)	15.142
AVUSTURYA	47.797	KORE (Güney Kore)	170.816
BELÇİKA	75.653	LETONYA	19.604
BİRLEŞİK KRALLIK	100.980	LİTVANYA	20.368
BULGARİSTAN	29.695	LÜKSEMBURG	9.716
ÇEKYA	52.805	MACARİSTAN	49.331
DANİMARKA	32.016	MALTA	6.707
ESTONYA	13.029	MEKSİKA	255.080
FİNLANDİYA	27.475	NORVEÇ	30.958
FRANSA	115.937	POLONYA	82.495
HIRVATİSTAN	27.615	PORTEKİZ	44.886
HOLLANDA	113.453	ROMANYA	59.893
İRLANDA	30.208	SLOVAKYA	36.186
İSPANYA	132.694	SLOVENYA	22.933
İSRAİL	71.225	ŞİLİ	115.541
İSVEÇ	28.375	TÜRKİYE	144.567
İSVİÇRE	6.715	YENİ ZELANDA	39.105
İTALYA	96.190	YUNANİSTAN	35.822
İZLANDA	5.301		

Yeşil boyalı olanlar sadece Avrupa Birliği üyesidir ve toplamda 6 tanedir. Toplamda 27 tane Avrupa Birliği üyesi bulunmaktadır. Sarı ile boyalı olanlar ise OECD üyesidir ve 35 tanedir. ABD, Avustralya, Birleşik Krallık, İsrail, İsviçre, İzlanda, Japonya, Kanada, Güney Kore, Meksika, Norveç, Şili, Türkiye ve Yeni Zelanda sadece OECD'ye üyedir. Kişi başına düşen milletvekili sayılarına ülkelerin nüfuslarının, milletvekili sayılarına bölünmesi sonucunda ulaşılmıştır. Bu ülkelerden 21 tanesi de hem OECD hem de Avrupa Birliği üyesidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma türlerinden, temel (basic) araştırma yöntemi benimsenmiştir. Yani, akademik araştırma olarak da bilinen bu araştırmanın amacı bilgi birikimini arttırmaktır. Olguların daha iyi anlaşılması ve ilişkilendirilmesi için yapılan bir araştırmadır.

Araştırmada tümevarım yöntemi kullanılmıştır. Özelden genele ya da parçadan bütüne doğru bir yol izlenerek bir sonuca varılmaya çalışılmıştır. Parça-bütün arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışma, nesnel, pozitivist, açıklayıcı ve rasyonel bir bakış açısı ile hazırlanmıştır. Sonuç bölümünde yorumsamacı bir bakış açısı ile istatistiksel ve kavramsal ifadeler yorumlanmıştır.

Araştırma sorunsallarımızı belirledikten sonra konumuzun sınırlılıklarını belirledik. Hipotezlerimizi belirledik. Bir araştırmada hipotezlerin belirlenmesi, araştırma değişkenlerinin arasındaki ilişkilerin tanımlanması anlamına da gelmektedir. İki değişken arasında bir ilişki olup olmadığına ilişkin hipotez, bir araştırma hipotezidir. İyi bir hipotez basit ve anlaşılır olmalıdır.

Model, doğrudan gözlemleyemediğimiz olguların anlaşılmasını basitleştirmek için kullanılan analitik çerçevedir. Modeller sayesinde anlaşılması güç konular daha kolay anlaşılır. Modeller, kuramlardan üretilir. Her modelin kurama dayanması gerekmektedir. Bu çalışmada değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. İki değişken arasındaki korelasyon ilişkisine bakılmıştır. Değişkenler arasında genellikle olumlu (anlamlı) ve olumsuz (anlamsız) ilişkinin varlığı söz konusudur.

Nicel (sayılar) ve nitel (kelimeler) araştırma yöntemi beraber kullanılmıştır. Bu yöntem karma yöntemler denir. Bu çalışma, tarama (survey) araştırması değildir. Çünkü Hofstede'nin yapmış olduğu veriler, anketler yardımı ile oluşturulmuştur. Bu çalışmada analizlerin analizi yöntemi benimsenmiştir.

Bu çalışma bir meta analizidir. Analizlerin analizine meta analizi denir. Meta analizi, belirli bir konuda yapılmış birbirinden bağımsız birden çok çalışmanın sonuçlarını birleştirme ve elde edilen araştırma bulgularının istatistiksel analizini yapma yöntemidir. Bu çalışma, yapılan çalışmalardan, hazır istatistiksel verilerden yararlanılarak oluşturulan bir çalışmadır.

Tarama araştırmaları, kişilerin belirli konulardaki tutum ve davranışlarını, fikirlerini öğrenmeye yönelik araştırmalarıdır. Ayrıca bu çalışma, ilişkisel bir tarama araştırmasıdır. Çünkü birden fazla değişken arasında ilişki yakalanmaya çalışılmıştır (Gürbüz ve şahin, 2016: 25-115).

Bu çalışma, çeşitli doküman incelemesi, kitap, dergi, makale, yerli - yabancı kaynaklar ve internet kaynakları yardımı ile hazırlanmıştır. Elde edinilen bulgular ve SPSS programı ile elde edinilen analizler sayesinde, değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir.

Literatürdeki başlıklar açıklandıktan sonra bunlar arasında bir ilişki olup olmadığına bakılacaktır. Bu çalışma literatürde yer alan yeni çalışmalara yeni bir bakış açısı getirmesi açısından önem arz etmektedir. Seçilen OECD ve AB ülkelerinin araştırıldığı bu çalışma, farklı ülkelerin seçilmesi ile yapılacak olan araştırmalara bir fikir sunması bakımından önemlidir. Bu konular için iyi bir kaynak niteliğinde olması da bu araştırmayı önemli kılmaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Evren, araştırma sonuçlarının genellemek istendiği elemanlar bütünüdür. Bu bütün ortak özellikleri olan canlı ve cansız her türlü elemanı içerebilir. Çoklu elemanlardan oluşan bütünlük için kullanılan “evren” terimi, tekli elemanlar için “örnek olay” küçük çokluluklar için de “araştırma kümesi” gibi terimlerle ifade edilir (Karasar, 2000: 108).

Örneklem belli bir evrenden belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeteneği yeterli kabul edilen küçük kümedir. Araştırmalar çoğunlukla örneklem kümeleri üzerinde yapılır ve alınan sonuçlar ilgili evrenlerine genellenir (Karasar, 2000: 110).

Çalışmanın evreni, OECD ve AB ülkelerinin seçim sistemleri, kültür boyutları ve kişi başına düşen milletvekili sayılarıdır. Bütün evrene bu çalışmada ulaşılmıştır. Dolayısıyla, bu çalışmanın örnekleme de OECD ve AB ülkelerinin seçim sistemleri, kültür boyutları ve kişi başına düşen milletvekili sayılarıdır. Bu çalışmada evren ve örneklem birbirine eşitir.

Bir araştırma için güven aralığı çok önemlidir. Araştırmadan doğru sonuçlar elde edebilmek için araştırılan konu için en uygun sayıda verilere ulaşılması gerekmektedir. Bu çalışmanın %95 güven aralığında yani, %5 hata payı için (neredeyse 39 ülkenin bilgilerine) bütün verilere ulaşılması gerekmektedir. Yani, OECD ve AB ülkelerine, bunların kültür boyutları analizlerine, seçim sistemlerine, nüfuslarına ve milletvekili sayılarına ulaşılması gerekmektedir. Bu çalışmada bu verilere ulaşılmıştır.

Bu çalışmada, AB (Avrupa Birliği) ve OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü bazen de İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı olarak bilinen uluslararası bir ekonomi örgütüdür. *İngilizce*: Organisation for Economic Co-operation and Development. *Fransızca*: Organisation de coopération et de développement économiques.) ülkelerinin seçim sistemleri, kültür boyutları ve kişi başına düşen milletvekili sayıları incelenmiştir.

3.3. Veri Toplama ve Değerlendirme Araçları

Veri bilimsel çalışmanın sağlıklı bir şekilde sonuçlanabilmesi için çok önemlidir. Araştırmacı çeşitli kaynaklardan işine yarayan bilgileri toplayabilir. Birincil veri kaynakları (anket, gözlem, görüşme, odak grup) ve ikincil veri kaynakları (daha önce bir kurum tarafından toplanmış belgeler) olarak gruplandırılır. (Gürbüz ve Şahin, 2016: 177-178).

Hofstede'nin anketi ikincil veri kaynağı grubunda yer almaktadır. Diğer değişkenler ise birincil veri kaynağıdır. Yani, ülkelerin seçim sistemleri ve kişi başına düşen milletvekili sayıları birincil kaynaktır. Bu bilgileri araştırmacı doğrudan kendisi araştırmış ve elde etmiştir. Bu çalışmada meta analizi benimsenmiştir. Betimleyici ve ilişkisel analiz yönteminin varlığı söz konusudur. Bu çalışmada, korelasyon analizi yapılmıştır. Hofstede'nin anketleri (kültür boyutları), ülkelerin seçim sistemleri ve kişi başına düşen milletvekili sayıları (Nüfus ve milletvekili sayılarının birbirine bölünmesi ile elde edileceğinden bu verilerde araştırmada yer almaktadır.) bu araştırmada kullanılacak olan verilerdir.

3.4. Veri Analizi ve Yorumlanması Teknikleri

Bu araştırmada, ülkelerin, seçim sistemleri (çoğunlukçu, nispi, karma), kişi başına düşen milletvekili sayıları ve kültür boyutları (Güç Mesafesi, Serbestliğe Karşı Sınırlama, Bireyci ve Kolektivist Yapı, Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon, Belirsizlikten Kaçınma, Maskülen ve Feminen Toplum) arasındaki ilişki incelenecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde ilk olarak, OECD ve AB ülkelerinin hangileri olduğuna değinilecektir. Araştırmamıza dâhil olan bu ülkelerin belli özelliklerini bilgilerini bir tabloda göstereceğiz. Daha sonra SPSS (Version 24) programına ülkelerin bu özellikleri girilecek ve analiz edilecektir. Yani, bu ülkelerin kültür boyutlarının sayısal olarak değerleri, seçim sistemleri ve kişi başına düşen milletvekili sayıları kullanılarak SPSS programı kullanılarak bir sonuç elde edilmeye çalışılacaktır. Korelasyon analizi yapılacaktır. Bu analiz bir değişken ile diğer değişken arasındaki ilişkiye bakmaktadır. Bunu pozitif, negatif ya da olumlu, olumsuz olarak bize sunmaktadır. Negatiflikten kasıt birisi artarken diğerinin azalması veya birisi azalırken diğerinin artmasıdır. Pozitiflikten kasıt ise biri artarken diğerinin de artması veya biri azalırken diğerinin de azalmasıdır. Anlamlılık ise, bir ilişki anlamlı ise o ilişki gerçekten vardır ve şansa bağlı değildir. Diğer durum ise ilişkinin anlamsız olmasıdır. Araştırmada yukarılarda söz edildiği üzere korelasyon analizi yapılacaktır. İki tür ilişki incelenecektir. Yani, araştırmada iki tane korelasyon analizi yapılacaktır. Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki ilişkiyi veya bir değişkenin iki veya daha çok değişken ile olan ilişkisini (bu ilişki nedensellik ilişkisi değildir) test etmek, varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir.

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), demokratik yapılara ve piyasa ekonomisine sahip 35 ülkenin küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve yönetim sorunlarını çözmek ve bu sürecin fırsatlarından faydalanmak üzere müştereken çalıştıkları bir forumdur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yı yeniden imar etmek amacıyla yapılan yardımların eşgüdümünü sağlamak amacıyla 1948 yılında oluşturulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın (OEEC) görevini tamamlaması ertesinde, 14 Aralık 1960 tarihinde Paris'te imzalanan anlaşma ile kurulmuştur. Anlaşma 30 Eylül 1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

OECD'nin amacı ülke hükümetlerine mali istikrarı korumada destek olmak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, istihdam artışını ve yüksek yaşam standartlarını sağlamada yardım etmek, böylece dünya ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

OECD'ye 2017 yılı itibariyle 35 ülke üyedir. Türkiye, OECD'nin 20 kurucu üyesinden birisidir. OECD'ye üye ülkeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14. OECD'ye Üye Ülkeler

1- ABD	14- İtalya	27- Macaristan
2- Almanya	15- İzlanda	28- Polonya
3- Türkiye	16- Kanada	29- Kore Cumh.
4- Avusturya	17- Lüksemburg	30- Slovakya
5- Belçika	18- Norveç	31- Şili
6- Birleşik Krallık¹	19- Portekiz	32- Slovenya
7- Danimarka	20- Yunanistan	33- İsrail
8- Fransa	21- Japonya	34- Estonya (2010)
9- Hollanda	22- Finlandiya	35- Letonya (2016)
10- İrlanda	23- Avustralya	
11- İspanya	24- Yeni Zelanda	
12- İsveç	25- Meksika	
13- İsviçre	26- Çekya²	

Kaynak: <https://www.csgb.gov.tr/diyih/contents/uluslararasıkuruluslar/oecd/>

¹ Birleşik Krallık (United Kingdom): İngiltere, İskoçya, İrlanda ve Galler ülkelerinden oluşmaktadır. Bu ülkede yaşayanlar “İngiliz” olarak kabul edilmektedir.

² İlk ismi Çekoslovakya olan Çek Cumhuriyeti'nin ismi resmen değişti. Ülkenin yeni ismi 3 Temmuz 2016'da “Çekya” oldu. Yeni isim Birleşmiş Milletlere ve diğer uluslararası kurum ve kuruluşlara bildirildi.

Aşağıda yer alan tabloda AB'ye üye olan ülkeler yer almaktadır. Daha sonraki bölümde de bu ülkeler bir haritada gösterilmiştir. Haritada sadece üye olan ülkeler değil aynı zamanda üyeliğe aday ülkelerde yer almaktadır.

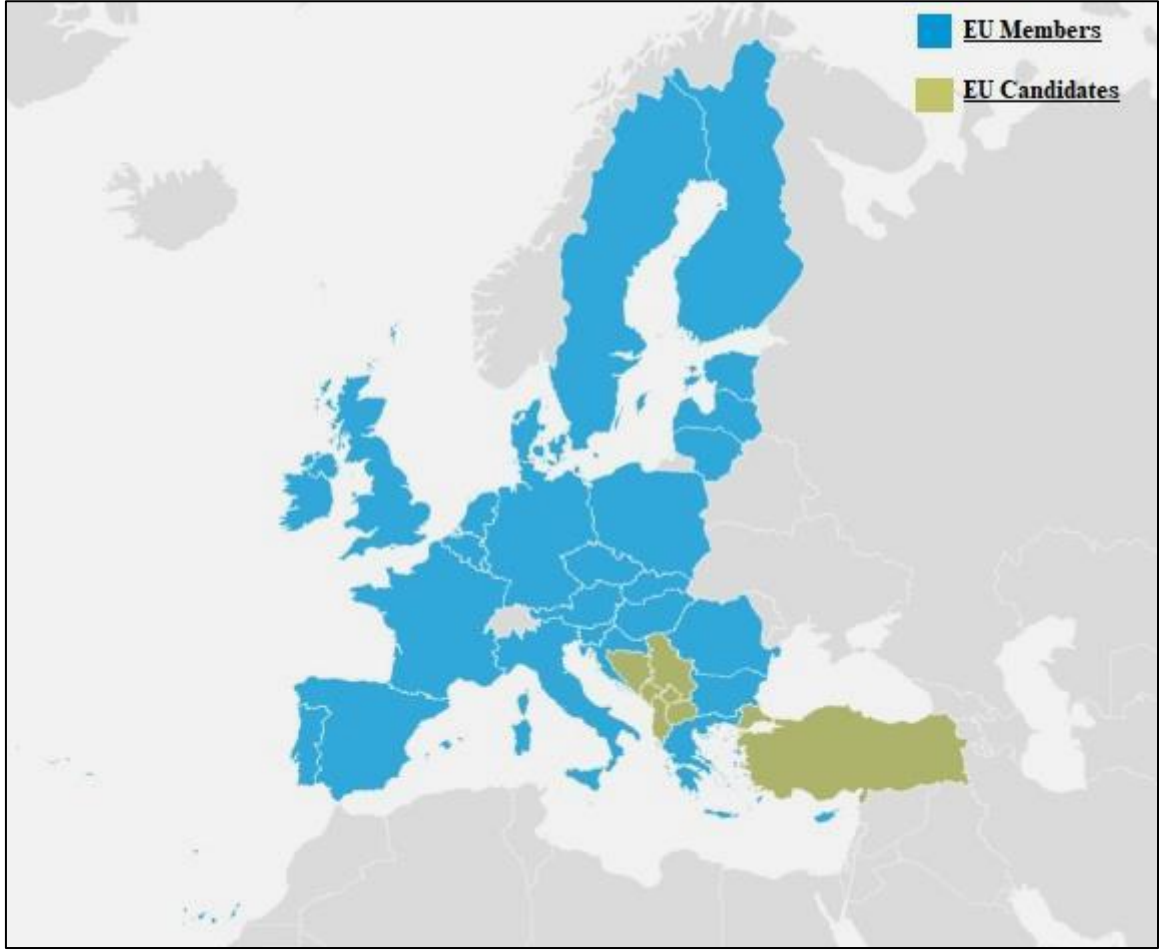
Tablo 15. AB' ye Üye Ülkeler³

1- Almanya	11- Finlandiya	21- Fransa
2- Bulgaristan	12- Hırvatistan	22- Hollanda
3- Estonya	13- İrlanda	23- İtalya
4- GKRY	14- Litvanya	24- Lüksemburg
5- Letonya	15- Malta	25- Polonya
6- Macaristan	16- Romanya	26- Slovakya
7- Portekiz	17-Yunanistan	27- Avusturya
8- Slovenya	18- İsveç	
9- İspanya	19- Belçika	
10- Çekya	20- Danimarka	

Kaynak: <https://www.ab.gov.tr>

³ İngiltere'nin AB'den ayrılması 1984 yılından beri süregelen bir konudur. AB bütçesine yapmış oldukları ödemeler, Brüksel'den gelen emirlere uyma konusundaki isteksiz tavırlar ve patlak veren göçmen krizi Avrupa Birliği'nden çıkma konusunun gündeme gelme sebeplerindedir. İngiltere, Avrupa Birliği'nden ayrılma süreci için ilk adımı 29 Mart 2017 tarihinde atmıştır. Lizbon Anlaşmasının 50. maddesini (üyelikten ayrılma) işleterek 44 yıllık üyeliğinin ardından AB'den ayrılma sürecini resmen başlatmıştır. 23 Haziran 2016'da halkın % 52'si yapılan referandumda, AB'den ayrılma yönünde oy kullandı. Sürecin 2 yıl sürmesi öngörülmüyor. Süreç, hazırlanacak anlaşma metnine hem İngiltere'nin hem de Avrupa Parlamento'sunun imza atmasıyla son bulacaktır. Brexit kelimesi çıkmak anlamında kullanılan "exit" kelimesi ile Birtanya'nın ilk iki harfinin birleşmesi sonucu oluşmuştur. AB'de kalmak istemeyenlerce kullanılmaktadır. Kalmak anlamında kullanılan "remain" kelimesi ile Britanya'nın ilk iki harfinin birleşimi ile oluşan kelime Bremain'dir ve AB'de kalmak isteyenlerce kullanılmaktadır. 2019 yılında AB'den ayrılma süreci tamamlanacağından ve ayrılma süreci 2017 yılında başladığından dolayı bu araştırmada "İngiltere" AB ülkesi olarak değerlendirilmemiştir.

Avrupa Birliğine üye (EU Members) ülkeler ve aday ülkeler⁴ (EU Candidates)⁵ aşağıdaki haritada gösterilmiştir. Haritada mavi ile gösterilen ülkeler, üye olan ülkelerdir.

Şekil 4. Avrupa Birliğine Üye ve Aday Ülkeler

Kaynak: <https://www.avrupa.info.tr/tr/etkilesimli-avrupa-haritasi-9>

Sonraki sayfalarda yer alan tablolarda, OECD ve AB ülkelerinin seçim sistemleri, kültür boyutları, nüfusları, milletvekili sayıları, kişi başına düşen milletvekili sayılarının bilgileri yer almaktadır.

⁴ AB'ye aday ülkeler: Arnavutluk, Karadağ, Makedonya (Eski Yugoslavya Cumhuriyeti), Sırbistan, Türkiye

⁵ AB'ye potansiyel aday ülkeler: Bosna Hersek ve Kosova

Tablo 16. OECD ve AB Ülkelerinin: Kültür Boyutları, Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayıları ve Seçim Sistemleri

OECD ve AB ÜLKELERİ	KÜLTÜR BOYUTLARI						KİŞİ BŞN. DŞN. MİLTV.			SEÇİM SİSTEMİ
	ÜLKELER	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND	NÜFUS	MİL.	K.B.D.M.S.
1. ALMANYA	35	67	66	65	83	40	82,667.68	709	116.596	Karma Sistem
2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	40	91	62	46	26	68	323,127.51	435	742.820	Çoğunlukçu Sistem
3. AVUSTRALYA	36	90	61	51	21	71	24,127.16	150	160.846	Çoğunlukçu Sistem
4. AVUSTURYA	11	55	79	70	60	63	8,747.36	183	47.797	Nispi Sistem
5. BELÇİKA	65	75	54	94	82	57	11,348.16	150	75.653	Nispi Sistem
6. BİRLEŞİK KRALLIK	35	89	66	35	51	69	65,637.24	650	100.980	Çoğunlukçu Sistem
7. BULGARİSTAN	70	30	40	85	69	16	7,127.82	240	29.695	Nispi Sistem
8. ÇEKYA	57	58	57	74	70	29	10,561.63	200	52.805	Nispi Sistem
9. DANİMARKA	18	74	16	23	35	70	5,731.12	179	32.016	Nispi Sistem
10. ESTONYA	40	60	30	60	82	16	1,316.48	101	13.029	Nispi Sistem
11. FİNLANDİYA	33	63	26	59	38	57	5,495.10	200	27.475	Nispi Sistem
12. FRANSA	68	71	43	86	63	48	66,896.11	577	115.937	Çoğunlukçu Sistem
13. HIRVATİSTAN	73	33	40	80	58	33	4,170.60	151	27.615	Nispi Sistem
14. HOLLANDA	38	80	14	53	67	68	17,018.41	150	113.453	Nispi Sistem
15. İRLANDA	28	70	68	35	24	65	4,773.10	158	30.208	Nispi Sistem
16. İSPANYA	57	51	42	86	48	44	46,443.96	350	132.694	Nispi Sistem

Tablo 16. OECD ve AB Ülkelerinin: Kültür Boyutları, Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayıları ve Seçim Sistemleri (devamı)

OECD ve AB ÜLKELERİ	KÜLTÜR BOYUTLARI						KİŞİ BŞN. DŞN. MİLTV.			SEÇİM SİSTEMİ
	ÜLKELER	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND	NÜFUS	MİL.	
17. İSRAİL	13	54	47	81	38		8,547.10	120	71.225	Nispi Sistem
18. İSVEÇ	31	71	5	29	53	78	9,903.12	349	28.375	Nispi Sistem
19. İSVİÇRE	34	68	70	58	74	66	1,343.10	200	6.715	Nispi Sistem
20. İTALYA	50	76	70	75	61	30	60,600.59	630	96.190	Karma Sistem
21. İZLANDA	30	60	10	50	28	67	334.25	63	5.301	Nispi Sistem
22. JAPONYA	54	46	95	92	88	42	126,994.51	465	273.105	Karma Sistem
23. KANADA	39	80	52	48	36	68	36,286.43	338	107.355	Çoğunlukçu Sistem
24. KIBRIS (Kıbrıs Rum Kesimi)							848.30	56	15.142	Nispi Sistem
25. KORE (Güney Kore)	60	18	39	85	100	29	51,245.62	300	170.816	Karma Sistem
26. LETONYA	44	70	9	63	69	13	1,960.42	100	19.604	Nispi Sistem
27. LİTVANYA	42	60	19	65	82	16	2,872.30	141	20.368	Karma Sistem
28. LÜKSEMBURG	40	60	50	70	64	56	582.97	60	9.716	Nispi Sistem
29. MACARİSTAN	46	80	88	82	58	31	9,817.96	199	49.331	Karma Sistem
30. MALTA	56	59	47	96	47	66	436.95	65	6.707	Nispi Sistem
31. MEKSİKA	81	30	69	82	24	97	127,540.42	500	255.080	Karma Sistem
32. NORVEÇ	31	69	8	50	35	55	5,232.93	169	30.958	Nispi Sistem
33. POLONYA	68	60	64	93	38	29	37,948.02	460	82.495	Nispi Sistem

Tablo 16. OECD ve AB Ülkelerinin: Kültür Boyutları, Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayıları ve Seçim Sistemleri (devamı)

OECD ve AB ÜLKELERİ	KÜLTÜR BOYUTLARI						KİŞİ BŞN. DŞN. MİLTV.			SEÇİM SİSTEMİ
	ÜLKELER	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND	NÜFUS	MİL.	
34. PORTEKİZ	63	27	31	99	28	33	10,324.61	230	44.886	Nispi Sistem
35. ROMANYA	90	30	42	90	52	20	19,705.30	329	59.893	Nispi Sistem
36. SLOVAKYA	100	52	100	51	77	28	5,428.70	150	36.186	Nispi Sistem
37. SLOVENYA	71	27	19	88	49	48	2,064.84	90	22.933	Nispi Sistem
38. ŞİLİ	63	23	28	86	31	68	17,909.75	155	115.541	Nispi Sistem
39. TÜRKİYE	66	37	45	85	46	49	79,512.43	550	144.567	Nispi Sistem
40. YENİ ZELANDA	22	79	58	49	33	75	4,692.70	120	39.105	Karma Sistem
41. YUNANİSTAN	60	35	57	100	45	50	10,746.74	300	35.822	Nispi Sistem

Kaynak: Lijphart, 1986: 133; Teziç, 1991: 276-306; Aleskerov, Ersel ve Sabuncu, 1999: 215-234; Öden, 2003: 54-65; Central Intelligence Agency, Source: Electoral aystem for national legislature, <https://www.idea.int/data-tools/data/electoral-system-design>, Erişim Tarihi: 20.11.2017; AB, <https://www.avrupa.info.tr/tr/etkilesimli-avrupa-haritasi-9>, Erişim Tarihi: 20.11.2017; Hofstede, <https://www.hofstede-insights.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017; The World Bank, Population Total 2016, Erişim Tarihi: 20.11.2017; ÇSGB, <https://www.cs.gb.gov.tr/diyih/contents/uluslararasıkuruluslar/oecd/>, Erişim Tarihi: 20.11.2017

Bundan sonraki sayfalarda analiz sonuçlarına değinilecektir. Bu araştırmada daha öncede belirtildiği gibi iki tür korelasyon analizi yapılacaktır (Seçim sistemleri ile kişi başına düşen milletvekili sayısı-Seçim sistemleri ile kültür boyutları). Bunun dışında yapılacak analizler şunlardır: normallik analizi ve frekans analizi. İlk olarak SPSS'e girilmiş olan verilerin frekans analizi yapılacaktır. Kısaca ifade etmek gerekirse, ilk olarak frekans analizi sonra normallik analizi sonra da korelasyon analizlerinin sonuçları yazılacaktır. Sonra da bu analiz sonuçları yorumlanacak ve sonuç bölümüne geçilecektir.

SPSS programı ile yapılan, "**frekans analizi**" sonucu elde edilen sonuçlar sonraki sayfalarda SPSS'den olduğu gibi aktarılmıştır.

İlk analizimiz frekans analizidir. Bu analiz sıklık analizi olarak bilinmektedir. Sayısal ifadelerin ve grafiklerin yer aldığı bir analizdir. Frekans analizi SPSS programında şu adımlar izlenerek yapılmıştır: analyze, descriptive statistics, frequencies, variable, statistics (min-max-mean-median-mode), charts (pie charts-percentages)- Ok.

Aşağıda yer alan tabloda araştırmamıza konu olan başlıkların istatistiksel verileri gösterilmiştir. Mean, median, mode, minimum ve maksimum değerler tablo 17’de gösterildiği gibidir. Diğer frekans analizi sonuçları da sonraki sayfalarda mevcuttur. Sonuçlar SPSS’den aktarılmıştır.

Tablo 17. Frekans Analizi (Mean, Median, Mode, Minimum, Maksimum) Sonuçları

		OECD ve AB Ülkeleri	Güç Mesafesi	Bireyci ve Kolektivist Yapı	Maskülen ve Feminin Toplum	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	Serbestliğe Karşı Sınırlama	Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Seçim Sistemleri	Çoğunlukçu Seçim Sistemi	Nispi Seçim Sistemi	Karma Seçim Sistemi
N	Valid	41	40	40	40	40	40	39	41	41	41	41	41
	Missing	0	1	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0
Mean			48,95	58,20	47,15	69,23	53,33	49,44	87000,85	2,07	1,12	1,68	1,20
Median			45,00	60,00	47,00	72,00	51,50	50,00	47797,00	2,00	1,00	2,00	1,00
Mode			40	60	19 ^a	85 ^a	38 ^a	68	5301 ^a	2	1	2	1
Minimum			11	18	5	23	21	13	5301	1	1	1	1
Maximum			100	91	100	100	100	97	742820	3	2	2	2
a. Multiple modes exist. The smallest value is shown													

Mean: Ortalama, Median: Medyan, Mode: Mod, Minimum: Minimum, Maximum: Maksimum, Valid: Geçerli, Missing: Eksik

Multiple modes exist. The smallest value is shown: Birden fazla mod mevcuttur. En küçük değer gösterilir.

Tablo 18. OECD ve AB Ülkelerinin Frekans Analizi Sonuçları

OECD ve AB Ülkeleri					
	Ülkeler	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ABD	1	2,4	2,4	2,4
	Almanya	1	2,4	2,4	4,9
	Avustralya	1	2,4	2,4	7,3
	Avusturya	1	2,4	2,4	9,8
	Belçika	1	2,4	2,4	12,2
	Birleşik Krallık	1	2,4	2,4	14,6
	Bulgaristan	1	2,4	2,4	17,1
	Çekya	1	2,4	2,4	19,5
	Danimarka	1	2,4	2,4	22,0
	Estonya	1	2,4	2,4	24,4
	Finlandiya	1	2,4	2,4	26,8
	Fransa	1	2,4	2,4	29,3
	Güney Kore	1	2,4	2,4	31,7
	Hırvatistan	1	2,4	2,4	34,1
	Hollanda	1	2,4	2,4	36,6
	İrlanda	1	2,4	2,4	39,0
	İspanya	1	2,4	2,4	41,5
	İsrail	1	2,4	2,4	43,9
	İsveç	1	2,4	2,4	46,3
	İsviçre	1	2,4	2,4	48,8
İtalya	1	2,4	2,4	51,2	
İzlanda	1	2,4	2,4	53,7	
Japonya	1	2,4	2,4	56,1	
Kanada	1	2,4	2,4	58,5	
Kıbrıs Rum	1	2,4	2,4	61,0	
Letonya	1	2,4	2,4	63,4	
Litvanya	1	2,4	2,4	65,9	

Tablo 18. OECD ve AB Ülkelerinin
Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

OECD ve AB Ülkeleri				
Ülkeler	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Lüksemburg	1	2,4	2,4	68,3
Macaristan	1	2,4	2,4	70,7
Malta	1	2,4	2,4	73,2
Meksika	1	2,4	2,4	75,6
Norveç	1	2,4	2,4	78,0
Polonya	1	2,4	2,4	80,5
Portekiz	1	2,4	2,4	82,9
Romanya	1	2,4	2,4	85,4
Slovakya	1	2,4	2,4	87,8
Slovenya	1	2,4	2,4	90,2
Şili	1	2,4	2,4	92,7
Türkiye	1	2,4	2,4	95,1
Yeni Zelanda	1	2,4	2,4	97,6
Yunanistan	1	2,4	2,4	100
Total	41	100	100	

Tablo 19. Güç Mesafesi Frekans Analizi Sonuçları

Güç Mesafesi					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	11	1	2,4	2,5	2,5
	13	1	2,4	2,5	5,0
	18	1	2,4	2,5	7,5
	22	1	2,4	2,5	10,0
	28	1	2,4	2,5	12,5
	30	1	2,4	2,5	15,0
	31	2	4,9	5,0	20,0
	33	1	2,4	2,5	22,5
	34	1	2,4	2,5	25,0
	35	2	4,9	5,0	30,0
	36	1	2,4	2,5	32,5
	38	1	2,4	2,5	35,0
	39	1	2,4	2,5	37,5
	40	3	7,3	7,5	45,0
	42	1	2,4	2,5	47,5
	44	1	2,4	2,5	50,0
	46	1	2,4	2,5	52,5
	50	1	2,4	2,5	55,0
	54	1	2,4	2,5	57,5
	56	1	2,4	2,5	60,0
	57	2	4,9	5,0	65,0
	60	2	4,9	5,0	70,0
	63	2	4,9	5,0	75,0
	65	1	2,4	2,5	77,5
66	1	2,4	2,5	80,0	
68	2	4,9	5,0	85,0	
70	1	2,4	2,5	87,5	
71	1	2,4	2,5	90,0	
73	1	2,4	2,5	92,5	

Tablo 19. Güç Mesafesi Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	81	1	2,4	2,5	95,0
	90	1	2,4	2,5	97,5
	100	1	2,4	2,5	100,0
	Total	40	97,6	100,0	
Missing System		1	2,4		
Total		41	100,0		

Tablo 20. Bireyci ve Kolektivist Yapı Frekans Analizi Sonuçları

Bireyci ve Kolektivist Yapı					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18	1	2,4	2,5	2,5
	23	1	2,4	2,5	5,0
	27	2	4,9	5,0	10,0
	30	3	7,3	7,5	17,5
	33	1	2,4	2,5	20,0
	35	1	2,4	2,5	22,5
	37	1	2,4	2,5	25,0
	46	1	2,4	2,5	27,5
	51	1	2,4	2,5	30,0
	52	1	2,4	2,5	32,5
	54	1	2,4	2,5	35,0
	55	1	2,4	2,5	37,5
	58	1	2,4	2,5	40,0
	59	1	2,4	2,5	42,5
	60	5	12,2	12,5	55,0
	63	1	2,4	2,5	57,5
	67	1	2,4	2,5	60,0
68	1	2,4	2,5	62,5	

Tablo 20. Bireyci ve Kolektivist Yapı Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	69	1	2,4	2,5	65,0
	70	2	4,9	5,0	70,0
	71	2	4,9	5,0	75,0
	74	1	2,4	2,5	77,5
	75	1	2,4	2,5	80,0
	76	1	2,4	2,5	82,5
	79	1	2,4	2,5	85,0
	80	3	7,3	7,5	92,5
	89	1	2,4	2,5	95,0
	90	1	2,4	2,5	97,5
	91	1	2,4	2,5	100,0
	Total	40	97,6	100,0	
Missing System		1	2,4		
Total		41	100,0		

Tablo 21. Maskülen ve Feminen Toplum Frekans Analizi Sonuçları

Maskülen ve Feminen Toplum					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5	1	2,4	2,5	2,5
	8	1	2,4	2,5	5,0
	9	1	2,4	2,5	7,5
	10	1	2,4	2,5	10,0
	14	1	2,4	2,5	12,5
	16	1	2,4	2,5	15,0
	19	2	4,9	5,0	20,0
	26	1	2,4	2,5	22,5
	28	1	2,4	2,5	25,0
	30	1	2,4	2,5	27,5

Tablo 21. Maskülen ve Feminen Toplum Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

	31	1	2,4	2,5	30,0
	39	1	2,4	2,5	32,5
	40	2	4,9	5,0	37,5
	42	2	4,9	5,0	42,5
	43	1	2,4	2,5	45,0
	45	1	2,4	2,5	47,5
	47	2	4,9	5,0	52,5
	50	1	2,4	2,5	55,0
	52	1	2,4	2,5	57,5
	54	1	2,4	2,5	60,0
	57	2	4,9	5,0	65,0
	58	1	2,4	2,5	67,5
	61	1	2,4	2,5	70,0
	62	1	2,4	2,5	72,5
	64	1	2,4	2,5	75,0
	66	2	4,9	5,0	80,0
	68	1	2,4	2,5	82,5
	69	1	2,4	2,5	85,0
	70	2	4,9	5,0	90,0
	79	1	2,4	2,5	92,5
	88	1	2,4	2,5	95,0
	95	1	2,4	2,5	97,5
	100	1	2,4	2,5	100,0
	Total	40	97,6	100,0	
Missing	System	1	2,4		
	Total	41	100,0		

Tablo 22. Belirsizlikten Kaçınma Frekans Analizi Sonuçları

Belirsizlikten Kaçınma					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	23	1	2,4	2,5	2,5
	29	1	2,4	2,5	5,0
	35	2	4,9	5,0	10,0
	46	1	2,4	2,5	12,5
	48	1	2,4	2,5	15,0
	49	1	2,4	2,5	17,5
	50	2	4,9	5,0	22,5
	51	2	4,9	5,0	27,5
	53	1	2,4	2,5	30,0
	58	1	2,4	2,5	32,5
	59	1	2,4	2,5	35,0
	60	1	2,4	2,5	37,5
	63	1	2,4	2,5	40,0
	65	2	4,9	5,0	45,0
	70	2	4,9	5,0	50,0
	74	1	2,4	2,5	52,5
	75	1	2,4	2,5	55,0
	80	1	2,4	2,5	57,5
	81	1	2,4	2,5	60,0
	82	2	4,9	5,0	65,0
	85	3	7,3	7,5	72,5
	86	3	7,3	7,5	80,0
	88	1	2,4	2,5	82,5
	90	1	2,4	2,5	85,0
92	1	2,4	2,5	87,5	
93	1	2,4	2,5	90,0	
94	1	2,4	2,5	92,5	
96	1	2,4	2,5	95,0	

Tablo 22. Belirsizlikten Kaçınma Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	99	1	2,4	2,5	97,5
	100	1	2,4	2,5	100,0
	Total	40	97,6	100,0	
Missing System		1	2,4		
Total		41	100,0		

Tablo 23. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Frekans Analizi Sonuçları

Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	21	1	2,4	2,5	2,5
	24	2	4,9	5,0	7,5
	26	1	2,4	2,5	10,0
	28	2	4,9	5,0	15,0
	31	1	2,4	2,5	17,5
	33	1	2,4	2,5	20,0
	35	2	4,9	5,0	25,0
	36	1	2,4	2,5	27,5
	38	3	7,3	7,5	35,0
	45	1	2,4	2,5	37,5
	46	1	2,4	2,5	40,0
	47	1	2,4	2,5	42,5
	48	1	2,4	2,5	45,0
	49	1	2,4	2,5	47,5
	51	1	2,4	2,5	50,0
	52	1	2,4	2,5	52,5
53	1	2,4	2,5	55,0	
58	2	4,9	5,0	60,0	

Tablo 23. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	60	1	2,4	2,5	62,5
	61	1	2,4	2,5	65,0
	63	1	2,4	2,5	67,5
	64	1	2,4	2,5	70,0
	67	1	2,4	2,5	72,5
	69	2	4,9	5,0	77,5
	70	1	2,4	2,5	80,0
	74	1	2,4	2,5	82,5
	77	1	2,4	2,5	85,0
	82	3	7,3	7,5	92,5
	83	1	2,4	2,5	95,0
	88	1	2,4	2,5	97,5
	100	1	2,4	2,5	100,0
	Total	40	97,6	100,0	
Missing	System	1	2,4		
Total		41	100,0		

Tablo 24. Serbestliğe Karşı Sınırlama Frekans Analizi Sonuçları

Serbestliğe Karşı Sınırlama					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	13	1	2,4	2,6	2,6
	16	3	7,3	7,7	10,3
	20	1	2,4	2,6	12,8
	28	1	2,4	2,6	15,4
	29	3	7,3	7,7	23,1
	30	1	2,4	2,6	25,6
	31	1	2,4	2,6	28,2

Tablo 24. Serbestliğe Karşı Sınırlama Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	33	2	4,9	5,1	33,3
	40	1	2,4	2,6	35,9
	42	1	2,4	2,6	38,5
	44	1	2,4	2,6	41,0
	48	2	4,9	5,1	46,2
	49	1	2,4	2,6	48,7
	50	1	2,4	2,6	51,3
	55	1	2,4	2,6	53,8
	56	1	2,4	2,6	56,4
	57	2	4,9	5,1	61,5
	63	1	2,4	2,6	64,1
	65	1	2,4	2,6	66,7
	66	2	4,9	5,1	71,8
	67	1	2,4	2,6	74,4
	68	4	9,8	10,3	84,6
	69	1	2,4	2,6	87,2
	70	1	2,4	2,6	89,7
	71	1	2,4	2,6	92,3
	75	1	2,4	2,6	94,9
	78	1	2,4	2,6	97,4
	97	1	2,4	2,6	100,0
	Total	39	95,1	100,0	
Missing	System	2	4,9		
Total		41	100,0		

Tablo 25. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Frekans Analizi Sonuçları

Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5301	1	2,4	2,4	2,4
	6707	1	2,4	2,4	4,9
	6715	1	2,4	2,4	7,3
	9716	1	2,4	2,4	9,8
	13029	1	2,4	2,4	12,2
	15142	1	2,4	2,4	14,6
	19604	1	2,4	2,4	17,1
	20368	1	2,4	2,4	19,5
	22933	1	2,4	2,4	22,0
	27475	1	2,4	2,4	24,4
	27615	1	2,4	2,4	26,8
	28375	1	2,4	2,4	29,3
	29695	1	2,4	2,4	31,7
	30208	1	2,4	2,4	34,1
	30958	1	2,4	2,4	36,6
	32016	1	2,4	2,4	39,0
	35822	1	2,4	2,4	41,5
	36186	1	2,4	2,4	43,9
	39105	1	2,4	2,4	46,3
	44886	1	2,4	2,4	48,8
	47797	1	2,4	2,4	51,2
	49331	1	2,4	2,4	53,7
	52805	1	2,4	2,4	56,1
	59893	1	2,4	2,4	58,5
71225	1	2,4	2,4	61,0	
75653	1	2,4	2,4	63,4	
82495	1	2,4	2,4	65,9	
96190	1	2,4	2,4	68,3	

Tablo 25. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Frekans Analizi Sonuçları (devamı)

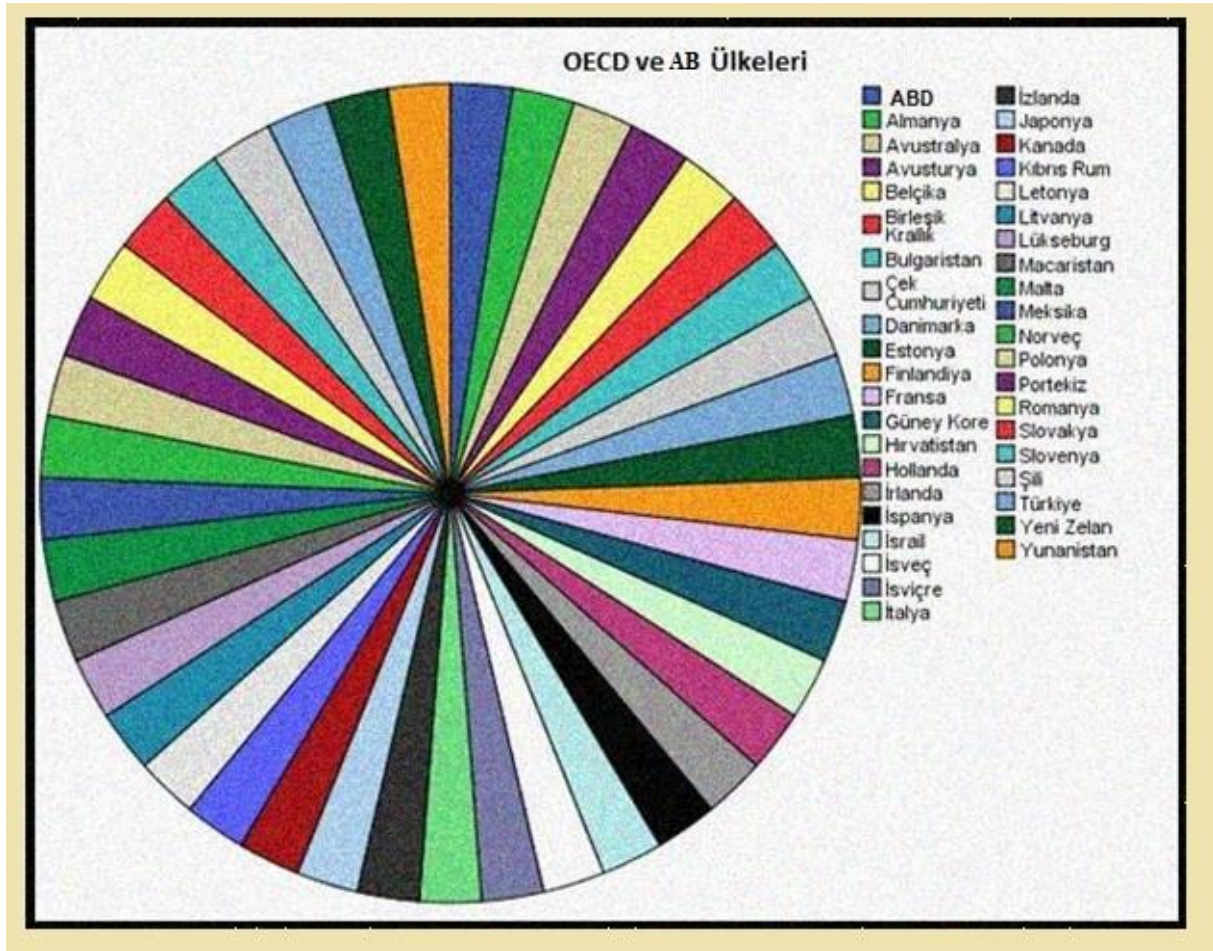
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	100980	1	2,4	2,4	70,7
	107355	1	2,4	2,4	73,2
	113453	1	2,4	2,4	75,6
	115541	1	2,4	2,4	78,0
	115937	1	2,4	2,4	80,5
	116596	1	2,4	2,4	82,9
	132694	1	2,4	2,4	85,4
	144567	1	2,4	2,4	87,8
	160846	1	2,4	2,4	90,2
	170816	1	2,4	2,4	92,7
	255080	1	2,4	2,4	95,1
	273105	1	2,4	2,4	97,6
	742820	1	2,4	2,4	100
	Total	41	100	100	

Tablo 26. Seçim Sistemlerinin Frekans Analizi Sonuçları

Seçim Sistemleri					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Çoğunlukçu Sistem	5	12,2	12,2	12,2
	Nispi Sistem	28	68,3	68,3	80,5
	Karma Sistem	8	19,5	19,5	100,0
	Total	41	100,0	100,0	
Çoğunlukçu Seçim Sistemi					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	HAYIR	36	87,8	87,8	87,8
	EVET	5	12,2	12,2	100,0
	Total	41	100,0	100,0	
Nispi Seçim Sistemi					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	HAYIR	13	31,7	31,7	31,7
	EVET	28	68,3	68,3	100,0
	Total	41	100,0	100,0	
Karma Seçim Sistemi					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	HAYIR	33	80,5	80,5	80,5
	EVET	8	19,5	19,5	100,0
	Total	41	100,0	100,0	

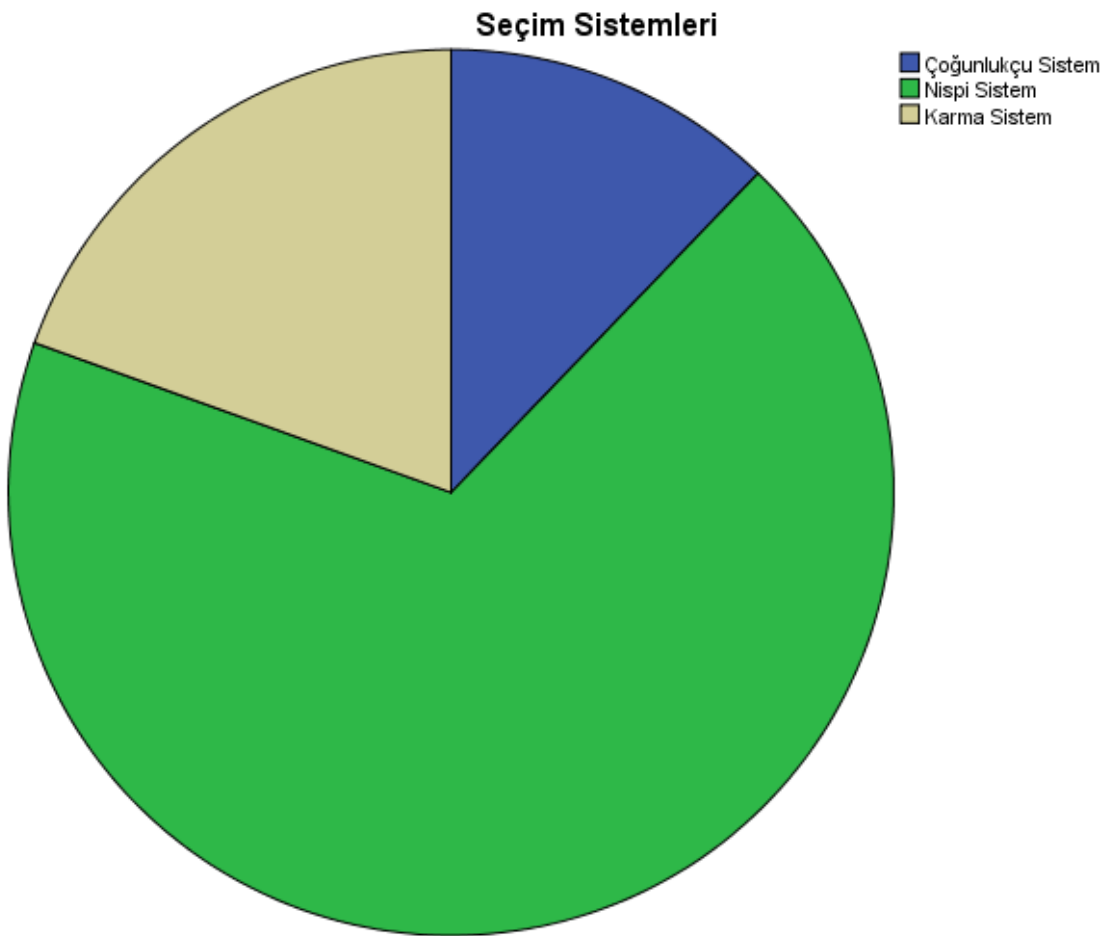
Tablo 17, tablo 18, tablo 19, tablo 20, tablo 21, tablo 22, tablo 23, tablo 24, tablo 25 ve tablo26'da (Valid: Geçerli, Frequency: Sıklık, Percent: Yüzde, Valid Percent: Geçerli Yüzde, Cumulative Percent: Kümülatif Yüzde ya da Birikimli Yüzde) SPSS ile yapılmış olan frekans analizinin, sonuçları verilmiştir. Bu tablolarda geçerli, sıklık, yüzde, geçerli yüzde, kümülatif yüzde değerlerine yer verilmiştir. Hangi sayıdan kaç tane kullanılmıştır ya da ne sıklıkla sayılar tekrarlanmıştır sorusunun cevabı bu tablolardadır.

Aşağıdaki şekilde yer alan ülkeler bu çalışmada incelenmiş olan ülkelerdir. Bu ülkeler OECD ülkeleri ve Avrupa Birliğine üye olan ülkelerdir.

Şekil 5. OECD ve AB Ülkeleri

Aşağıda yer alan grafik bir önceki sayfada yer alan OECD ve AB ülkelerinin uyguladıkları seçim sistemlerinin grafiğidir. Bu verilere göre bu ülkelerin içinde en çok uygulanan seçim sisteminin nispi temsil sistemi olduğunu söyleyebiliriz. İkinci en çok uygulanan sistem karma seçim sistemidir. Üçüncü olarak yani en az uygulanan seçim sisteminin de çoğunlukçu sistem olduğunu söyleyebiliriz. Çalışmamıza konu olan, 41 ülkeden 5 tanesi çoğunlukçu sistemi, 28 tanesi nispi sistemi ve 8 tanesi de karma seçim sistemini uygulamaktadır. En çok uygulanan sistem nispi sistemdir. Yüzdeler olarak söyleyecek olursak: %12,2'si çoğunlukçu sistemi, %68,3'ü nispi sistemi ve %19,5'i de karma seçim sistemini uygulamaktadır.

Şekil 6. Frekans Analizi Sonucu, Seçim Sistemlerinin Yüzdeler Dağılımı

Frekans analizinin sonuçları tablolar halinde önceki sayfalarda verilmiştir. Bundan sonraki sayfalarda sonuçları verilecek olan analiz, **normallik analizidir**. Bu analiz, korelasyondan analizine geçmeden önce bu çalışmanın verilerinin nasıl dağıldığını anlamamıza yarayacaktır. Verilerimiz normal mi dağılıyor yoksa normal dağılmıyor mu sorusunun cevabını bu analiz sayesinde bulacağız. Verilerin normal dağılıma sahip olması durumunda Pearson korelasyon katsayısı, verilerin normal dağılmadığı durumda ise Spearman Rank korelasyon katsayısı tercih edilir.

Normallik analizi SPSS'de şu adımlar izlenerek yapılmaktadır: analyze, descriptive statistics, explore, dependent list, statistics(outliers), plots(Histogram ve Normality plots with tests)-Both- Ok.

İstatistiksel testler, kabaca "parametrik testler" ve "parametrik olmayan testler" olmak üzere ikiye ayrılabilir. Eldeki bir veri setine, bu testlerden hangisinin uygun olduğunu belirlemek için normallik testi yapılmalıdır. Eğer veriler normal dağılıma sahip ise parametrik testler, veriler normal dağılıma sahip değil ise parametrik olmayan testler uygulanır.

Parametrik Testler

- Dağılımların normal olduğu durumlarda kullanılır.
- Parametrik testlerin yapılabilmesi için ölçüm düzeyinin en az “aralık ölçüm” olması gerekir.

Parametrik Olmayan Testler

- Dağılımların normal olmadığı durumlarda kullanılır.
- Ölçüm düzeyinin nominal ya da sıralı olduğu durumlarda kullanılır.

Nonparametric (parametrik olmayan): İstatistik biliminin çok önemli bir yerindedir. Özellikle parametrik olmayan istatistiksel hipotezler, sınamalar ile ilgilenir. Bu araştırmada kullanılan veriler nonparametrik yani parametrik değildir.

Normallik testinde iki tane görüş vardır:

- +1,5 ile -1,5 arasında bir değere sahip ise normal dağılım söz konusudur: Tabachnick ve Fidell 'e göre (2013).
- +2,0 ile -2,0 arasında bir değere sahip ise normal dağılım söz konusudur: George, D. ve Mallery, M. (2010).

Çarpıklık ve basıklık değeri 1,5 ile -1,5 arasında ise normal dağıldığını söyleyebiliriz.

Diğer bir ifadeye göre de +2,0 ile -2,0 arasında ise de veriler normal dağılmıştır. Yani, parametrikdir. Bu aralıkta değilse veriler parametrik değildir.

Çarpıklık (skewness) katsayısı normal dağılımda 0'dır. Negatif çarpıklık katsayısı sağa çarpık dağılıma, pozitif çarpıklık katsayısı sola çarpık dağılıma işaret eder. Basıklık (kurtosis) katsayısı da normal dağılımda 0'dır.

Histogram grafiklerine bakılarak da verimizin normal dağılıp dağılmadığını söylemek mümkündür. Histogram, verilerin sütun grafiği şeklinde gösterilmesidir.

Bir başka yöntemde normallik testindeki sonucun 0,05'den büyük mü küçük mü olduğudur. Verilerin normal dağıldığını söyleyebilmemiz için 0,05'den büyük olması gerekmektedir. Bu durumda veriler %95 güvenle normal dağılmıştır. Küçük olduğu durumlarda ise veriler normal dağılmamıştır. Yani, %95 güvenle veriler normal dağılmamıştır. Daha fazla kullanılan ve daha geçerli olan yaklaşım "shapiro-wilk" de significance değerinin durumudur. Bu değer 0,05'den büyük mü yoksa küçük mü? Bu değerden yola çıkılarak, verilerin normal mi yoksa normal olmayan mı bir dağılıma sahip olduğu söylenebilmektedir.

Normallik dağılımı daha çok Fizik, Kimya, Finans vb. alanlarda kendini göstermektedir.

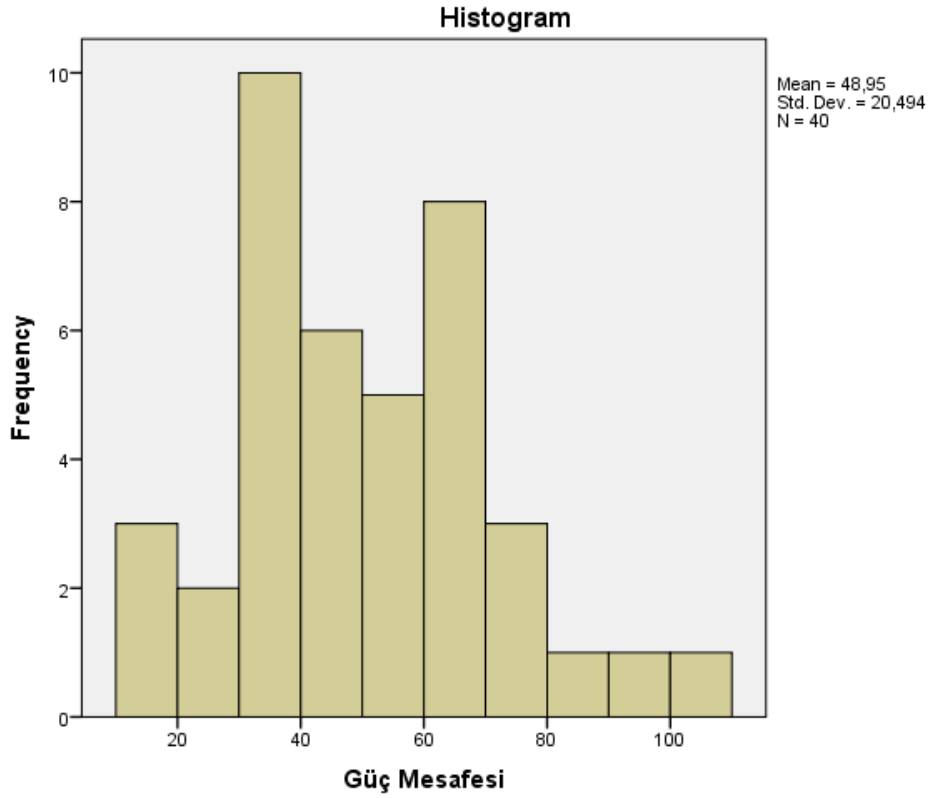
Skewness, grafiğin sağa mı sola mı eğik olduğunu gösterir. Yani, değişkenin eğikliğini ifade eder. Pozitifse sola eğiklik söz konusudur. Negatif ise sağa eğiklik söz konusudur. Kurtosis, değişkenin değerlerinin ne kadar yüksek olduğunu ifade etmektedir.

Sonraki sayfalarda, normallik testinin sonuçları verilecektir. Bu veriler SPSS'den olduğu gibi aktarılmıştır.

Tablo 27. Güç Mesafesi Normallik Testi

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Güç Mesafesi	0,119	40	0,162	0,977	40	0,582

a. Lilliefors Significance Correction

Şekil 7. Güç Mesafesi Histogramı

Tablo 28. Güç Mesafesi Çarpıklık ve Basıklık Değeri

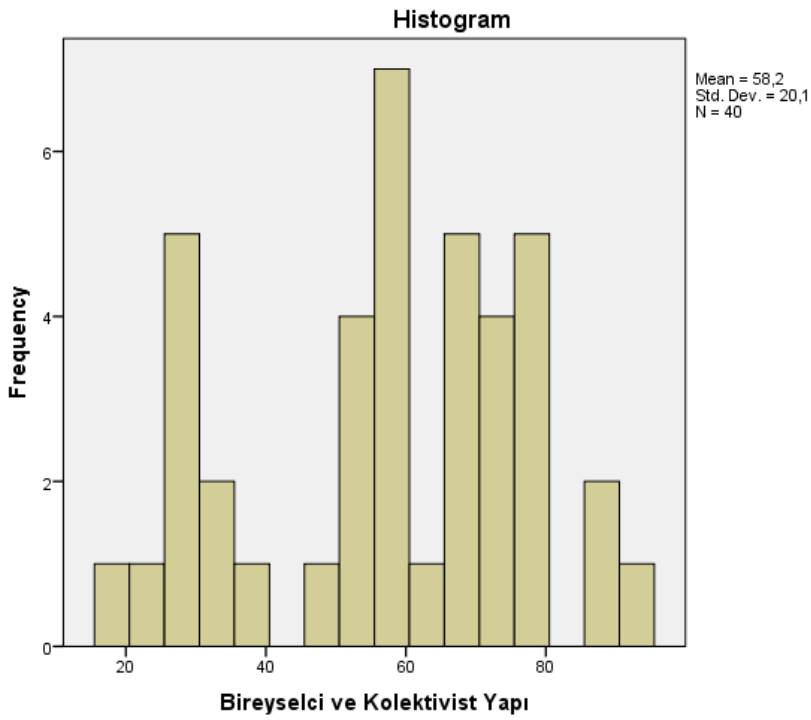
Skewness	0,326	0,374
Kurtosis	-0,198	0,733

Tablo 27, Tablo 28 ve Şekil 7’den hareketle, güç mesafesi boyutu verisinin normal bir dağılıma sahip olduğu sonucuna varılır. 0,582 büyük 0,05 olduğundan bu veri normal dağılımlıdır. Ya da Tablo 28’de değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer alması da bu verinin normal dağıldığını göstermektedir. Şekil 7’de veri sütunlarla gösterilmiştir.

Tablo 29. Bireyci ve Kolektivist Yapı Normallik Testi

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Bireyci ve Kolektivist Yapı	0,121	40	0,143	0,945	40	0,053

a. Lilliefors Significance Correction

Şekil 8. Bireyci ve Kolektivist Yapı Histogramı

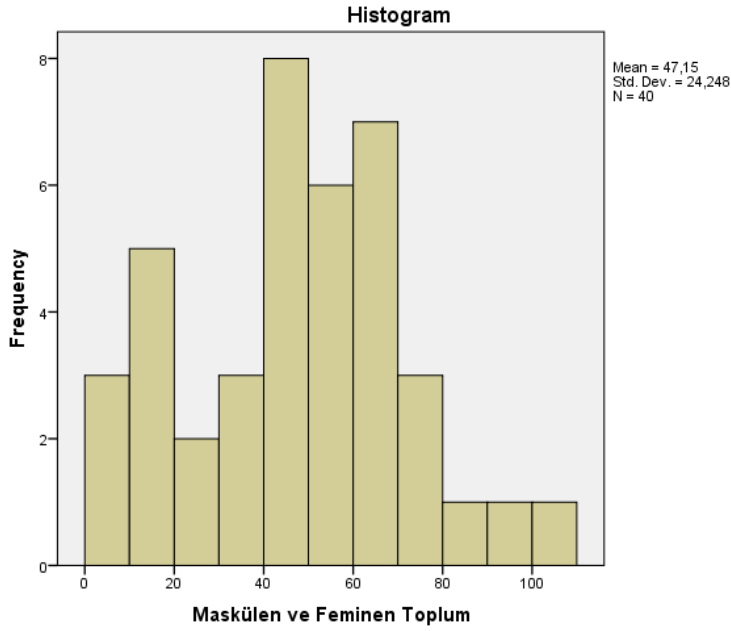
Tablo 30. Bireyci ve Kolektivist Yapı Çarpıklık ve Basıklık Değeri

Skewness	-0,384	0,374
Kurtosis	-0,832	0,733

Tablo 29, Tablo 30 ve Şekil 8'den hareketle, bireyci ve kolektivist yapı verisinin normal bir dağılıma sahip olduğu sonucuna varılır. 0,053 büyük 0,05 olduğundan veri normal dağılımlıdır. Ayrıca, Tablo 30'da gösterilen değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer alması da bu verinin normal dağıldığını göstermektedir. Şekil 8'de veri sütunlarla gösterilmiştir.

Tablo 31. Maskülen ve Feminen Toplum Normallik Testi

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Maskülen ve Feminen Toplum	0,077	40	,200 [*]	0,975	40	0,513
*. This is a lower bound of the true significance.						
a. Lilliefors Significance Correction						

Şekil 9. Maskülen ve Feminen Toplum Histogramı

Tablo 32. Maskülen ve Feminen Toplum Çarpıklık ve Basıklık Değeri

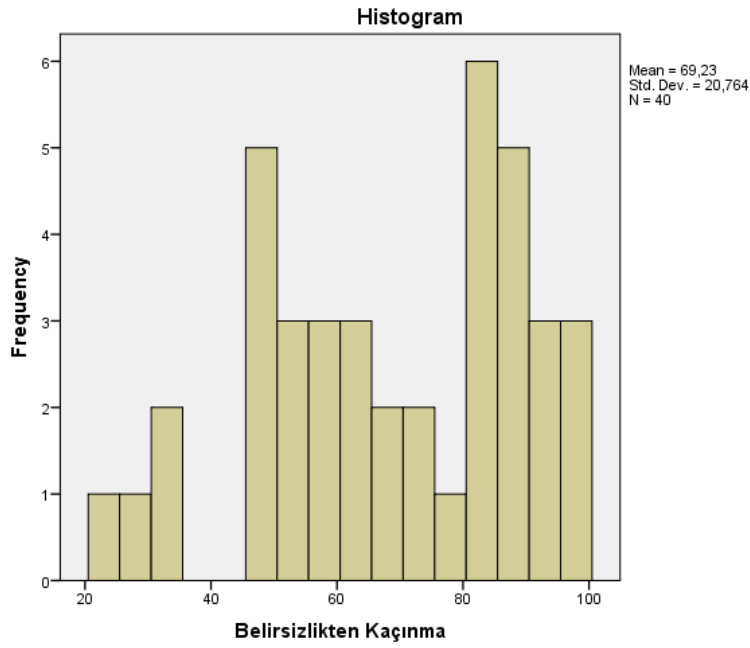
Skewness	0,092	0,374
Kurtosis	-0,502	0,733

Tablo 31, Tablo 32 ve Şekil 9'dan yola çıkılırsa, maskülen ve feminen toplum verisinin normal bir dağılıma sahip olduğu sonucuna varılır. 0,513 büyük 0,05 olduğundan veri normal dağılımlıdır ya da Tablo 32'de verilen değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer alması da bu verinin normal dağıldığını göstermektedir. Şekil 9'da veri sütunlarla gösterilmiştir.

Tablo 33. Belirsizlikten Kaçınma Normallik Testi

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Belirsizlikten Kaçınma	0,148	40	0,027	0,946	40	0,055

a. Lilliefors Significance Correction

Şekil 10. Belirsizlikten Kaçınma Histogramı

Tablo 34. Belirsizlikten Kaçınma Çarpıklık ve Basıklık Değeri

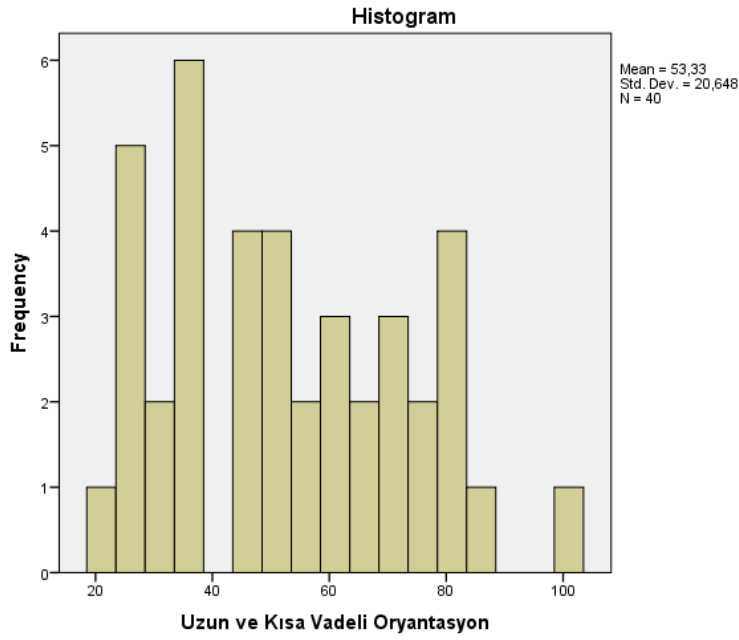
Skewness	-0,436	0,374
Kurtosis	-0,804	0,733

Tablo 33, Tablo 34 ve Şekil 10'dan yola çıkılarak, belirsizlikten kaçınma verisinin normal bir dağılıma sahip olduğu sonucuna varılır. 0,055 büyük 0,05 olduğundan veri normal dağılımlıdır ya da Tablo 34'de verilmiş olan değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer alması da bu verinin normal dağıldığını göstermektedir. Şekil 10'da veri sütunlarla (histogram) gösterilmiştir.

Tablo 35. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Normallik Testi

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	0,121	40	0,143	0,964	40	0,223

a. Lilliefors Significance Correction

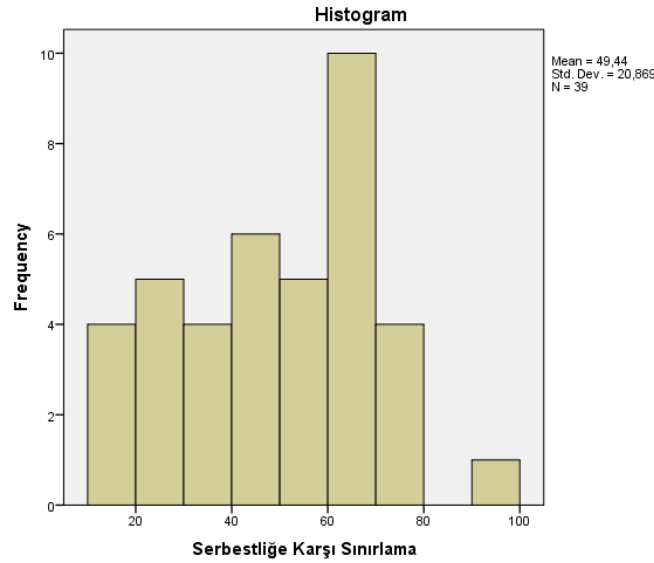
Şekil 11. Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon Histogramı

Tablo 35 ve Şekil 11'den yola çıkılarak, belirsizlikten kaçınma verisinin normal bir dağılıma sahip olmadığı sonucuna varılır. 0,223 küçük 0,05 olduğundan veri normal dağılımlı değildir. Şekil 11'de bu veri sütunlarla gösterilmiştir yani bu verinin histogramı yukarıda yer alan şekilde gibidir.

Tablo 36. Serbestliğe Karşı Sınırlama Normallik Testi

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Serbestliğe Karşı Sınırlama	0,131	39	0,089	0,950	39	0,081

a. Lilliefors Significance Correction

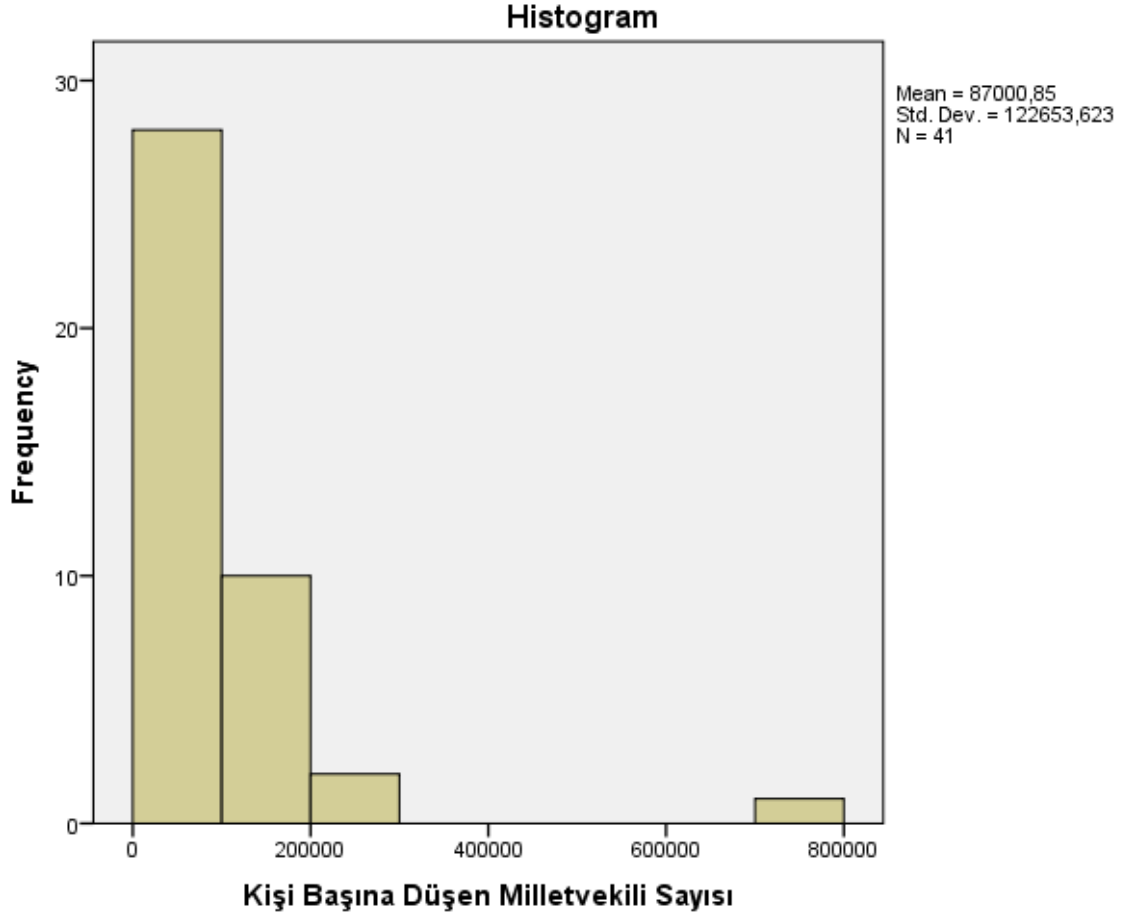

Şekil 12. Serbestliğe Karşı Sınırlama Histogramı

Tablo 37. Serbestliğe Karşı Sınırlama Boyutunun Çarpıklık ve Basıklık Değeri

Skewness	-0,073	0,378
Kurtosis	-0,817	0,741

Tablo 36, Tablo 37 ve Şekil 12'den yola çıkılarak, belirsizlikten kaçınma verisinin normal bir dağılıma sahip olduğu sonucuna varılmaktadır. 0,081 büyük 0,05 olduğundan veri normal dağılımlıdır. Ya da Tablo 37'deki değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer alması da bu verinin normal dağıldığını göstermektedir. Şekil 12'de veri sütunlarla gösterilmiştir.

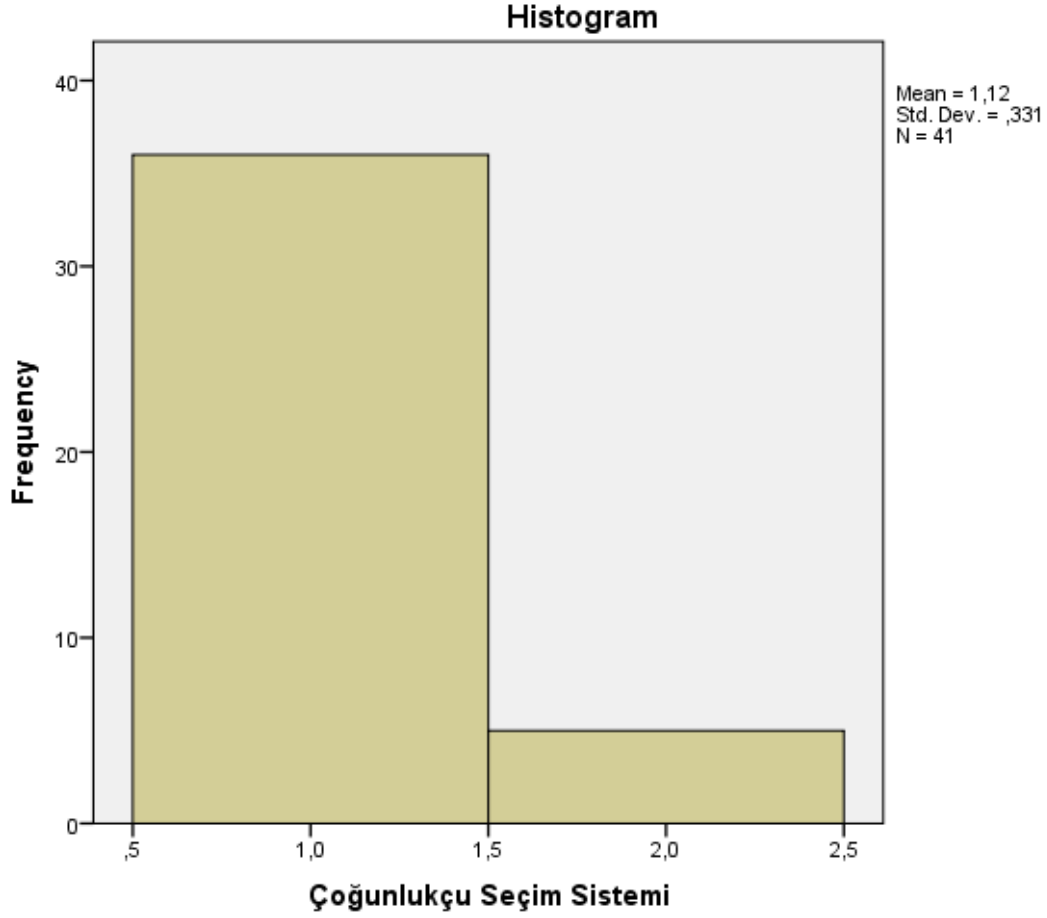

Şekil 13. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Histogramı

Tablo 38. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı Çarpıklık ve Basıklık Değeri

Skewness	4,116	0,369
Kurtosis	20,822	0,724

Tablo 38 ve şekil 13'den yola çıkılırsa, kişi başına düşen milletvekili sayısı verisinin normal bir dağılıma sahip olmadığı sonucuna varılır. Tablo 38'deki değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer almaması da bu verinin normal dağılmadığını göstermektedir. Şekil 13'de veri sütunlarla gösterilmiştir. Bir verinin sütunlarla gösterilmesine histogram ile gösterilmesi denilmektedir.

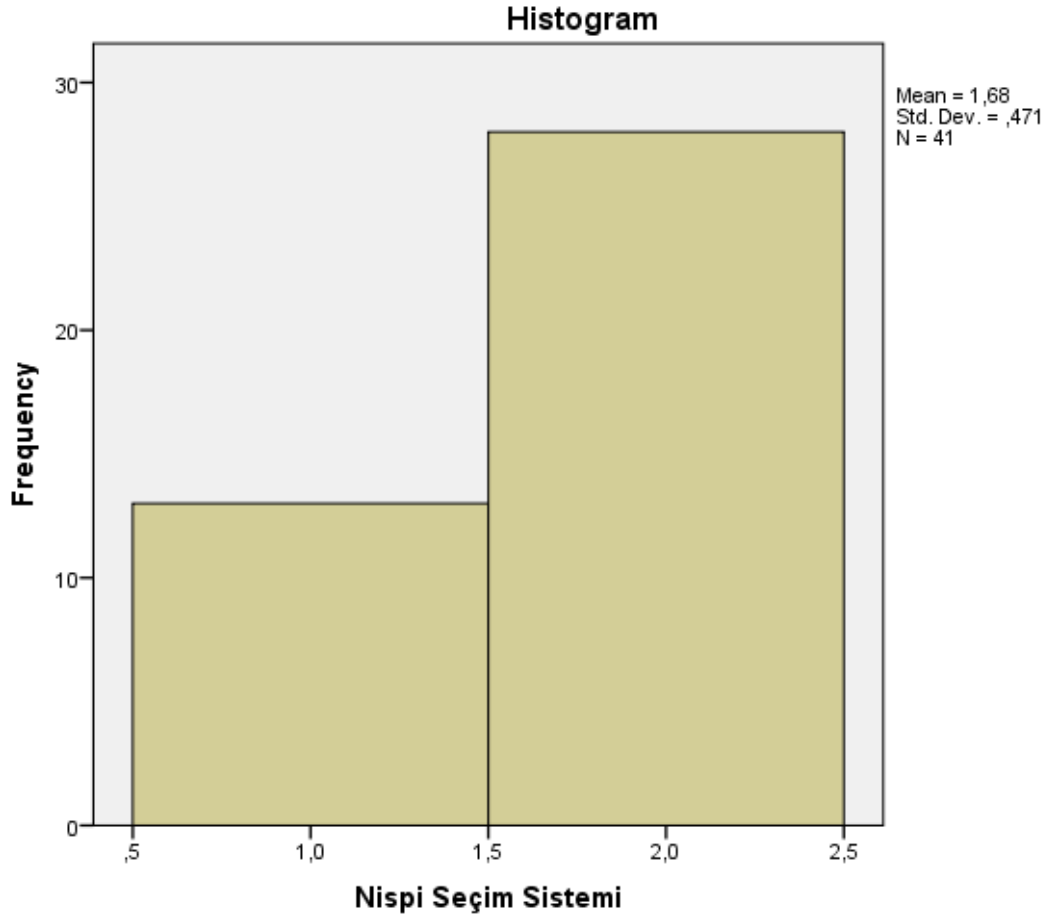

Şekil 14. Çoğunlukçu Sistem Histogramı

Tablo 39. Çoğunlukçu Sistem Çarpıklık ve Basıklık Değeri

Skewness	2,399	0,369
Kurtosis	3,947	0,724

Tablo 39 ve Şekil 14'den yola çıkılırsa, çoğunlukçu seçim sistemi verisinin normal bir dağılıma sahip olmadığı sonucuna varılır. Tablo 39'daki değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer almaması da bu verinin normal dağılmadığını göstermektedir. Şekil 14'de veri sütunlarla gösterilmiştir. Bu verinin histogramından da yola çıkılırsa, yine bu verinin normal bir dağılıma sahip olmadığı sonucuna varılır.

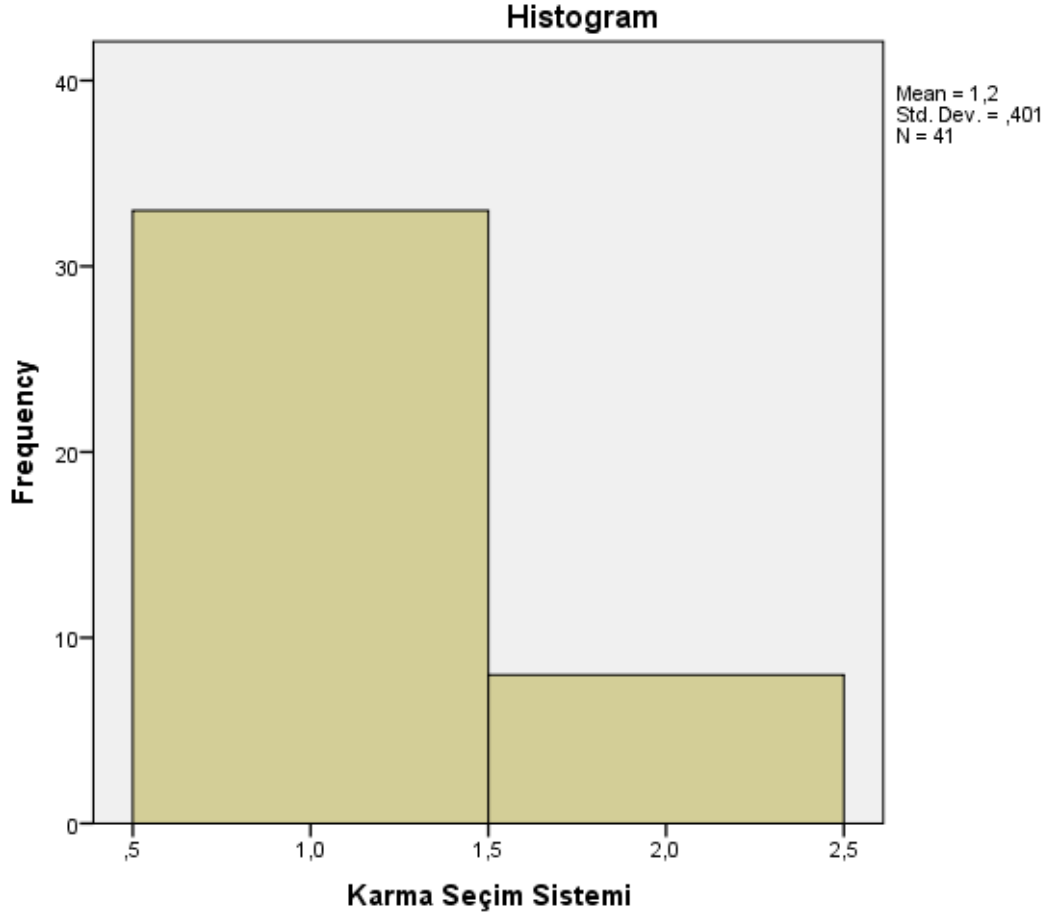

Şekil 15. Nispi Sistem Histogramı

Tablo 40. Nispi Sistem Çarpıklık ve Basıklık Değeri

Skewness	-0,816	0,369
Kurtosis	-1,405	0,724

Tablo 40 ve şekil 15’den hareketle, nispi temsil sistemi verisinin normal bir dağılıma sahip olduğu sonucuna varılır. Tablo 40’daki değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında yer alması da bu verinin normal dağıldığını göstermektedir. Şekil 15’de veri sütunlarla gösterilmiştir yani histogramı şekil 14’deki gibidir.

Şekil 16. Karma Sistem Histogramı

Tablo 41. Karma Sistem Çarpıklık ve Basıklık Değeri

Skewness	1,598	0,369
Kurtosis	0,578	0,724

Tablo 41 ve Şekil 16'dan hareketle, karma seçim sistemi verisinin normal bir dağılıma sahip olmadığı görülmektedir. Tablo 41'deki çarpıklık ve basıklık değerlerinin de -1,5 ile +1,5 arasında yer almaması da bu verinin normal dağılmadığını göstermektedir. Şekil 16'da verinin histogramı yer almaktadır yani veri sütunlarla gösterilmiştir.

İncelenecek olan sıradaki analiz “**korelasyon**” analizidir. Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki ilişkiyi veya bir değişkenin iki veya daha çok değişken ile olan ilişkisini test etmek, varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir.

Korelasyon analizi yapılırken SPSS'de izlenen adımlar şunlardır: analyze, correlate, bivariate, variables, optionsda missing values bölümünden (Exclude cases pairwise), pearson(normal dağılan), spearman(normal dağılmayan), Yön belirtilmiyorsa two-tailed seçiliyor. Bizde yön belirtmediğimizden bunu seçtik- Ok.

Sonuç tablosunda tek yıldız ve çift yıldızın varlığı göze çarpmaktadır. Bu yıldızların anlamı şu şekildedir:

(*) 0,01 düzeyinde anlamlı (tek yıldız, çift yıldızdan daha anlamlıdır).

(**) 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Korelasyon analizi:

İki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi,

Bir değişkenin iki değişken ile olan ilişkisini,

Bir değişkenin çok değişken (ikiden fazla) ile olan ilişkisini, test etmek ve varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir.

Spearman korelasyon non-parametrik bir testtir. Analiz edeceğimiz değişkenlerin normal dağılması gerekmemektedir. Değişkenlerin normal dağılıp dağılmaması bu analizde önemli değildir. Çünkü bu çalışmada kullanılan veriler parametrik değildir.

Korelasyon katsayısı küçük “r” harfi ile gösterilir ve bu değer -1 ile +1 arasında değerler alır. Eğer r değeri -1’e yakın değerler alıyor ise değişkenler arasında negatif yönde, +1’e yakın değerler alıyor ise pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenir. Eğer r değeri sıfıra yakın değerler alıyor ise iki değişken arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varılır.

Değişkenlerden birisinin ya da ikisinin normallik dağılımına uygunluğu yoksa bu durumda yine Spearman korelasyon tercih edilmelidir. Açıklaması Pearson korelasyon ile aynıdır. Yani, r değeri -1’e yakın değerler alıyor ise değişkenler arasında negatif yönde, +1’e yakın değerler alıyor ise pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenir. Eğer r değeri sıfıra yakın değerler alıyor ise iki değişken arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varılır.

<u>r</u>	<u>İlişki</u>
0,00	ilişki yok
0,01 – 0,29	düşük düzeyde ilişki
0,30 – 0,70	orta düzeyde ilişki
0,71 – 0,99	yüksek düzeyde ilişki
1,00	mükemmel ilişki

Şimdi, korelasyon testinin sonuçları verilecektir. Bu veriler SPSS'den olduğu gibi aktarılmıştır.

Tablo 42. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı ile Çoğunlukçu Seçim Sistemi Arasındaki Korelasyon Analizi

Correlations				
			Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Çoğunlukçu Seçim Sistemi
Spearman's rho	Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Correlation	1,000	,409**
		Sig. (2-tailed)		0,008
		N	41	41
	Çoğunlukçu Seçim Sistemi	Correlation	,409**	1,000
		Sig. (2-tailed)	0,008	
		N	41	41

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Bu analizde korelasyon çeşitlerinden Spearman korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Kişi başına düşen milletvekili sayısı ile çoğunlukçu seçim sistemi arasında, pozitif yönlü ve 0,409 düzeyinde anlamlı bir ilişkinin varlığı söz konusudur. Değişkenlerden biri artarken diğeri de artar veya biri azalırken diğeri de azalır. 0,30 ile 0,70 arası orta düzeyde bir ilişkiyi temsil ettiği için bu değişkenler arasındaki ilişki orta düzeyde bir ilişkidir. İşaretin pozitif olması, değişkenlerin aynı yönde değiştiğini belirtir. Doğru yönde bir ilişki söz konusudur. Kişi başına düşen milletvekili sayısı yüksek olan ülkelerin, çoğunlukçu seçim sistemi özellikleri de yüksektir. Ters bir durumda; bir ülkenin kişi başına düşen milletvekili sayısı düşükse, çoğunlukçu seçim sistemi özellikleri de düşüktür.

Tablo 43. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı ile Nispi Seçim Sistemi Arasındaki Korelasyon Analizi

Correlations				
			Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Nispi Seçim Sistemi
Spearman's rho	Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Correlation Coefficient	1,000	-,554 ^{**}
		Sig. (2-tailed)		0,000
		N	41	41
	Nispi Seçim Sistemi	Correlation Coefficient	-,554 ^{**}	1,000
		Sig. (2-tailed)	0,000	
		N	41	41
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).				

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Bu analizde korelasyon çeşitlerinden Spearman korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Kişi başına düşen milletvekili sayısı ile nispi seçim sistemi arasında negatif yönlü ve -0,554 düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır. Değişkenlerden biri artarken diğeri azalmakta, biri azalırken de diğeri artmaktadır. 0,30 ile 0,70 arası orta düzeyde bir ilişkiyi temsil ettiği için bu ifadeler arasındaki ilişki orta düzeyde bir ilişkidir. İşaretin negatif olması durumunda iki değişkenin aynı yönlü değil de ters yönlü bir ilişkiye sahip olduğunu göstermektedir. Kişi başına düşen milletvekili sayısı yüksek olan ülkelerin, nispi seçim sistemi özellikleri düşüktür. Ters bir durumda; kişi başına düşen milletvekili sayısı düşük olan ülkelerin, nispi seçim sistemi özellikleri yüksektir.

Tablo 44. Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı ile Karma Seçim Sistemi Arasındaki Korelasyon Analizi

Correlations				
			Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Karma Seçim Sistemi
Spearman's rho	Kişi Başına Düşen Milletvekili Sayısı	Correlation	1,000	,312*
		Coefficient		
		Sig. (2-tailed)		0,047
		N	41	41
	Karma Seçim Sistemi	Correlation	,312*	1,000
		Coefficient		
Sig. (2-tailed)		0,047		
	N	41	41	
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).				

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Bu analizde korelasyon çeşitlerinden Spearman korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Kişi başına düşen milletvekili sayısı ile karma seçim sistemi arasında pozitif yönlü ve 0,312 düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır. Değişkenlerden biri artarken diğeri de artar veya biri azalırken diğeri de azalır. 0,30 ile 0,70 arası orta düzeyde bir ilişkiyi temsil ettiği için bu ifadeler arasındaki ilişki orta düzeyde bir ilişkidir. İşaretin pozitif olması, değişkenlerin aynı yönde değiştiğini belirtir. Doğru yönde bir ilişki söz konusudur. Kişi başına düşen milletvekili sayısı yüksek olan ülkelerin, karma seçim sistemi özellikleri de yüksektir. Ters bir durumda; bir ülkenin kişi başına düşen milletvekili sayısı düşükse, karma seçim sistemi özellikleri de düşüktür.

Önceki sayfalarda korelasyon analizi yapılan, kişi başına düşen milletvekili sayısı ile seçim sistemleri arasındaki ilişkiden yola çıkılarak şu sonuçlara varılabilir: kişi başına düşen milletvekili sayısının “en fazla” olduğu ülkelerin çoğunlukçu seçim sistemini uygulayan ülkeler olduğu söylenebilir. İkinci sırayı karma seçim sistemini uygulayan ülkeler almaktadır. Üçüncü sırayı ise nispi temsil sistemini benimseyen ülkeler almaktadır.

Tablo 45. Çoğunlukçu Seçim Sistemi ile Kültür Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

Correlations							
Spearman's rho		Güç Mesafesi	Bireyci ve Kolektivist Yapı	Maskülen ve Feminen Toplum	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	Serbestliğe Karşı Sınırlama
Çoğunlukçu Seçim Sistemi	Correlation Coefficient	-0,082	,525**	0,177	-0,305	-0,259	,345*
	Sig. (2-tailed)	0,615	0,001	0,275	0,056	0,107	0,032
	N	40	40	40	40	40	39
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).							
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).							

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Bu analizde korelasyon çeşitlerinden Spearman korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Çoğunlukçu sistem ile güç mesafesi, maskülen ve feminen toplum, belirsizlikten kaçınma, uzun ve kısa vadeli oryantasyon boyutu arasında anlamsız bir ilişki söz konusudur.

Çoğunlukçu sistem ile bireyci ve kolektivist yapı arasında 0,525 düzeyinde pozitif yönde bir ilişki vardır. 0,30 ile 0,70 arasında bir değer olduğu için orta düzeyde bir ilişki vardır. Pozitif yönlü olması aynı yönde bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir. Çoğunlukçu seçim sistemini uygulayan ülkeler ile bireyci ve kolektivist yapı arasında aynı yönde bir ilişki vardır. Bireyci ve kolektivist yapı boyutunun değerinin yüksek olduğu toplumlarda, çoğunlukçu sistem özelliği de fazladır. Diğer bir ifadeyle; bireyci ve kolektivist yapı boyutunun değerinin düşük olduğu toplumlarda, çoğunlukçu sistem özelliği de düşüktür.

Ulusal kültürde, kolektivist yapıdan bireyci yapıya doğru değerler gittikçe çoğunlukçu sisteme doğru bir kayma görülmektedir.

Çoğunlukçu seçim sistemi ile serbestliğe karşı sınırlama arasında 0,345 düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Yine orta düzey bir ilişki söz konusudur. Pozitif yönlü olması aynı yönde bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir. Serbestliğe karşı sınırlama boyutunun değerinin yüksek olduğu toplumlarda, çoğunlukçu sistem özelliği de fazladır. Diğer bir ifadeyle; serbestliğe karşı sınırlama boyutunun değerinin düşük olduğu toplumlarda, çoğunlukçu sistem özelliği de düşüktür.

Ulusal kültürde, sınırlı bir yapıdan özgür bir yapıya doğru değerler gittikçe çoğunlukçu sisteme doğru bir kayma görülmektedir.

Tablo 46. Nispi Seçim Sistemi ile Kültür Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

Correlations							
Spearman's rho		Güç Mesafesi	Bireyci ve Kolektivist Yapı	Maskülen ve Feminen Toplum	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	Serbestliğe Karşı Sınırlama
Nispi Seçim Sistemi	Correlation Coefficient	0,049	-,375*	-,409**	0,150	-0,044	-0,133
	Sig. (2-tailed)	0,766	0,017	0,009	0,354	0,788	0,419
	N	40	40	40	40	40	39
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).							
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).							

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Bu analizde korelasyon çeşitlerinden Spearman korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Nispi seçim sistemi ile kültür boyutlarının korelasyonu tablo 46'daki gibidir. Güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, uzun ve kısa vadeli oryantasyon, serbestliğe karşı sınırlama ile nispi sistem arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Bunlar arasında anlamsız bir ilişki mevcuttur.

Bireyci ve kolektivist yapı ile nispi seçim sistemi arasında -0,375 düzeyinde negatif bir ilişki söz konusudur. Yani, aralarında ters yönlü bir ilişki vardır. Biri artarken diğeri azalır veya biri azalırken diğeri artar. Maskülen ve feminen toplum ile nispi seçim sistemi arasında ise -0,409 düzeyinde yine negatif yönlü bir ilişkinin varlığı söz konusudur. Bu tablodan

çıkarılacak sonuçlardan birisi iki tane anlamlı ilişkinin var olmasıdır. 0,30 ile 0,70 arasında değerler olduğundan dolayı orta düzeyde bir ilişkiden söz edilebilir.

Ulusal kültürde, bireyci yapıdan kolektivist yapıya doğru değerler gittikçe nispi temsil sistemine doğru bir kayma görülmektedir.

Bireyci ve kolektivist yapı skorunun yüksek olduğu toplumlarda, nispi seçim sistemi özellikleri düşüktür. Ters bir ifade ile bireyci ve kolektivist yapı skorunun düşük olduğu toplumlarda, nispi seçim sistemi özellikleri yüksektir. Maskülen ve feminen toplum boyutunun skorunun yüksek olduğu toplumlarda, nispi temsil sistemi özellikleri düşüktür. Ters bir ifade ile maskülen ve feminen toplum boyutunun skorunun düşük olduğu toplumlarda, nispi temsil sistemi özellikleri yüksektir.

Ulusal kültürde, maskülen yapıdan feminen yapıya doğru değerler gittikçe nispi temsil sistemine doğru bir kayma görülmektedir.

Tablo 47. Karma Seçim Sistemi ile Kültür Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

Correlations							
Spearman's rho		Güç Mesafesi	Bireyci ve Kolektivist Yapı	Maskülen ve Feminen Toplum	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	Serbestliğe Karşı Sınırlama
Karma Seçim Sistemi	Correlation Coefficient	0,011	0,005	,333*	0,076	0,265	-0,130
	Sig. (2-tailed)	0,947	0,974	0,036	0,642	0,098	0,431
	N	40	40	40	40	40	39
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).							

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Yani, normal bir dağılım söz konusu değildir. Burada Spearman korelasyon uygulanmıştır. Tablo 47'de karma seçim sistemi ile kültür boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. Karma seçim sistemi ile kültür boyutları arasındaki ilişki incelendiği zaman sadece maskülen ve feminen toplum boyutu ile bir ilişkinin var olduğu analiz edilmiştir. Diğer kültür boyutları ile arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmıştır. Yani, diğer kültür boyutları ile arasında anlamsız bir ilişki mevcuttur.

Maskülen ve feminen toplum ile karma seçim sistemi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. İki değişken 0,333 düzeyinde ve pozitif yönde anlamlıdır. Karma seçim sistemi ile güç mesafesi, bireyci ve kolektivist yapı, belirsizlikten kaçınma, uzun kısa vadeli oryantasyon ve serbestliğe karşı sınırlama arasında anlamsız bir ilişki söz konusudur. Sadece maskülen ve feminen toplum ile karma seçim sistemi arasında bir ilişki vardır. Bu ilişki pozitif yönlüdür. Yani, iki değişken arasında aynı yönlü bir ilişki vardır. 0,30 ile 0,70 arasında olması orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Maskülen ve feminen toplum boyutunun skorunun yüksek olduğu toplumlarda, karma seçim sistemi özelliği de yüksektir. Diğer bir ifadeyle; maskülen ve feminen toplum boyutunun skorunun düşük olduğu toplumlarda, karma seçim sistemi özelliği de düşüktür.

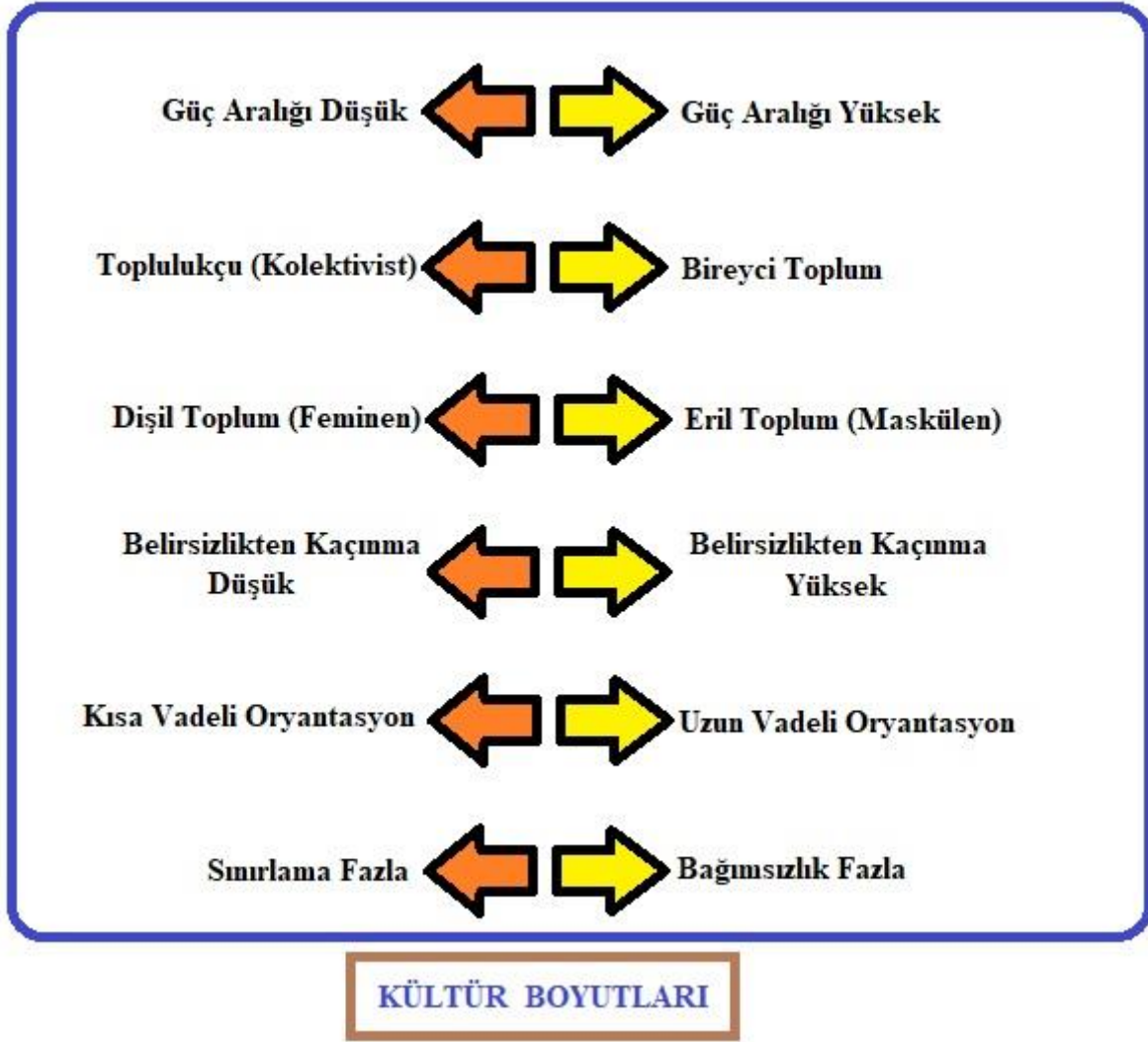
Ulusal kültürde, feminen yapıdan maskülen yapıya doğru değerler gittikçe karma seçim sistemine doğru bir kayma görülmektedir.

Bu özelliklerin yüksek olması ya da düşük olması hususu kavramsal çerçevede açıklanmıştır. Yüksek olması ya da düşük olması durumunda; taban ve tavanı yer alan ifadeler Şekil 17’de belirtilmiştir. Bir boyut yüksekken veya düşükken neyi ifade eder? Mesela, bireyci ve kolektivist toplum yapısı skorunun fazla olması durumunda bireyci toplumsal özellikler mi yoksa kolektivist toplumsal özellikler mi ağır basmaktadır? Bu şekil ile bu ve bunun gibi birçok sorunun cevabı netleşecek ve akıllarda soru işareti kalmasını önleyecektir.

Hangi seçim sisteminde hangi kültürel özelliklerin olduğu sonucuna varılmış ve bu sonuçlara son bölümde yer verilmiştir. Sonuç bölümünde yer verilen bu özellikler detaylı, kısa ve öz bir biçimde aktarılmaya çalışılmıştır Hofstede, ülkelerin kültür boyutlarını incelemiş ve sayısal olarak bu boyutları ifade etmiştir. Kültür boyutlarını altı başlık altında incelemiştir.

1 ile 100 arasındaki puanların taban ve tavanında yer alan ifade nedir? Mesela, 1 ile ifade edilen maskülen mi eril mi ya da 100 ile belirtilen ifade bireyci mi kolektivist mi? Bu soruların cevabı Şekil 17 incelenerek bulunabilir.

Şekil 17’den yola çıkılarak, kavramsal çerçeve ve analiz kısmında varılan sonuçlar daha iyi anlaşılacaktır. Taban ve tavanı yer alan ifadeler bir sütun grafiği olarak değil bir sayı doğrusu üzerinde gösterilecektir. Sayı doğrusunun sağ tarafı tavanı; sol tarafı tabanı ifade etmektedir. Yani, sayı doğrusunun sol tarafı biri, sağ tarafı ise yüzü temsil etmektedir. Sayısal ifadeler kültürel özelliklerin anlaşılması bakımından önem teşkil etmektedir. Bu şekilde sayısal ifadelerin yüksek ve düşük olması durumunda neyi temsil ettiğinin anlaşılması bakımından önem arz eder.

Şekil 17. Ülkelere Verilen Kültür Puanlarının Taban ve Tavanında Hangi İfadeler Yer Almaktadır?

Sayılar arttıkça yani, 1'den 100'e doğru yükseldikçe: toplumun kültür özelliği sayı doğrusunun sağında yer alan ifadeye doğru yaklaşır ve o gruba dâhil olur. Bu toplum o grubun özelliklerini taşımaktadır. Skorun yüksek olması durumunda bir toplum sağdaki özellikleri taşırken; düşük olması durumunda ise soldaki özellikleri taşır.

Kültür boyutlarına verilen puanlar ya da skorlar genellikle şu şekildedir: 0 ile 40 arasındaki değerler “düşük skorlu (low)”, 41 ile 55 arasındaki değerler “orta skorlu (normal ya da intermedia)” ve 56 ile 100 arasındaki değerler de “yüksek skorlu (high)” değerler olarak değerlendirilir.

Bundan sonraki sayfalarda, araştırmanın son bölümü olan “sonuç ve öneriler” başlıklı bölüm yer alacaktır. Bu bölümde yapılmış olan analizlerden hareketle elde edilmiş olan sonuçlara yer verilecektir. Ayrıca bu bölümde diğer araştırmacılara bir fikir oluşturması bakımından önerilerde bulunulacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

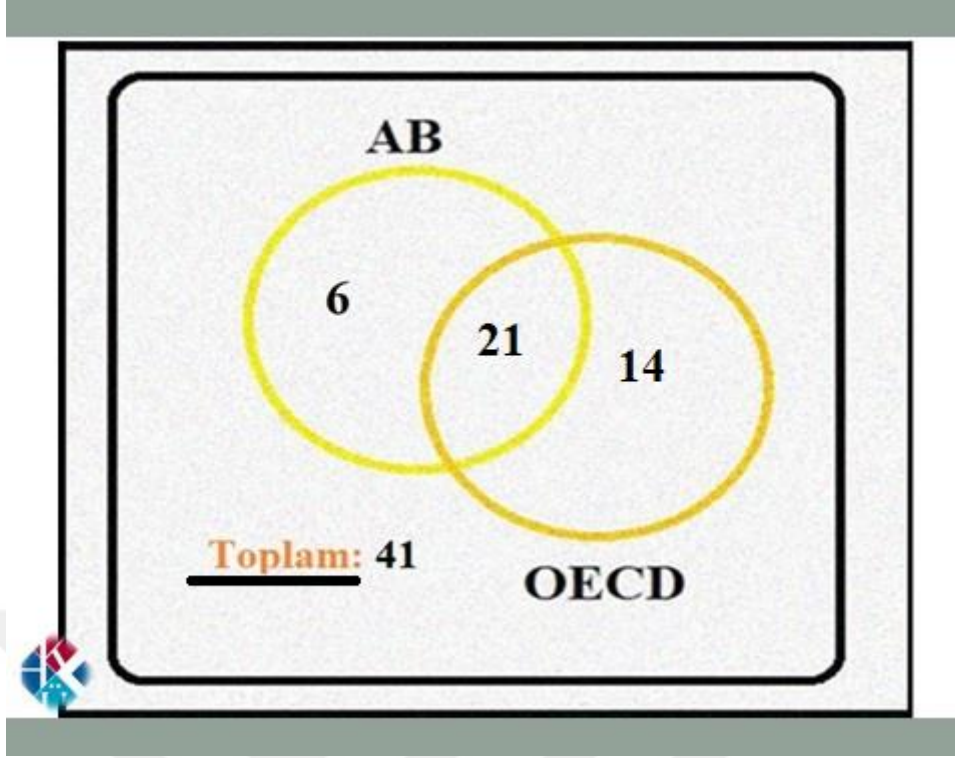
Bu bölümde, açıklanan ve analizleri yapılan konuların genel değerlendirilmeleri yapılacaktır. Bu bölümün basit, anlaşılır olması önem arz etmektedir. Öneriler kısmında ise bu çalışma hangi çalışmalara yön verebilir ya da ilham olabilir soruları cevaplanacaktır.

Sonuç bölümünde, analiz sonucu elde edilen anlamsız ilişkilere değil de elde edilmiş olan anlamlı ilişkilere yer verilmiştir. Bu sonuçlar anlaşılır bir biçimde aktarılmaya çalışılmıştır.

Bu araştırmada, yapılan analizlerden (frekans, normallik ve korelasyon) yola çıkılarak şu sonuçlara varılmıştır:

Bu çalışmada, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı ile Avrupa Birliği üyesi olan ülkelerin kültür boyutları, seçim sistemleri ve kişi başına düşen milletvekili sayıları incelenmiştir. Seçim sistemleri ile kültür boyutları ve seçim sistemleri ile kişi başına düşen milletvekili sayıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışmada frekans analizi, normallik analizi ve korelasyon analizi yapılmıştır.

İncelenen İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı ile Avrupa Birliği ülkelerinin %12,2'sinin “çoğunlukçu” sistemi, %68,3'ünün “nispi” sistemi, %19,5'inin de “karma” seçim sistemini benimsediği söylenebilir. İncelenen bu ülkeler arasında en çok uygulanan sistemin nispi seçim sistemi olduğu görülmektedir. Yani, 41 tane ülkeden en fazla yüzdeliğe sahip olan seçim sistemi nispi seçim sistemidir. İncelenen 41 tane ülkeden 5 tanesi çoğunlukçu sistemi, 8 tanesi karma sistemi ve 28 tanesi de nispi sistemi benimsemiştir.

Şekil 18. AB ve OECD Ülkelerinin Şeması

Şekil 18’den hareketle; 41 tane ülkenin incelendiği söylenebilir. Bu ülkelerin 6 tanesi sadece AB üyesi, 14 tanesi sadece OECD üyesi ve 21 tanesi de hem AB hem OECD üyesidir.

Kişi başına düşen milletvekili sayısı ile seçim sistemleri arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Bu analiz incelenecek olan iki korelasyon analizinden ilkidir. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı ile Avrupa Birliği ülkeleri göz önüne alınarak varılan sonuçlardan birisi de şudur: kişi başına düşen milletvekili sayısı en fazla olan ülkeler “çoğunlukçu” seçim sistemini uygulayan ülkelerdir. İkinci sırayı ise “karma” seçim sistemini uygulayan ülkeler almaktadır. Üçüncü ve son sırayı da “nispi” seçim sistemi almaktadır.

Bu çalışmada, iki tür ilişkinin inceleneceği söylenebilir. Bunlardan kişi başına düşen milletvekili sayısı ile seçim sistemleri arasındaki ilişkinin sonucuna önceki sayfada değinilmiştir. Diğer ilişkinin sonucunda elde edinilmiş olan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Seçim sistemlerinin çeşitlerinden olan çoğunlukçu seçim sistemi ile kültür boyutlarının analizi sonucu elde edilen veriler göz önünde bulundurularak şu sonuçlara varmak mümkündür:

Çoğunlukçu seçim sistemini benimseyen ülkelerin yapılan analizlere dayanarak şu özelliklerinin olduğunu söyleyebiliriz:

Çoğunlukçu seçim sistemini benimseyen toplumlarda bireyci yapının var olduğu söylenebilir. Bu toplumlarda kişiler “ben” odaklıdır ve bireysel seçimler önem taşımaktadır. Bu toplumlarda yönetim gruplara değil bireylerdir. Bu toplumlarda iletişim düşük ve farklılıklar normaldir. İşveren ve işçi arasındaki ilişki faydaya dayanır. Grup seçimlerinden çok bireysel seçimler önem taşımaktadır.

Çoğunlukçu seçim sistemini uygulayan ülkelerin özgür bir yapısının olduğu sonucuna da varılabilir. Bu toplumlarda özgürce davranışlar vardır. Bireyler sınırlamanın fazla olduğu toplumlara göre daha pozitif ve iyimserlerdir.

Nispi temsil sistemi ile kültür boyutlarının analizi sonucu elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Nispi temsil sistemini benimseyen toplumların kolektivist yapısının olduğu söylenebilmektedir. Bu toplumlar ben odaklı değil “biz” odaklıdır. Bu toplumlarda ilişkiler işten daha önemlidir. Bu toplumlarda yüksek içerikli iletişim vardır ve grup içi uyum önem taşır. Yönetim bireylere değil gruplara yöneliktir. Çoğunlukçu sistem ile kıyaslandığı zaman tam tersi bir durum söz konusudur. Çünkü çoğunlukçu sistemde bireyci yapı, nispi temsil sistemindeyse kolektivist yapının varlığı söz konusudur.

Nispi temsil sistemini benimseyen toplumların feminen bir yapısının olduğu söylenebilmektedir. Bu toplumlarda hayat yaşamak içindir, çalışmak yaşamak içindir görüşü hâkimdir. İnsanlar içten ve samimidir. Bu toplumlarda iş insanın yaşamının merkezinde değildir.

Karma seçim sistemi ile kültür boyutlarının analizi sonucu elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Karma seçim sistemi, nispi seçim sisteminden maskülen ve feminen toplum boyutu bakımından farklılık arz etmektedir. Karma seçim sisteminde maskülen ve feminen toplum boyutunun değeri yüksekken, karma seçim sisteminin özellikleri yüksektir. Fakat nispi temsil sisteminde maskülen ve feminen toplum boyutunun değeri düşükken, nispi temsil sisteminin özellikleri yüksektir.

Karma seçim sistemini benimseyen toplumlarda maskülen yani, eril özellikler görülür. Bu toplumlarda bireyler hırslıdır ayrıca çalışmak için yaşanır görüşü hâkimdir. Bu toplumlarda para, meta ve işler önemlidir. Bu toplumlarda iş insanların merkezindedir.

Çoğunlukçu seçim sistemini uygulayan ülkeler, bireyci ve özgür (serbestlik değeri yüksek) toplumlardır. Çoğunlukçu seçim sistemini uygulayan ülkelerde kişi başına düşen milletvekili sayısı, diğer seçim sistemlerine kıyasla daha fazladır. İkinci sırayı karma seçim sistemi ve son sırayı da nispi temsil sistemi almaktadır. Nispi temsil sistemini uygulayan ülkeler, kolektivist ve feminen (dişil) toplumlardır. Karma seçim sistemini uygulayan ülkeler, maskülen (eril) toplumlardır.

Bu çalışmada, OECD ve AB ülkeleri seçilmiş olup bu ülkelerin seçim sistemleri, kültürel boyutları, nüfusları, milletvekili sayıları ve kişi başına düşen milletvekili sayıları araştırılmıştır. OECD, AB ülkeleri ve diğer veriler günceldir. Giriş, kavramsal çerçeve, yöntem, bulgular, yorum, analiz, sonuç başlıkları açıklanmıştır. Son başlık olan “öneriler” kısmı; kısa, öz ve anlaşılır bir biçimde açıklanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada seçilmiş olan ülkelerin seçim sistemleri, kültür boyutları ve milletvekili sayıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu konulara ilgi duyan veya araştırmak isteyen araştırmacılara bu çalışma iyi bir kaynak olacaktır. Bu tez araştırmacılara, bu konularda çalışma yapılması için ilham sağlayacaktır.

Bu konuda çalışma yapacak olan araştırmacılar, bu tez için seçilmiş olan ülkeleri değiştirebilirler. Araştırmacı, Hofstede'nin incelemiş olduğu tüm ülkeleri inceleyebilir. Bu ülkeleri, kıtalara veya bölgelere göre gruplandırarak inceleyebilir. Kişi başına düşen milletvekili sayısı değişkeni yerine gayri safi milli hâsıla ya da başka bir değişkenin eklenmesi ile seçim sistemleri ilişkilendirilebilir. Hofstede'nin incelediği ülkelerden OECD ve Avrupa Birliğine üye olmayan ülkelerin kültürel özellikleri ile kişi başına düşen milletvekili sayıları da incelenebilir. Bu konuda incelenebilecek konular daha da çoğaltılabilir. Araştırma yapılması için araştırmacıya tavsiye edilebilecek olan öneriler daha da arttırılabilir. Kısaca belirtmek gerekirse, kültür boyutları ve seçim sistemleri konusu seçilecek ülkelerin değiştirilmesi ya da yeni değişkenlerin eklenmesi ile farklılaştırılabilir ve bu konularda yeni çalışmalar yapılabilir.

Bu değişkenlerin incelenmesi önemli, zevkli, eğitici, öğretici ve merak uyandırıcıdır. Bu veriler birçok değişken ile ilişkilendirilebilir ve literatüre yeni bir bakış açısı eklenebilir. Problem bölümünde bahsedilen sorulara verilen yanıtlarla beraber bu çalışma, literatürde yer alan çalışmalara yeni bir bakış açısı getirmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışma, gelecekte literatürde yer alacak olan çalışmalara iyi bir kaynak olması bakımından da önem teşkil etmektedir.

KAYNAKÇA

- Aldıkaçtı, O. (1980). *Yaşadığımız Kriz ve Anayasanın Değiştirilmesi*, Tercüman Anayasa ve Seçim Sistemi Semineri, İstanbul, s. 7-21.
- Aleskerov, F., Ersel, H. ve Sabuncu, Yavuz. (1999). *Seçimden Koalisyon*, İstanbul, s. 215-234.
- Alyot, Halim T. (1949). *Demokrasi ve Seçim Sistemleri, Türkiye’de ve Yabancı Memleketlerde Seçim Mevzuatı*, Başbakanlık Devlet Matbaası, Ankara, s. 33-34.
- Araslı, O. (1972). *Adaylık Kavramı ve Türkiye’de Milletvekilliği Adaylığı*, AÜHFD, Ankara, Cilt: 33, Sayı: 1-2, s. 10.
- Ardichvili, Alexander. (2001). *Leadership Styles and Work-Related Values of Managers and Employees of Manufacturing Enterprises in Post-Communist Countries*, Human Resource Development Quarterly, s. 365.
- Armaoğlu, F. (1953). *Seçim Sistemleri*, Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları, Ankara, s. 97-121.
- Armaoğlu, F. (1955). *Seçim Sistemleri*, Güney Matbaası, Ankara, s. 8-241.
- Armaoğlu, F. (1972). *Seçim Sistemleri ve Türkiye’de Seçim Sistemi Kanunu*, Hürriyet Seçim Semineri, İstanbul, s. 11-12.
- Atar, Y. (1990). *Türkiye’de Seçim Sistemlerinin Gelişimi ve Siyasi Hayat Üzerindeki Etkileri*, Konya, s. 12- 87.
- Ateş, S. (2006). *Demokratik Seçim Sistemleri*, s. 1.
- Attia, A., Shankarmahesh, N. ve Singhapakdi, A. (1999). *Marketing Ethics: A Comparison of American and Middle – Eastern Marketers*, International Business Review, 8(5), s. 613.
- Avrupa Birliği. (20.11.2017). Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, *AB Ülkeleri ve AB’ye Aday Ülkeler Haritası*, <https://www.avrupa.info.tr/tr/etkilesimli-avrupa-haritasi-9>
- Aycan, Z. (2000). *Impact of Culture on Human Resource Management Practices: A 10-Country Comparison*, Applied Psychology: An International Review, s. 192-221.
- Bakır, S. ve Sevgi, P. (1981). *AET Ülkelerinin Seçim Yasaları*, Ankara
- Barkema, Harry G., Vermeulen, F. (1997). *What Differences in Cultural Backgrounds of Partners Are Detrimental for International Joint Ventures*, Journal of International Business Studies, s. 849.
- Caniklioğlu, Meltem D. (1999). *Seçim Sistemlerinin Siyasi İstikrarın Sağlanmasındaki Rolü*, Anayasa Yargısı 16, AYM Yayınları, No: 41, Ankara, s. 28.

- Central Intelligence Agency. (20.11.2017) *Source: Electoral aystem for national legislature*, <https://www.idea.int/data-tools/data/electoral-system-design>
- Central Intelligence Agency. (20.11.2017). *Legislature size* (directly elected, voting members, <https://www.idea.int/esd/world.cfm>, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2101.html>, <https://www.idea.int/data-tools/question-view/130355>
- Cesere, J. ve Sadri, G. (2003). *Do All Carrots Look the Same? Examining the Impact of Culture on Employee Motivation*, Management Research News, Vol.26 (1), s.37.
- Corry J. A. ve Hodgetts, J. E. (1979). *Democratic Government and Politics*, University of Toronto, s. 273.
- Coşkun, S. (2004). *Seçim Hukuku*, Ankara, s. 5.
- Cotteret, Jean M. ve Emeri, C. (1975). *Seçim Sistemleri*, (Çeviren: Tanju Gökçöl), İstanbul, s. 11-49.
- Cotteret, Jean M. ve Emeri, C. (1991). *Seçim Sistemleri*, (Çeviren: Ahmet Kotil), İletişim Yayınları, İstanbul, 5. Bası, s. 42-70.
- Cotteret, Jean Marie; Emeri, Claude. (1991). *Seçim Sistemleri*, Cep Üniversitesi, İletişim Yayınları, 1. Bası, İstanbul s. 58-85.
- Czinkota, M. R., Ronkainen, I. A. ve Moffett, M. H. (1996). *Internation Business, The Dryden Press, Harcourt Brace Collee Publishers*, London, s. 300-312.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (20.11.2017). *OECD Hakkında Bilgiler*, <https://www.csgeb.gov.tr/diyih/contents/uluslararasıkuruluslar/oecd>
- Çam, E. (1990). *Siyaset Bilimine Giriş*, DER Yayınları, İstanbul, s. 255.
- Çam, E. (1995). *Siyaset Bilimine Giriş*, 4. Basım, DER Yayınları, İstanbul, s. 490-495
- Derdiman, R.C. (2006). *Anayasa Hukukunun Genel Esasları ve Türk Anayasa Düzeni*, Alfa Aktüel Yayınları, Bursa, s. 91.
- Douglas, W. R. (1967). *The Political Consequences of Electoral Laws*, New Haven and London, Yale University Press, s. 26.
- Duverger, M. (1986). *Siyasal Rejimler*, (Çeviren: Teoman Tunçdoğan), İstanbul.
- Eren, Prof. Dr. A. (2014). *Nispi temsil, Dar bölge ve daraltılmış bölge seçim sistemleri arasında ne farklar var, hangi seçim sistemi daha demokratiktir?* Sabah Gazetesi Röportajı, Köşe Yazısı, Kanun-i Esasi.
- Gawel, Joseph E. (1997). *The Catholic University of America, Practtical Assessment Research&Evaluation*, Volume: 5, Number: 11, A peer-reviewed electronic journal.
- Gelir İdaresi Başkanlığı. (20.11.2017). *Plaka Kodları*, <http://gib.gov.tr/plaka-harf-grubu>

- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.), Boston: Pearson.
- Göksel, Doç. Dr. T. ve Çınar, Doç. Dr. Y. (2015). *Milletvekillerinin İllere Dağılımı Daha Adil Olabilir*, TEPAV, http://www.tepav.org.tr/upload/files/1428426616-5.YSK_MILLETVEKILI_DAGILIMI.pdf, Erişim Tarihi: 20.11.2017, s. 1-7.
- Gözler, K. (2001). *Anayasa Hukukuna Giriş, Genel Esaslar ve Türk Anayasa Hukuku*, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa, s. 137-141.
- Gözler, K. (2004). *Anayasa Hukukuna Giriş*, Ekin Kitabevi, Bursa, s. 138-139.
- Gözübüyük, A. Ş. (2003). *Anayasa Hukuku*, Son Değişikliklerle Güncelleştirilmiş 11. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, s.22.
- Guy, L. (1995). *Orantılı Temsile İlişkin Sorun, Demokrasinin Küresel Yükselişi*, (Derleyen: Larry Diamond-Marc F. Plattner), (Çeviren: Mehmet Turhan), Ankara, s. 199-205.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 25-178.
- Hicks, Herbert G. (1972). *Örgütlerin Yönetimli Sistemler ve Beşeri Kaynaklar Açısından*, (Çeviren: Osman Tekok ve diğerleri), Ankara, Sarı Matbaası.
- Hodgetts, R. M. ve Luthans, F. (1997). *International Management*. New York: The McGraw-Hill, s. 126-131.
- Hofstede, G. (1984). *Cultural Dimensions in Management and Planning*, Asia Pacific Journal of Management, January, s. 82.
- Hofstede, G. (1984). *Culture's Consequences: International Differences in Work Related Values*. Newbury Park, Sage Publications.
- Hofstede, G. (1991). *Culture and Organisations*. McGraw-Hill Book Company, New York.
- Hofstede, G. (1991). *Cultures and Organizations Software of The Mind Intercultural Cooperation and Its Importance for Survival*, Harper Collins Manufacturing, Glasgow, s. 5.
- Hofstede, G. (1991). *Cultures and Organizations: Software of the Mind*, McGraw Hill, London, s. 4.
- Hofstede, G. (1997). *Cultures and Organizations*, Mc Graw-Hill, Inc. , s. 37-173.
- Hofstede, G. (20.11.2017). *Hofstede Insights*, <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/turkey/>
- Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences*. 2. Bası. Sage Publications, Beverly Hills.

- Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations* (2nd edition). Sage Publications, Thousand Oaks, California, s. 96-318.
- Hofstede, G. (2011). *Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context*, Online Readings in Psychology and Culture, Unit: 2, <http://scholarworks.gvsu.edu/orpc/vol2/iss1/8>, accessed on: 25.11.2017.
- Hofstede, G. (2012). *Hofstede'nin Kültürel Boyuları, Çalışanlar ve Gönüllüler için Bir Kaynak*, AFS Intercultural Programs Inc, <https://s3.amazonaws.com/woca-s3/telligent.evolution.components.attachments/13/1637/00/00/00/00/76/64/Hofstede%27nin+Kulturel+Boyutlari.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAJCS635RRRB3EOPQ&Expires=1510581839&Signature=%2fhzyfB5r2igDD2%2brK3II2f6NpjI%3d>, Erişim Tarihi: 20.11.2017, s. 1-5.
- Hofstede, G. Hofstede ve Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations: Software of the Mind* (Rev. 3rd ed.). New York: McGraw-Hill. For translations see www.geerthofstede.nl and "our books".
- Hofstede, G. Hofstede, G. J. (2005), *Cultures and Organizations: Software of the Mind*, (Revised and expanded 2nd ed.). McGraw Hill. McGraw-Hill. For translations see www.geerthofstede.nl and "our books". New York, s. 4.
- Husted. Bryan W. (1999). *Wealth, Culture, and Corruption*, Journal of International Business Studies, s. 345.
- İba, Ş. (2006). *Anayasa ve Siyasal Kurumlar*, Ankara, s. 169.
- İba, Ş. (2008). *Anayasa Hukuku ve Siyasal Kurumlar*, Gözden Geçirilmiş Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Ankara, s. 81.
- İnceoğlu, M. (1985). *Güdüleme Yöntemleri*, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi, Ankara, s. 269-270.
- Kaptan, S. (1973). *Bilimsel Araştırma Teknikleri*, Tez Hazırlama Yolları, Ayyıldız Matbaası, Ankara, s. 104.
- Karamustafaoğlu, T. (1970). *Seçme Hakkının Demokratik İlkeleri*, Ankara, AÜHF Yayınları, No: 262, s. 141.
- Karasar, Prof. Dr. N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınları, Ankara.

- Keser, A., Gökmen, Y. ve Türen, U. (2015). *The Impacts of National Culture on Fatal Occupational Injuries*, *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/6 Spring 2015, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/>, TurkishStudies.8129 ISSN: 1308-2140, Ankara/Türkiye, s. 567-588.
- Koçel, Prof. Dr. T. (2003), *İşletme Yöneticiliği*, 9. Bası, İstanbul, Beta, s. 29.
- Korkmaz, A. (2009). *İnşaat Sektöründe Lisans Eğitimi ve Sonrasında Mesleki Kültürlerin Karşılaştırılması*, Çukurova Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adana, s. 20.
- Kutanis, Rana Ö. (2006). *Örgüt Kültürü Ders Notları*, Sakarya Kitabevi, Sakarya, s. 1.
- Kuzu, B. (1999). *Bugünkü Seçim Sistemimiz ve Bazı Öneriler*, Anayasa Yargısı 16, AYM Yayınları, No: 41, Ankara, s. 254.
- Lijphart, A. (1986). *Çağdaş Demokrasiler*, (Çeviren: Ergun Özbudun-Ersin Onulduran), Ankara, s.133.
- Lijphart, A. (1991). *Çağdaş Demokrasiler*, (Çeviren: Ergun Özbudun-Ersin Onulduran), Yetkin Yayınları, Ankara, s. 107.
- Lonner, W. J., Dinnel, D. L., Hayes, S. A. ve Sattler, D. N. (20.11.2017). Eds, *The Hofstede Dimensions in a Nutshell*, *Online Readings in Psychology and Culture*, Western
- Mackenzie, W.J.M. (1967). *Free Elections*, London 1967, s. 85.
- Mendenhall, M., Punnett, B. J. ve Ricks, D. (1995). *Global Management*, Blackwell Pub, Oxford, UK, s. 79-92.
- Mooji, Marieke de; Hofstede G. (2002). *Convergence and Divergence in Consumer Behavior: Mpllications for International Retailing*, *Journal of Retailing*, 78, s. 63
- Newman, Karen L. ve Nollen, Stanley D. (1996). *Culture and Congruence: The Fit Between Management Practice and National Culture*, *Journal of International Business Studies*, s. 758.
- Nohlen, D. (1996). *Seçim Sistemleri, Türkiye’de ve Avrupa’da Seçim Sistemleri*, Friedrich Ebert Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 24.
- Oliver, Elizabeth G. ve Cravens, Karen S. (1999). *Cultural Influence on Managerial Choice: An Empirical Study of Employee Benefit Plans in The United States*, *Journal of International Business Studies*, s. 747.
- Öden, M. (2003). *Seçmenlerin Kişi Tercihini Açısından Seçim Sistemleri*, Yetkin, Ankara, s. 54-65.

- Özbudun, E. (1987). *Institutionalizing Competitive Elections in Developing Societies*, Myron Weiner and Ergun Özbudun, *Competitive Elections in Developing Countries*, Washington, 1987, s. 393.
- Özbudun, E. (1995). *Seçim Sistemleri ve Türkiye*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 13.
- Özkan, A. (2007). *Siyasal İletişim Stratejileri*, Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları, İstanbul, s. 111.
- Öztekin, A. (2000). *Siyaset Bilimine Giriş*, Ankara, s. 179.
- Park, H., Borde, S. F. ve Choi, Y. (2002). *Determinants Of Insurance Pervasiveness: A Cross - National Analysis*, *International Business Review*, s. 85.
- Parker, B. (1998). *Globalization and Business Practice*. Sage Pub. London, s. 165
- Roath, A. S., Miller, S. R. ve Cavusgil S. T. (2002). *A Conceptual Framework of Relational Governance in Foreign Distributor Relationships*. *International Business Review*, s. 10-11.
- Rodrigues, Carl, A. (1988). *Cultural Classifications of Societies and How They Affect Cross-Cultural Management*, *Cross – Cultural Management*, s. 31.
- Sargut, A. Selami. (2001). *Kültürler Arası Farklılaşma ve Yönetim*, İmge Kitabevi, Ankara, s. 175-182.
- Scarborough, J. (1998). *The Origins of Cultural Differences and Their Impact on Management*, Quorum Books, London, s. 2.
- Sezen, S. (1994). *Seçim ve Demokrasi*, Gündoğan Yayınları, Ankara, s. 22-208.
- Sofyalıoğlu, Ç. ve Aktaş, R. (2001). *Kültürel Farklılıkların Uluslararası İşletmelere Etkisi, Yönetim ve Ekonomi*, Cilt: 7, Sayı: 1, s. 91.
- Sosyal, M. (1968). *Anayasaya Giriş*, Ankara, s. 61.
- Sosyal, M. (1976). *100 Soruda Anayasanın Anlamı*, Gerçek Yayınevi, 3. Bası, İstanbul, s. 241.
- Steger, U., Schindel, C. ve Krapf, H. (2002). *The Experience of Emas in Three European Countries: A Cultural and Competitive Analysis*, *Business Strategy and the Environment*, s. 34.
- Şeker, Şadi E. (2015). *Hofstede'nin Kültürel Boyutlar Teorisi (Hofstede's Cultural Dimensions Theory)*, <http://mis.sadievrenseker.com/2015/03/hofstedenin-kulturel-boyutlar-teorisi-hofstedes-cultural-dimensions-theory/>, Erişim Tarihi: Aralık, (2017).
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (Sixth edition)*, United States: Pearson Education.

- Tanilli, S. (1981). *Devlet ve Demokrasi*, 2. Bası, İstanbul, s. 262-263.
- Tayeb, M. H. (1992). *The Global Business Environment*, Sage Publications, London, s. 121.
- TBMM. (1982). *TBMM Kütüphanesi ve Dokümantasyon Müdürlüğü, Seçim Sistemleri ve Türkiye'deki Uygulamalar*, Ankara, Yayın No: 5, s. 20-21.
- Teziç, E. (1967). *Seçim Sistemleri*, İstanbul, s. 32.
- Teziç, E. (1991). *Anayasa Hukuku*, İstanbul, s. 276-306.
- Teziç, E. (1998). *Anayasa Hukuku*, 5. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, s. 274-285.
- The World Bank. (20.11.2017). *Population Total 2016*, <http://www.worldbank.org/>
- Tunç, H. (1999). *Anayasa Hukukuna Giriş*, Nobel Kitabevi, Ankara, s. 139-148.
- Türk, Hikmet S. (1994). *Türkiye İçin Nasıl Bir Seçim Sistemi*, TESAV Yayınları, Ankara, s. 15.
- Türk, Hikmet S. (2006). *Seçim, Seçim Sistemi ve Anayasal Tercih*, Anayasa Dergisi, Sayı: 23, s. 76-78.
- Türk, Hikmet S. ve Tuncer, E. (1995). *Türkiye İçin Nasıl Bir Seçim Sistemi*, TESAV Yayınları, Yayın No: 6, Ankara, s. 28.
- Tüzel, S. (1969). *Anayasa Hukuku*, İzmir, 1969, s.327.
- Üste, Rabia B. (1999). *Türkiye'de Seçim Sistemi Arayışları-Bir Alternatif Model*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE, İzmir, s. 46-86.
- Yavaşgel, Emine. (2004). *Temsilde Adalet ve Siyasal İstikrar Açısından Seçim Sistemleri ve Türkiye Durumları*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s. 4-106.
- Yeşil, S. (2009). *Kültürel Farklılıkların Yönetimi ve Alternatif Bir Strateji: Kültürel Zekâ*, KKMU İİBF Dergisi Yıl:11 Sayı:16, s. 103-104.
- Yıldız, A. (1960). *İki Seçim Sisteminin Nazari Esasları*, Ankara, s. 11.
- Yılmaz, E. (1996). *Hukuk Sözlüğü*, Yetkin Yayınları, Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara, s. 190.
- Yüce, M. (20.11.2017). *Seçim Sistemleri, Türkiye'deki Uygulamaları ve Ortaya Çıkan İktidar Yapıları*, <http://siyasaliletisim.org/wpdemo/wp-content/uploads/2008/10/SECIMSISTEMLERIVEORTAYACIKANIKTIDARYAPILARIMUGEYUCE.pdf>, s. 2-3.
- Yüzbaşıoğlu, N. (1996). *Türkiye'de Uygulanan Seçim Sistemleri ve Bunlara İlişkin Mahkeme Kararlarına Göre Nasıl Bir Seçim Sistemi*, İÜHF Mecmuası, Cilt: 55, s. 111.